

Jutri pomenek o bolezninah

Na jutrišnji seji bo izvršilni odbor pri skupščini komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev v Novem mestu obravnaval sklepe zadnje seje skupščine in nekatere pomembne novosti s področja socialnega in zdravstvenega varstva občanov.

Na dnevnem redu ima izvršilni odbor razpravo o uvedbi razširjenega zdravstvenega zavarovanja za kopalniško in klimatsko zdravljenje in pogovor o bolezninah.

Med pomenkom o bolezninah bodo obravnavali predvsem gradivo o izplačevanju nadomestil za osebne dohodke v prvih tridesetih dneh bolezni, in sicer iz sredstev,

ki jih da v ta namen delovnim organizacijam socialno zavarovanje. To so tako imenovana odstopljena sredstva za izplačevanje nadomestil. Beseda o tem bo med splošno razpravo o spremembah zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja. Kot je znano, določa ta zakon med drugim, da morajo od 1. avgusta 1966 dalje nadomestilo za prve tri dni bolezni plačati zavarovancem delovne organizacije.

Na dnevnem redu je poleg tega pretres stanja v skladu zdravstvenega zavarovanja delavcev od januarja do konca oktobra.

Jutri bodo obravnavali še denarni načrt sklada za leto 1967 ter smernice za sklepanje pogodb z zdravstvenimi zavodi v prihodnjem letu.

Nov prospekt Bele krajine

Dolenjska turistična zveza in Turistično društvo Novo mesto pripravljata nekaj novih publikacij. Prvkar je v tisku prospekt »Bela krajina«, ki bo imel tudi vložek v slovenskem, angleškem, italijanskem in nemškem jeziku. Izšel bo v 30.000 izvodih. Pripravljajo tudi ponatis prospekta »Dolenjska« in prospekt »Novo mesto z okolico«, ki bo vseboval tudi reliefno panoramo novomeške kotline. Spomladi nameravajo pripraviti material za vodič po Novem mestu.

Dolenjska turistična zveza bo eni izmed slovenskih založb ponudila v tisk »Dolenjskega vodnika«. Ta bo imel 150 strani, med drugim tudi 16 barvnih slik in 30 grafik.

Pravijo,
da dimnikar
prinaša srečo...
(to drži ali pa ne!)

...res pa je,
da Vam poštar
VSAK ČETRTEK
prinese na dom
DOLENJSKI LIST

Začenjamo z novo akcijo zbiranja naročnikov za naš pokrajinski tednik, ki bo trajala od 20. novembra 1966 do 31. januarja 1967. Razen denarnih nagrad za vsakega novega naročnika smo pripravili za 8 zmagovalcev letošnje akcije še posebna darila:

MOPED, 2 KOLEŠI IN 5 DENARNIH NAGRAD

Pridobite nam tudi Vi vsaj enega naročnika!

V vsako hišo: DOLENJSKI LIST!

Skupnosti morajo pravočasno zaživeti!

Novi zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja bo sprejet najbrž šele v prvi polovici decembra, vse potrebno za prehod na novi način financiranja pa je treba pripraviti takoj — Obsežne in neodložljive naloge v zvezi s sklicem ustanovnih skupščin in z izvolitvijo organov bodočih skupščin

Predlog zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja je v razpravi na skupščini. Verjetno bo razprava trajala tja do srede decembra, ko bo zakon, če bo šlo vse po sreči, sprejet. Izobraževalne skupnosti, ki jih formira novi zakon, pa morajo

zaživeti že v decembru-letos. Izobraževalna skupnost je prav gotovo skupnost, ki združuje interese občanov, ki so osnovni plačniki, zainteresirani delovnih organizacij in izobraževalnih zavodov. Vsi našteti morajo že zdaj razmišljati o tem, kako formirati z zakonom predvidene organe skupnosti in kdo naj bo v teh organih. Podčrtali smo že, da morajo izobraževalne skupnosti s svojimi organi zaživeti že v decembru letos. Časa je na voljo zelo malo, vrhu vsega pa zakon še ni sprejet.

Čeprav zakona še ni, je treba takoj začeti s pripravami. Izobraževalni zavodi imajo ob obilici dela, ki nas čaka ob prehodu na novi način financiranja, še posebno nalogo: ob prehodu na novi sistem financiranja morajo

(Nadaljevanje na 5. str.)

Fotografija tedna

Posebna izdaja „Pustnih novic“!

Nikar ne zamudite izredne številke »PUSTNIH NOVIC«, ki bo izšla jutri ali v soboto v Krškem! VZROK: oglejte si vsebino prve strani posebne izdaje! Turistično društvo v Krškem vas hkrati vabi na

PUSTNO PRIREDITEV

v soboto, 19. novembra 1966, ob 19. uri v prostorih hotela SREMIČ na Vidmu. Maske zažele, za najlepše in najduhovitejše so pripravljene posebne nagrade!

Vlak iztiril pri Veliki Loki

13. novembra ob 14.55 je pri kretnici pred železniško postajo v Veliki Loki iztiril osebni vlak, ki je vozil iz Ljubljane v Karlovec. Strojarna komisija, ki si je ne smejo ogledala, meni, da je kolo službenega vagona udarilo ob odmično tračnico in zapeljalo na sosednji tir. Iztirili so trije vagoni, poškodovali pa so štiri vagoni in ter v dolžini več kot 100 m. Skode je za več milijonov Sdin. Promet na tem delu proge je bil v nedeljo ukinjen, tako da so morali potniki do ponedeljka, 14. novembra, zjutraj med potovanjem prestopiti.

MARTINOV PIKNIK! Takole je bilo minulo nedeljo marsikje po Dolenjskem. Eni ob goski, drugi ob puranu, naši prijatelji v Vrbovcih pri Sentjerneju pa kar ob prašičku (Foto: Polde Miklič, film EFKE 20, 1/60, 5,6). Več na 5. strani!

VREME

VREME od 17. do 27.

Okrog 17. novembra padavine s snegom do nižin, nato nekako do 21. novembra suho in hladno. Od 22. novembra dalje nestalno s pogostnimi padavinami in topleje. Včasih sneg še do nižin, zlasti okrog 27. novembra.

Dr. V. M.

Potrjena zmaga

Na sobotnem pregledu magnetoskopskega posnetka oddaje »Tekmuje z nami«, ki je bila 6. novembra, je komisija na pritožbi Novega mesta in Celja ugodila obema mestoma. Rezultat tekmovalca se je tako spremenil v 43:31 v korist Novega mesta. Uradno sporočilo komisije objavljamo na 12. str.

Katoliška cerkev v težavah

Papež Pavel VI. je jokal. S tresočim se glasom je potožil: »V dušah mnogih duhovnikov se je razlil val dvomov, brezizhodnosti in nemira. V tej nevarni, morda celo odločilni uri za vero našega božjega ljudstva se nekateri upirajo vsemu novemu, medtem ko drugi načenjajo temelje vere in se pri tem sklicujejo na koncil, kot da bi le ta s svojim ugledom kril sleherno samovoljno novotarijo...«

Nemir se je spremenil v vihar

Potem je svetemu očetu odpovedal glas in 900 duhovnikov, ki so prišli iz vse Italije v Rim, je videlo papeževe solze žalosti.

Duh nemira, ki izvira iz vatikanskega koncila, se je po

Domicil Kozjanskemu odredu

V petek, 11. novembra, so se na Planini pri Spanu zbrali predstavniki zveze združenih borcev iz občine Smarje, Sentjur, Laško, Sevnica, Krško in Brežice. Dogovorili so se, da bodo vse občine nudile domicil Kozjanskemu odredu, sveden razglasitev tega pa bo za dan borca prihodnje leto v brežički občini, kjer je vsakoletno tradicionalno medrepubliško srečanje prebivalcev obmejnih občin. Na posvetu so imenovali 18-članski odbor s komisijo za zbiranje zgodovinskega gradiva, gospodarsko komisijo in komisijo za stike z družbeno političnimi organizacijami. V skupnem odboru bodo sodelovali tudi nekdanji komandanti bataljonov Kozjanskega odreda. V zanimivi razpravi je na posvetu sodeloval tudi narodni heroj tov. Luka, udeležil pa se ga je tudi tov. Štolfa iz Ljubljane.

Prej odpoved kot podpis

Dopolnilno pogodbo o plačevanju zdravstvenih storitev v letu 1966 je kot zadnji podpisal s socialnim zavarovanjem novomeški zdravstveni dom. Zanimivo je, da je bila pogodba podpisana osem dni zatem, ko se je izvršilni odbor v imenu skupščine komunale skupnosti socialnega zavarovanja delavcev odločil novomeškemu zdravstvenemu domu pogodbo in odnose za leto 1966 odpovedati.

papeževih besedah spremenil v vihar. »Veliko vernikov je utrujenih, da bi bili katoliki. Nočejo več nobenega obveznega, dogmatičnega in klerikalnega krščanstva. In vedno več katoliških duhovnikov zastavlja presenetljiva vprašanja o smislu duhovništva.

Ne samo fanatiki za obnovo, tudi konservativci odklanjajo poslušnost in si razlagajo koncilne sklepe po svojih merilih. Dvomi in neposlušnost grozijo, da bodo razdrli tradicionalno disciplino rimskokatoliške cerkve:

— V Franciji razsaja galikanizem, ki teži po večji neodvisnosti francoskih katolikov od Rima;

— tudi v orientalskih državah narašča številno katoliških avtonomistov;

— v Ameriki si vedno bolj utrjujejo položaj tihi škofi, ki skušajo papeža podrediti škofovskemu koncilu;

— na Nizozemskem je nastalo več katoliških skupin, katerih nazori mejijo že na odpadništvo;

— iz Nemčije poročajo o grobem kršenju liturgije in »kulta Marije«;

— v Italiji izstopa vedno več duhovnikov iz duhovniškega stanu;

— v vsej Evropi se pojavljajo nasprotniki proti liturgiji v nacionalnem jeziku;

— število kandidatov za duhovniški poklic je vedno manjše.

Okrožnica kardinala Ottaviana

Toda največja nevarnost prihaja po papeževem mnenju iz vrst vnetih teoloških reformatorjev. V njihovih pisnih prevladujejo čestokrat samovolja, negotovost in črnogledost. Zagovarjajo stalen koncil, ki naj bi vedno znova razpravljal o že sprejetih in določenih načelih.

Najbolj »zmotne nauke« te

V Adis Abebi se je pretekli teden končalo četrto zasedanje šefov držav in vlad — članic organizacije afriške enotnosti (OAE). Toda od 38 afriških držav se je konference udeležila komaj tretjina. To je spodbudilo tanzanijskega predsednika Nyerereja k ugotovitvi, da to ni bila konferenca šefov držav in vlad, marveč le »zasedanje ministrskega sveta ob udeležbi nekaterih šefov držav«. »Afrika — je dejal Nyerere — je sredi zmešnjav. Francija in Velika Britanija imata več oblasti v organizaciji afriške enotnosti kot vsa Afrika skupaj.«

Sicer pa tudi sami rezultati konference niso taki, ki bi vzbujali kaj prida upov za prihodnost te organizacije. Sestanek se je začel in končal v znamenju spora med Gano in Gvinejo, ki je dala zatočišče pregnanemu ganskemu predsedniku Nkrumahu. Neposreden povod za to pa je aretacija gvinejske delegacije na ganskem letališču, kjer je letalo, s katerim je gvinejska delegacija potovala v Adis Abebo, pristalo v Gani, čeprav to ni v njegovem voznem redu. Delegacijo so aretirali, njene člane v zaporih mučili, naposled pa so jih na posredovanje organizacije afriške enotnosti izpustili.

To je bil pravzaprav pravi napad na OAE in na konferenco samo, ki pa je uspel le delno, saj konferenca ni razbil, četudi več držav ni poslalo svojih šefov na konferenco prav zaradi tega incidenta. OAE je ubrala pot posredovanja, in to uspešnega, kar je navsezadnje vendarle znamenje, da OAE v Afriki vendarle še nekaj pomeni. Mnogi namreč napovedujejo njen konec — od kot taki glasovi, pač ni težko ugotoviti. Take ocene in mnenja se porajajo prav tam, kjer si konca

ologov pa je našel 75-letni kurijski kardinal Alfredo Ottaviani v svoji okrožnici za predsednika katoliške škofovske konference. Ottaviani, ki samega sebe imenuje »psa čuvaja cerkve za vprašanja doktrine in morale«, je v omenjeni okrožnici zahteval od škofovskih konferenc, naj do božiča zavzamejo stališče glede »desetih doktrinskih vprašanj«.

Višji pastirji naj med drugim poročajo, ali so v njihovih škofijah duhovniki ali laiki, ki

— skušajo ugled papeža in škofov vključiti v področje svobodnega izražanja mnenj; — imajo napačno mnenje o morali in odgovornosti zakonskega življenja; — štejejo Kristusa za navadnega človeka in v dogmi brezmadežnega spočetja, v čudežih in v vstajenju videjo nekaj, kar je mogoče znanstveno pojasniti; — oporekajo zgodovinsko vrednost biblijskih tekstov in — se namesto »absolutni resnici« klanjajo zgodovinske-mu relativizmu.

OAE žele in katerim taka enotnost afriških držav preprečuje uresničitev njihovih načrtov. Toda diverzija je uspela v tem, da se je pozornost afriških držav zadržala ob njej in ob odnosih med Gano in Gvinejo, v senci pa so ostali tisti problemi, zaradi katerih naj bi se pravzaprav državniki sešli.

Ali je OAE res v krizi in če je, zakaj je v krizi? Nedvomno že sam sestanek v Adis Abebi kaže na razmere, v katerih je Afrika spriču vse močnejšega pritiska neokoloni-alističnih in imperialističnih sil. Gospodarski pritisk in vse močnejše

AFRIŠKI VRH

vmešavanje v notranje zadeve afriških držav, ki se naposled kažejo tudi v številnih državnih udarih, ki smo jim bili priča zadnje čase, vse to, razumljivo, ne deluje v smeri krepitev OAE marveč nasprotno. In drugič je veliko kratkoročnih ciljev, kot je dejal Nyerere, ki si jih prizadevajo uresničiti mlade afriške države, in ki povzročajo seveda manjši napredek pri uresničevanju dolgoročnih ciljev afriške enotnosti.

Predsednik Kameruna Ahmadou Ahidjo je dopisniku »Dela« takole označil poglobitveno nalogo OAE: »Prva in poglobitvena naloga je okrepiti enotnost afriških držav in ji dati konkretno in praktično vsebino. Da bi to dosegli, je treba zgladiti in odstraniti nekatere nesporazume in konflikte med afriškimi deželami, ki so nastali v preteklosti. To pa zahteva od vseh afriških držav, da so strpne druga do druge ne glede na razlikosti, ki obstajajo

med njimi.« Druga naloga pa je po njegovem mnenju osvoboditev vseh tistih dežel, ki še ječe pod kolonialnim jarmom, za kar pa je spet potrebna enotnost afriških dežel, da bi mogli glede tega uspeti. Treba je torej predvsem graditi mostove prek gospodarskega in kulturnega sodelovanja, upreti oči na medsebojne odnose, ker je le prek tega pot k enotnosti. Konec koncev je tudi obravnava odnosov med Gvinejo in Gano, čemur so ne po svoji volji posvetili na zadnji konferenci v Adis Abebi tolikšno pozornost, tudi prispevala — h graditvi enotnosti v Afriki.

Ta enotnost pa se utrjuje in tudi močno izpričuje v mednarodni areni. Na sedanjem zasedanju generalne skupščine OZN so prav na pobudo in ob enotni podpori vseh afriških in seveda tudi drugih držav sprejeli resolucije, ki zavezujejo svetovno organizacijo k akciji prav na afriškem kontinentu. Med najpomembnejšimi je prav gotovo sklep, da se Južnoafriški republik odzame mandat za upravo nad Jugozahodno Afriko. Naj je ta sklep še tako platoničen, ker mora OZN tudi najti sredstva, s katerimi bi prisilila Južnoafriško republiko k temu, da bo umaknila svoje čete iz te dežele, vendar izpričuje moč organizacije afriške enotnosti, ki v skupnih afriških zadevah nastopa enotno v svetovni organizaciji. Tega pa vsekakor ne moremo šteti med znake krize OAE! Dosti bolj prav imajo potemtakem tisti, ki trdijo, da gre zdaj predvsem za preorientacijo OAE na urejanje medsebojnih odnosov, na graditev mostov sodelovanja med njimi samimi in predvsem za realnost pri uresničevanju dolgoročnih ciljev prav prek doseganja kratkoročnih.

KRATKE Z RAZNIH STRANI

● **RAZPLET BONSKE KRIZE** — Poslanci zahodnonemške krščansko-demokratske stranke (CDU/CSU) so izvolili za svojega kandidata na kanclerski položaj ministrskega predsednika pokrajine Baden-Wuerttemberg Kiesingerja. Le-ta je dobil 137 glasov, njegova protikandidata Schröder in Barzel pa 81 oziroma 26 glasov. Zdaj se Kiesinger pogovarja s predstavniki drugih političnih strank o sestavi nove zahodnonemške vlade.

● **AMERIŠKA OFENZIVA V VIETNAMU** — Enote ameriških sil v Južnem Vietnamu so skušale zajeti štab narodnoosvobodilne vojske, ki se po njihovem mnenju nahaja nekje ob kambodžijski meji. Na to področje so navadili z velikimi silami — toda štaba niso našli. Po svetu pa je čedalje huji odpor proti tej vojni. Znanstveniki, umetniki in politiki 73 držav so v tork objavili v vsem svetovnem časopisju poziv k miru v Vietnamu, v katerem zahtevajo, da kojsno ustavitev bombardiranja Severnega Vietnama, umik ameriških čet iz Južnega Vietnama in priznanje narodnoosvobodilne trojne Južnega Vietnama, kot enakopravnega partnerja na pogajanjih o miru v tej deželi. Med podpisniki te spomenice je tudi enajst jugoslovancev.

● **FRANČOSKA »AMNESTIJA«** — Španski diktator Franco je pretekli teden objavil »amnestijo« vseh udeležencev državljanske vojne. Po mnenju svetovnega jstka ne. Po mnenju svetovnega jstka ne. Po mnenju svetovnega jstka ne.

● **TRIURNI NAPAD IZRAELA NA JORDANIJO** — V nedeljo so enote izraelske vojske napadle Jordanijo. Razvila se je bitka, ki je trajala tri ure. Izraelski predstavnik v OZN je napad označil kot »povračilno akcijo« za to, ker so Jordanci baje nastavili na izraelskem ozemlju mino, ki je eksplozirala, ko je nanjo zapeljal kamion.

● **AMERIŠKI VESOLJSKI POSKUS** — V ZDA so poslali v vesolje »Gemini 12« z dvema vesoljcem. Fotografirala sta sončni cema. Fotografirala sta sončni cema. Fotografirala sta sončni cema.

● **V ALBANIJI NIČ NOVEGA** — V Tirani se je končal peti kongres albanske partije dela. V partijsko vodstvo se izvli vse tiste, ki so bili v njem že doslej.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ **NOVI ORGANI CENTRALNIH KOMITEJEV** — Vsi centralni komiteji ZK republik in pokrajin imajo že novo organizacijsko strukturo, nove organe, kot so predsedstva, izvršni komiteji in komisije. To so, kot pravimo, nova žarišča revolucionarne misli in aktivnosti. Nova organizacija centralnega komiteja naj postane, kot so rekli na plenumu CK ZK Makedonije, središče dialoga, razprava, ki bo izžarevalo nove ideje in nove pobude na vso organizacijo Zveze komunistov. Tako organizacija centralnega komiteja naj omogoči cirkulacijo pobud, kritike, predlogov od članstva do vodstev in narobe.

Na plenumu CK ZK Črne gore so poleg tega analizirali dosedanje delo izvršnega komiteja. Ugotovili so, da je bilo delo po VIII. kongresu ZKJ in IV. plenumu CK ZKJ zadovoljivo, a da nekaterih nalog izvršni komitei ni izpolnil. Ponekod v gospodarstvu je še zmeraj močna predreformna miselnost.

Plenum CK ZK Bosne in Hercegovine je z zadovoljstvom ugotavljal, da sta v novih organih, izvršnem komiteju in predsedstvu, samo po dva člana dosedanjega izvršnega komiteja. V tem vidijo potrditev načel pravilne kadrovske politike.

Na plenumu pokrajinskega komiteja ZK Vojvodine so imeli na dnevnem redu tudi razpravo o političnih problemih v kombinatu Nafta-gas. Na začetku dela plenuma so črtali to točko z obrazložitvijo, da bi po isti logiki danes ali jutri morali razpravljati o kakem drugem podeftju in tako bi se komiteja spremenil v organ, ki bi obravnaval samo probleme podeftja.

■ **NE SAMO V VODSTVIH**. Na sejah kontrolne komisije ZKJ so razpravljali o novi vlogi kontrolnih komisij. Obenem so ugotavljali, da se je politika ZK oblikovala doslej preveč samo v vodstvih. Posebej se mora politika ZK določati v splošnih partijskih razpravah.

■ **KOMISIJE CK ZKS ZACELE DELATI**. Prejšnji teden so se sešle vse komisije CK ZK Slovenije. Na prvih sejah so se dogovarjale predvsem o oblikah in metodah svojega dela. Povsod so ugotavljali, da bodo morale biti komisije CK ZK Slovenije. Na prvih sejah so se dogovarjale predvsem o oblikah in metodah svojega dela. Povsod so ugotavljali, da bodo morale biti komisije čim bolj povezane s terenom in ne zaprte v kabinete. Svoje delo bodo opirale tudi na znanstveno raziskovalno delo.

PLENUMI CK ZK REPUBLIK

■ **V ČEM ZAOSTAJA ZKJ?** Na seji komisije CK ZKJ za reorganizacijo in razvoj ZKJ so poskušali odgovoriti na vprašanje, v čem zaostaja ZKJ. Menili so, da ZKJ ne zaostaja na programskem področju, temveč v akcijski sposobnosti, da bi izpolnjevala programske naloge. V tej smeri bo treba iskati vzroke in seveda tudi rešitve.

■ **SKUPščINA STALNE KONFERENCE MEST V MOSTARJU**. Precejšnjo pozornost so posvetili razvoju hitrejših in doslednejših odnosov tudi v komunalnem gospodarstvu, kajti sicer rast mest ne bo skladna in smotrna. Govorili so tudi o vlogi krajevnih skupnosti. Edvard Kardelj, ki je tudi sodeloval v razpravi, je med drugim rekel, da ni mogoče ustvariti idealnih krajevnih skupnosti čez noč, temveč je treba računati s tem, kar imamo.

■ **POSLOVNIK ZVEZNE SKUPščINE**. V osnutku poslovnika zvezne skupščine, ki bo

predmet razprave na enem prihodnjih zasedanj zvezne skupščine, je predvidena tudi uvedba stimulativnega prevajanja. To se pravi, da bo vsak poslanec lahko govoril v svojem jeziku, medtem ko bodo drugi poslanci poslušali njegov govor v prevodu svojega jezika.

■ **100 LET JAZU**. Slovesnosti ob 100-letnici Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu se je udeležil tudi pokrovitelj proslave tovariš Tito. V pozdravnem govoru je posebej poudaril pomen JAZU in njeno odgovornost za razvoj bratstva in enotnosti med jugoslovanskimi narodi. Tovariš Tito je poudaril tudi to, da JAZU lahko veliko stori za razvoj naše dežele.

■ **DANES PLENUM GLAVNEGA ODBORA SZDL SLOVENIJE**. Na plenumu GO SZDL, ki se je začel danes, obravnavajo nekatera vprašanja glede uveljavljanja skupščinskega sistema in o pripravi na spomladanske volitve. O tem je pred dnevi razpravljala tudi izvršni odbor GO SZDL Slovenije.

■ **IVO JANŽEKovič** — NOVI PREDSEDNIK republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Doslej je bil podpredsednik tega foruma. Dosedanji predsednik Franc Popit je prevzel dolžnost sekretarja izvršnega komiteja CK ZKS.

■ **PROSVETNOKULTURNI ZBOR O KULTURI**. Prosvetnokulturni zbor republiške skupščine je na svoji zadnji seji poudaril nujnost, da razne kulturne veje čimprej samoupravno zažive. V razpravi je zbor ugotavljal, da prenekanterim kulturnim dejavnostim manjka dolgoročnejša programska politika, medtem ko so preveč zaposlene z vprašanji financiranja.

Pomaga naj širša družbena skupnost!

Občina Krško ima 1161 ha vinogradov, ki so v glavnem ostareli in slabo rodijo. Pridelovalni stroški so iz leta v leto večji, dohodki zasebnih vinogradnikov pa vse manjši. Letošnji pridelek je bil izredno slab. Računajo, da so kmetovalci v povprečju pridelali komaj 10 hl vina na hektar, kar je izredno malo. Celoletni trud bi dal na hektar vinograda tako le 300 tisoč S-din vrednosti pridelka, če računamo vino po 300 S-din liter. Letošnji pridelek je dal zelo malo tržnih presežkov, ker porabi jo kmetovalci precej pijače tudi zase. Zato letos cvete špekulacija z barvanjem in sladkanjem vina, kar onemo-

goča pošten odkup kvalitetnih vin, mestni gostilničarji pa navijajo cene do 500 S-din za liter na domu proizvajalcev, kar ustvarja nemogoče razmere.

Ker zajema krško področje 80 odst. pridelave cvička, obstaja resno gospodarsko vprašanje, kako je z obnovou vinogradov. AGROKOMBINAT Krško je že opozoril občinsko skupščino in njen svet za kmetijstvo in gozdarstvo, da ne kaže odlašati z obnovo. Če bi kmetovalci pridelali vsaj 50 hl vina na hektar, kar je pri sodobni obdelavi razmeroma lahko doseči, bi znašala vrednost pridelka okoli 1.750.000 S-din. Če bi od tega pridelka odšteli potrebe kmetov, ki še vedno ostali 2 tretjini pridelka za prodajo, kar bi dalo kmetom skoraj milijon dinarjev dohodka na 1 hektar. Večji pridelek bi pomenil nižjo prodajno ceno, večjo potrošnjo, povečal bi se tudi občinski dohodek, ki ima svoje vire v trgovini in gostinstvu.

Da obnova vinogradov ni samo stvar zasebnih kmetov in AGROKOMBINATA, ni treba posebej govoriti, saj gre za dohodek širše družbene skupnosti. Z večjim dohodkom bi vinogradniki lažje mehanizirali svoje delo, mladina bi raje ostajala doma in ne bi odhajala v druge poklice, ko v kmetijstvu že primanjkuje delavcev.

AGROKOMBINAT predlaga, naj bi obnova zajela vsaj 30 do 50 hektarov vinogradov na leto. Pozivamo ne-kmetijske gospodarske organizacije, da bi to akcijo podprile in oročile za te potrebe v letošnjem letu vsaj 15 milijonov S-din, občinska skupščina pa naj bi dala vsaj 5 milijonov iz sredstev rezervnega sklada gospodarskih organizacij. V prihodnjih letih naj bi šla iz tega sklada vsaj tretjina denarja za obno-

vo, nekaj pa bi ga posodile tudi splošne kreditne banke. Le tako bi lahko že v letošnji jeseni začeli obnavljati vinograde, saj ima AGROKOMBINAT na voljo 80.000 sadik, njegova strokovna komisija pa bi vsakemu posameznemu vinogradniku svetovala in določila sistem obnove ter izbor sort. Le na ta način bi se premaknili od brezplodnega razpravljanja k uresničevanju tega velikega dela, katerega koristi bi se pokazale že v bližnji prihodnosti.

STANE NUNCIO

Inšpektorji, kje ste?

Gnojnica, ki se steka iz neurejenih gnojšč nekaterih škocjanskih svinjerejcev v Raduljo, je postala trn v peti večini prebivalstva. Menijo namreč, da gnojnica ne zasmerja le okolice, temveč tudi vodo, ki jo mnogi pijejo. Očitno je, da rejci prašičev svoje okolice niso predpisno uredili, zato se nekaterim škocjančanom čudno zdi, da za vse to sanitarna inspekcija še ni slišala. Menijo tudi, da bi bilo treba preprečiti smrad poleti, ker zelo moti pouk v bližnji šoli.

Ribničani se vračajo iz Zahodne Nemčije

Kot vse kaže, je začela gospodarska ekspanzija v Zahodni Nemčiji upadati. Zaradi pomanjkanja dela je bilo odpuščenih že več naših delavcev. Kot pripovedujejo tisti, ki so se vrnili, je v prihodnjem mesecu pričakovati še večje odpuste.

Med v tujini zaposlenimi delavci iz ribniške občine je vsaj dve tretjini kmetov. Večina teh se bo lahko, če zmanjka dela na tujem, doma posvetila kmetijstvu. Nekateri se bodo lahko ukvarjali s suhoročarstvom in zdomarstvom. Nekateri naši »Nemci« pa si bodo poiskali zaslužek v Avstriji ali drugod.

BREŽICE: zaradi snega manj prašičev na sejmu

Dež in sneg sta ovirala rejce, da so na brežiški sejmu v soboto, 12. novembra, pripeljali le 450 prašičev. Kupcem, ki jih je bilo kljub slabemu vremenu precej, je bilo na voljo 420 prašičev, starih do treh mesecev, in 30 prašičev, starih več kot tri mesece. Prvih so rejci prodali 405 po 950 do 1000 S-din za kilogram žive teže, drugih pa 66 po 680 S-din.

Na sejmišču v Novem mestu

14. novembra so pripeljali kmetovalci na novomeški sejem 776 pujskov, prodali pa so jih 735. Kupcev in izbirce je bilo dovolj, zato se cene niso dosti spremenile od zadnjega sejma. Za manjše prašičke so zahtevali 13.000 do 19.000 din, za večje pa 20.000 do 34.000 S-dinarjev.

CESTARSKA KOCA NA GORJANCIH V PRVEM SNEGU. V soboto je po vsej Dolenjski padel prvi sneg. Po Kočevskem in Gorjancih ga je bilo kar 15 cm (Foto: Polde Grahek, tretje mesto za fotografijo tedna, ORWO NP 18, 5,6 1/25).

Od 1. januarja: nedeljske vozovnice na železnici od petka do ponedeljka

DELO poroča po informacijah iz skupnosti jugoslovanskih železnic, da bodo 1. januarja 1967 povratne vozovnice z običajnim popustom v vsej Jugoslaviji v veljavi že od petka opoldne, medtem ko bo skrajni rok za povratek s temi kartami tak kot doslej v ponedeljek opoldne.

Nova številka »Naše vezi«

Te dni je izšla nova številka »Naše vezi«, glasila delovnega kolektiva Inlesa iz Ribnice. Na 16 straneh prinaša mnogo prispevkov, med njimi sestavek o skrbi za obrat v Sodražici, o lastni prodajni mreži v podjetju, o planiranju za 1967 itd. Daljši sestavek govori o delu samoupravnih organov. Koristno informativno glasilo kolektiva bodo člani z zanimanjem prebirali.

Kmetijski nasveti

Zahteve sadnih rastlin

Ker sadno drevje lahko sadimo od oktobra do marca, naj v današnjem sestavku spregovorimo nekaj besed o zahtevah sadnih rastlin v prihodnjih dveh pa o izboru sort in o sajenju sadik.

Sadjar mora upoštevati zahteve različnih sadnih plemen, če hoče imeti uspeh pri svojem delu. Sadovnjak je trajna kultura, ki je ni mogoče kar tako zamenjati, če ugotovimo, da smo slabo izbrali.

JABLANAM SO POGODU hladnejše lege, globoka in ne preveč vlažna tla; hruške zahtevajo toplejšo lege in manj vlažna tla kot jabolane; slive se dobro počutijo na sončnih in odprtih legah; breskve in marelice spremljajo vinsko trto, medtem ko ima češnja rada apnena tla, oreh pa celo skalovita, če se le dobro ukorenini. Tudi naravno rastje nam lahko pove, kakšno sadje bo dobro uspevalo. Če dobro raste bukev in hrast, bi se tam obneslo pečeno sadje; kjer raste tašašljika in šipek, bi bilo dobro za češnje; kjer dobro uspeva leska, tam bo tudi oreh itd. Razen tega je potrebno upoštevati zunanjo toploto, saj so breskve, marelice in orehi zelo občutljivi za spomladansko pozebo.

Na osnovi teh zahtev so sadjarski strokovnjaki že pred dobrim desetletjem razporedili alj rajonizirali sadna plemena po vsej Sloveniji. Na področju Dolenjske naj bi v sedmiskem okolišju sestavljala jablana tri četrtine vseh sadovnjakov, v šentjernejskem dve tretjini, v leskovskem skoraj polovico, v brežiškem tretjino, v ribniškem pa skoraj vse sadovnjake. Hruške imajo dobre naravne pogoje na leskovskem, bizelskem in milenskem področju, slive in češnje ter lupinasto sadje v Beli krajini, breskve v okolici Leskovca in marelice na brežiškem področju.

V vseh teh krajih izbiramo za sadovnjake višje, bolj južne lege, valovito gričevje ter se izogibljemo zaprtih dolin in krajev ob rekah, kjer je nevarnost slane mnogo večja. Tudi megla ni všeč sadnim rastlinam. Zasadaj ne smemo v preveč strme lege, ker nam strmina ovira delo, voda pa odnaša dragoceno zemljo. Pri izbiri lege odločajo tudi vetrovi, zato moramo iskati zavetje. Vnaprej je treba vedeti, ali bomo sadovnjake obdelovali ali bodo rasti v travi, ali pa bomo uporabljali zeleno gnojenje ali mulčenje, ki se je v svetu zelo uveljavilo.

Ker pri obnovi nasadov mislimo predvsem na pridobitno sadjarstvo, igra pri izboru sadnih sort in plemen veliko vlogo tudi tržišče, kamor bomo sadje prodajali. Na to morajo misliti predvsem bolj oddaljeni sadjarji. In kar je posebno pomembno: okus potrošnikov se je toliko izostril, da bo imel uspeh predvsem tisti, kdor ne bo zabombaril izbora dobrih sort, okusnih in prikupnih za oko.

O sortah prihodnjici!

Industrija zahteva strokovnjake

Okrog dve tretjini delovnih mest v slovenskih podjetjih, za katera se zahteva visoka šolska izobrazba, zasedajo sedaj ljudje z osnovno, nižjo ali srednjo šolo, le 17 odst. vodilnih kadrov v industriji ima višjo ali visoko šolo. Glede kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev je Slovenija veliko na boljšem kot druge naše republike. Toda v industrijskih podjetjih v Sloveniji dela sorazmerno naj-

manj oseb z višjo ali visoko izobrazbo — komaj 1,46 odst. zaposlenih. Ta številka je za Jugoslavijo 2,29 odst., v Makedoniji znaša 2,41 odst., na Hrvaškem 2,29 odst., v Bosni in Hercegovini 1,86 odst.

V podkrepitev nevdružnega stanja sedanje strokovne strukture v gospodarstvu Slovenije je treba dodati še nekaj števil. Dve tretjini oseb v tehničnih službah ima samo osnovno ali nižjo strokovno izobrazbo. Skoraj polovico delovnih mest, za katera so potrebni tehniki, zavzemajo kvalificirani delavci.

Tehnični direktor Zelezarnice Jesenice je tehnik, čeprav dela v Zelezarni nad sedemdeset inženirjev in tudi nekaj direktorjev metalurgije. Toda Jesenico niso nikakršna izjema, skoraj dve tretjini strokovnjakov z višjo ali visoko izobrazbo je podrejenih tehničnim vodjem, ki imajo manjšo strokovno izobrazbo od njih.

Temu stanju ni vzrok pomanjkanje šolanih strokovnjakov, saj ima Slovenija danes veliko število tehnologov, ekonomistov in drugih strokovnjakov, toda kot kažejo dejstva, so jim vrata tovarn zaprta.

Letošnja obvezna ponovna izvolitev direktorjev stanja ni spremenila. Od novoizvoljenih direktorjev jih ima komaj četrtna diplomno višje ali visoke šole. V Jugoslaviji je ta odstotek 46, v Srbiji 47, na Hrvaškem 54, v Makedoniji 66, v Črni Gori 75.

Sedanjih sestav vodilnih in strokovnih kadrov v gospodarstvu Slovenije, zlasti v njeni industriji, že postaja zavora samoupravljanju. Zaradi mojstrsko-obrtno mentalitete, podedovane iz preteklosti, se uresničevanje gospodarske reforme odkrito spopada z obstoječimi intelektualnimi in strokovnimi strukturami. Počasnejša rast industrijske proizvodnje v Sloveniji tudi ni brez določene zveze s stanjem kadrov.

V Sloveniji se sedaj pripravlja velika družbena akcija. Njen namen je, da bi se vse gospodarske organizacije, zlasti njihovi samoupravni or-

gani, zatem občinske in republiške skupščine, gospodarska zbornica, univerza, znanstvene ustanove in družbenopolitične organizacije aktivno vključile v intelektualizacijo dela, za pospešeno rešitev strokovne strukture v gospodarstvu, posebno v industriji. Izbire tukaj ni — s tem vsi soglašajo — kajti intelektualizacija dela je mednarodni proces.

In širša Dolenjska? Na žalost tudi pri tem ni izjema! V marsikaterem podjetju je pri nas položaj še slabši, kot je v slovenskem povprečju.

F. Drenovec

Kmalu bosta povezana oba bregova Save

Gradbeno podjetje PIONIR iz Novega mesta je naredilo vsa potrebna dela, da bo prihodnji teden lahko začelo na novem mostu preko Save po-lagati betonsko cestišče. Dela napredujejo po načrtu, saj tudi narasla Sava graditeljem ne nagaaja. Most v letošnjem letu še ne bo uporaben, namenu ga bodo zročili prihodnje leto.

Pavk

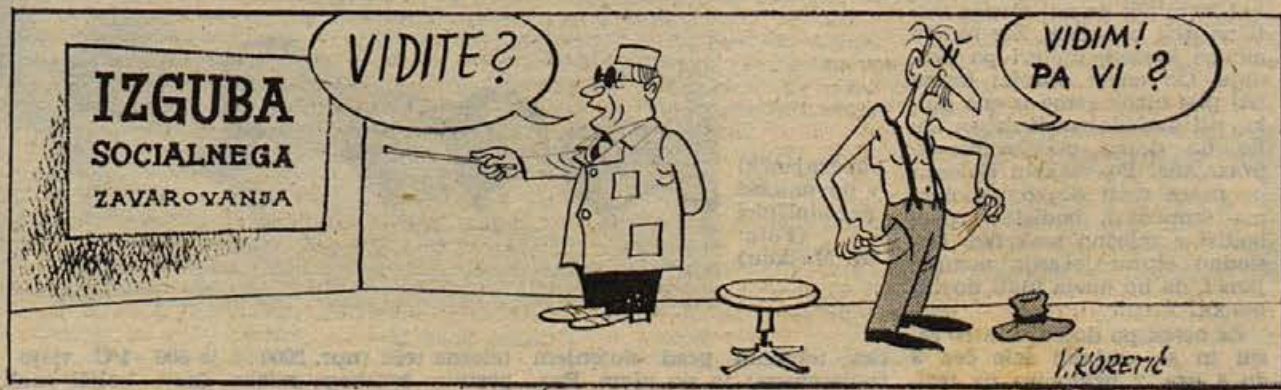
Šolarji dobili milijon za zelišča!

Učenci žužembarske osnovne šole so med najbolj marljivimi nabiralcji zdravilnih zelišč. Letos so zaslužili že več kot milijon S-din. Razen zelišč so nabrali tudi želod in divji kostanj, ki ga lovci nastavljajo divjim prašičem in jih tako zadrže, da ne omastijo po suhokranjskih poljih.

»PODGORJE« že obnavljajo

V soboto, 8. novembra, je zvezni poslanec Ludvik Golob v spremstvu predsednika ObSS Novo mesto Ludvika Kebeta obiskal mizarstvo »Podgorje« v Sentejnej. Proizvodne prostore je pred nedavnim upelnil požar. Zvezni poslanec Ludvik Golob je pohvalil prizadevni kolektiv, ki je v zelo kratkem času po požaru zasčistil pogorelo stavbo po novu stroho ter se na vse kriplje začel delati. Nato sta lov. Golob in Kebeta obiskala še ISKRO v Sentejnej, kjer sta se zanimala za probleme tega kolektiva.

KLOPOTEC

Narasla Sava povzročila škodo CELULOZI

Deževno vreme in narasla Sava sta pretekli teden povzročila tovarni škodo. Tovarna sicer ni bila poplavljen, vendar je narasla Sava z naplavinami zamašila črpalke in cevo vode, po katerih se tovarna oskrbuje z vodo. Obrati so stali tri dni, kar je povzročilo milijonsko škodo. Ta čas pa delavci niso držali križem rok, naredili so nekaj remontnih del na strojih in napravah, ki jih ni mogoče redno vzdrževati, ko proizvodnja teče.

Gorjupova grafika v Krškem

V galeriji v Krškem bodo v počastitev dneva republike v petek, 25. novembra popoldne, odprli razstavo Gorjupove grafike. Jože Gorjup je bil kostanjeviški slikar in njegova dela bodo zdaj predstavili krškemu občinstvu. Uvodno besedo o avtorju bo imel ravnatelj osnovne šole v Kostanjevici Lado Smrekar.

Gorjupova grafika bo razstavljena do 10. decembra. Tedaj bo v galeriji otvoritev republiške fotografske razstave.

Prebivalce Novega mesta, okolice in drugih krajev vljudno vabi Dolenjska galerija na razstavo partizanske grafike akad. slikarja Franceta Miheliča, ki so jo odprli pred letošnjim občinskim praznikom Novega mesta. Razstava bo odprta do 25. novembra. Solam priporočamo organiziran obisk — Na sliki: FRANCE MIHELIČ: KOLONA V SNEGU.

Nekaj besed o vozačih, šolski kuhinji in šolskem varstvu v Brežicah

Občinska skupščina Brežice bo plačala malico za 66 otrok — Za šolsko varstvo v Brežicah še ni poskrbljeno — Zaradi alkoholizma, zaposlenosti staršev, zaradi razdrtih ognjišč, odhajajo v tujino in bolezni v družinah bi bilo potrebno varstvo za 300 otrok

Jesen je in otroški živčav ne povzroča skrbi zgolj staršem, marveč tudi vzgojiteljem in učiteljem.

Naša osnovna šola bratov Ribarjev v Brežicah je največja v brežiški občini, saj razsežni šolski okoliš sega celo 9 km daleč. Taka razsežnost pa velja samo za učence od 5. razreda dalje, ki prihajajo na centralno šolo s podružnic Čatež, Mrzla vas in Skopice. Za učence, ki stanujejo nad 4 km od šole, je preskrbljen brezplačen prevoz. To je torej urejeno, vendar s stanjem nismo zadovoljni. Naj osvetlim še, zakaj ne:

Otrok mora do postaje, kamor bo prišel avtobus ponj. Tja mora vsak delavnik, v vseh letnih časih, po soncu in megli, dežju in vetru, po toplem in hladnem vremenu. Na postajah ni poslopja, kaj šele ogrevanega prostora, in kadar je dež ali sneg, ki šiba mladi obrazek, veter, ki neusmiljeno poišče pot do šibkih teles, še zlasti če je obleka neprimerna, je otrok, ko se pripelje v šolo, potreben, da bi se preoblekel in se na toplem odpohil. Potem bi bil sposoben slediti pouku in verjetno bi tudi snov lažje dojemal. V velikem odmoru bi moral dobiti izdatno malico, ki bi morala vsebovati zraven kruha še dosti beljakovin in vitaminov. To so otroci, ki gredo od doma ob 6. uri zjutraj, vračajo pa se okrog 15. ure.

Na šoli deluje šolska kuhinja. Za letos je objubileno, da bo za 66 otrok plačala malico ObS Brežice. Teh 66 otrok bomo izbrali izmed tisočglave množice, in sicer najpotrebnejše med potrebnimi. Ostalo bo še veliko otrok, ki jim brezplačne malice ne bomo mogli dati, čeprav so potrebni, ker pač ni sredstev. Malico plačuje okrog 700 otrok, in to po 25 S din na dan.

Drugo vprašanje so kosila. Tudi ta pripravlja šolska kuhinja. Kosilo jemlje okrog 70 otrok, toda v njihovem seznamu pogrešamo tistih najpotrebnejših, ki za kosilo nimajo 200 S din, bodisi da doma denarja ni ali pa starši zanje nimajo razumevanja. Potrebni je dosti in v zelo neenakopravnem položaju so nasproti svojim boljše oskrbovanim tovarišem. Kakšna škoda! V njihovo srce se bo že v rani mladosti vsadil občutek neenakosti, manjvrednosti in v času pubertete bodo razmišljali tudi o socialni krivici. Premalo razmišljamo o tem vsi skupaj, zlasti pa starši.

Se eno vprašanje nas muči, to je šolsko varstvo. Na vsaki konferenci se slišijo ista imena, isti problemi: alkoholizem, zaposlenost staršev, razdrta ognjišča, nezakonski otroci, inozemstvo, bolezni v družini in še in še. Kako čudovito bi bilo, če bi vse otroke teh družin zbrali v šolskem varstvu, jim priključili še vozače, da bi imeli urejeno življenje, urejeno hrano. Tako bi se tudi sami uredili.

Na šoli je okrog 300 otrok, ki bi jim varstvo bilo nujno potrebno in mi smo pri tem brez moči. Dokler imamo tri izmene pri pouku, ne smemo o varstvu niti sanjati. Načrti za dograditev pri naši šoli so že dve leti plačani, toda za realizacijo je potreben denar, tega pa komunika nima. V republiškem merilu smo na 56. mestu po procentu otrok, ki jih zaje-

ma otroško varstvo, kar zgovorno kaže, da situacija pri nas ni rožnata.

Mimogrede sem se spomnila, kako je lani ob neki priložnosti povedal znani profesor naslednje: »Kot delegacija smo bili sprejeti pri načelniku mesta, ki je večje od katerega koli mesta v Jugoslaviji. Ob tej priložnosti smo bili pogoščeni z belim hlebočkom kruha, dvema koščkoma salame, koščkom švicarskega sira in decilтром vina.« Primer navajam za primerjavo o trošenju sredstev iz reprezentančnih fondov gospodarskih in negospodarskih organizacij, ustanov ipd. pri nas. Prav gotovo bi v petih letih, če bi bili tudi pri nas tako skromni pokrili potrebe po otroškem varstvu, rešili vprašanje šolskih kuhinj v vsej Sloveniji in morda storili še kaj drugega v prid našega naraščanja.

Vse tiste, ki mi tega ne verjamejo, prosim, naj mi javno dokažejo, da nimam prav.

Mnogi prosvetarji mislimo tako, ker smo iz vrst, ki vsa leta od osvoboditve živijo brez reprezentančnih fondov.

ANICA ROZIC

Mladi ne zahtevajo preveč!

V vsej črnomaljski občini so se začeli sestajati mladinski aktiv — Razpravljajo o dosedanjem in bodočem delu — Hkrati so mladinske konference po aktivih priprave na občinsko konferenco ZMS, ki bo predvidoma novembra

Doslej so se sestali že mladinski aktiv črnomaljske gimnazije, aktiv v Gribljah, na Sinjem vrhu, mladina semiške in črnomaljske osnovne šole, mladi proizvajalci iz tovarne BETI, ISKRE v Semiču, podjetja KOVINAR, strojne tovarne BELT ter aktiv v Petrovi vasi, medtem ko p. drugih krajih konference še potekajo.

Mladina iz delovnih kolektivov je pretežno obravnavala proizvodne težave pri vpeljevanju v delo, doseganje norm ter razvedrilo, ki ga pogrešajo. Precej je bilo govora tudi o sprejemu mladincev in mla-

dink v Zvezo komunistov, kar ni nič čudnega ob dejstvu, da so v nekaterih podjetjih mladinske organizacije zelo številne (več kot 150 članov), pa so med njimi le redki komunisti.

Ko so načeli vprašanje sodelovanja z drugimi družbeno-političnimi organizacijami v kolektivih, so v večini primerov ugotovili, da sodelovanje obstaja zlasti v finančni pomoči, medtem ko je mladina največkrat osamljena ob razčiščevanju problemov s svojega področja.

V vseh pa mladina pretežno dej razprav na sestankih aktivov posveča

vprašanjem zabavnega življenja in izobraževanja. V več krajih si želijo predavanj kmetijskih strokovnjakov, posebno praktičnih nasvetov za življenje, ki jih je v preteklosti vsaj tu in tam nudila delavska univerza preko »šole za življenje«.

Glede takih želj in zahtev vaške mladine pa morajo, žal, predstavniki občinskega komiteja ZMS takoj pojasniti, da je malo upanja za organizacijo predavanj, ker nimajo niti toliko sredstev, da bi plačali predavatelje.

O vseh že povedanih težavah mladih ljudi s področja občine Črnomelj bo do obširnejše spregovorili še na občinski mladinski konferenci v novembru. V načrtu je, da bi tedaj obravnavali predvsem vlogo in naloge mladinske organizacije, vse drugo bo drugotnega pomena.

V teku so konference SZDL

V novomeški občini so konference krajevnih organizacij Socialistične zveze v polnem teku. Preteklo nedeljo so se občani zbrali na konferencah v Kamenju, Hinhah in Šmihelu pri Zužemberku, v decembru pa bodo letne konference v vseh 51 krajevnih organizacijah.

V prihodnjih dneh bodo konference v naslednjih krajih:

18. novembra v Ločni	ob 18. uri
v Zameškem	ob 18. uri
23. novembra v Drganjih selih	ob 9. uri
na Dvoru	ob 8.30 uri
v Podhosti	ob 9. uri
na Otočcu	ob 7. uri
v Birčni vasi	ob 9. uri
v Prečni	ob 7. uri
24. novembra v Kandiji I	ob 19. uri
25. novembra v Bršlinu	ob 19. uri
27. novembra v Vrhpolju	ob 9. uri
v Beli cerkvi	ob 7. uri
2. decembra v Dol. Toplicah	ob 19. uri
3. decembra v Soteski	ob 18. uri
4. decembra v Skočjanu	ob 7.30 uri
10. decembra v Zužembergu	ob 19. uri

Dr. Slavko Špringer:

Dojenja ne moremo z ničimer nadomestiti

Otrok naj pije okoli
20 minut

Veliko mater se ukvarja z vprašanjem, koliko časa naj pusti otroka pri prsih. Priporočljivo je, naj pije dojenček pri prsih največ 20 minut. Večina otrok izprazni dojko že v 5 do 10 minutah, vendar nekateri pijejo bolj počasi, zato potrebujejo 15 do 20 minut. Več kot 20 minut pa naj otroka mati ne drži pri prsih, ker mu to nič ne koristi, materi pa škoduje. Ob enem obroku hrane naj pije otrok samo iz ene dojke, pri naslednjem iz druge, tako bo dojka popolnoma izpraznjena. Po vsakem dojenju pa mora mati dojko popolnoma izprazniti, bodisi z roko, bodisi z mlečno seskalco. Dosledno izpraznjevanje namreč jamči, da bo imela mati dovolj mleka.

Če otrok po dojenju hitro zaspi in se prebudi šele čez 3 do 4 ure, a pridobiva na teži, je znak, da je hranjen v redu.

V takih okoliščinah lahko otroka bolj redko tehtamo — na 1 do 2 tedna. Če pa se otrok po dojenju prebudi in ne pridobi redne predvidene teže, je verjetno lačen. Takega dojenja

je nekega poseba. Samo enkratno tehtanje na dan ne zadostuje, ker količine posameznih obrokov niso vedno enake. V prvih mesecih potrebuje otrok količino mleka, ki je enaka šestini

Novorojenčki
v novomeški
porodnišnici
(Foto:
M. Moškon)

tehtamo pred dojenjem (obločenega) in po njem. Razlika pove, koliko mleka je do-

telesne teže (npr. 3000 : 6 je 500 gramov ženskega mleka dnevno). Kasneje ne poseba v ob-

roku več kot 200 gramov, se pravi ves dan komaj en liter mleka.

Kdaj ima mati
dovolj mleka?

Ali je v materinih dojkah dovolj mleka, lahko ugotovimo z merjenjem temperature pod dojko in v pazduhi. Dojka, ki je polna mleka, ima za 0,5 do

pridobiva na teži in da se pravilno razvija.

Način dojenja je pomembnejši, kot si mislijo nekatere matere, ki krivijo za neuspeh dojenja slabo ali nezadostno količino mleka. Pred dojenjem mora biti otrok lačen, ne preveč shladen ali razgret. Pomembno je, da sta mati in otrok sproščena in da uživata v medsebojnem stiku. Prve dneve naj mati doji otroka leže, in sicer tako, da položi dojenčka k sebi, sama pa se obrne na stran. Kasneje naj mati doji sedé. Najbolje je, če ima na razpolago udoben stol, ki ji daje uporo tudi za roke. Noge položi na nizko pručko. Z eno roko drži otroka v naročju, tako da mu leži glava na notranji strani njenega komolca. Pazi naj, da ne leži otrokova glava preveč nazaj, ker mu to otežkoča pitje. S kazalcem in sredincem druge roke naj rahlo stisne bradavičkin kolobar in pri tem pazi, da je otrokov nasek vedno prost. Otroku mora padati dojka v usta in ne obratno, da leži otrok na dojki. Mati dá otroku v usta ves bradavičkin kolobar, da lahko iztisne vse mleko iz dojke in da ne rani s celjastimi materine bradavice.

Koliko bodo plačali obrtniki in gostinci?

V letošnji 36. številki Dolenjskega lista smo poročali o obveznem pokojninskem in invalidskem zavarovanju zasebnih obrtnikov in gostincev. Obrazložili smo pogoje in način uveljavljanja pravic obrtnikov in gostincev, tako kot so jih o tem obvestili v začetku septembra z okrožnico iz novomeškega Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje. Ker marsikomu še ni jasno, kako in kaj je s plačilom zaostalih obrokov in z odkupom pokojninske dobe za čas, ko niso bili zavarovani pri Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje, bomo danes podrobneje navedli pogoje in možnosti za uveljavitev teh pravic.

Zasebni obrtniki in gostinci so že od 1. julija 1962 obvezno zdravstveno, od 1. januarja 1965 pa tudi obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovani. Prispevke za zdravstveno zavarovanje plačujejo v poseben sklad Komunalnega zavoda, prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pa do sedaj zavarovane pa do sedaj Komunalnemu zavodu še niso plačevali, čeprav jim to zavarovanje teče že skoraj dve leti. Zato bodo morali do 30. junija 1967 plačati to zamudo za 18 mesecev (od 1. januarja 1965 do 30. junija 1966) v znesku 142.574 S din, če se niso pravočasno (do 4. nov. 1966) odločili za višjo osnovo, kot je obvezna (44.500 S din). Istočasno pa morajo plačati tudi za vsak mesec po 1. juliju 1966 obvezni mesečni prispevek 7596 S din, do konca novembra torej 37.980 S din. Tudi to seveda v primeru, če se do 4. nov. 1966 niso odločili za višjo osnovo ali pa zaradi starosti in invalidnosti ne uživajo ugodnosti kot pavšalisti (z izjemno osnovo 34.500 S din).

Osnovo za zavarovanje predstavlja obrtnikov ali gostincev mesečni dohodek, tega pa izračunamo tako, da letno davčno osnovo razdelimo na 12 mesecev. Kdor ima na mesec to osnovo višjo od 44.500 S din, se za prihodnje leto in naprej še lahko prijaviti tudi za višjo zavarovalno osnovo. Rok je 31. marec 1967. Najvišja možna osnova je 84.000 S din (za tistega, ki ima za preteklo leto davčno osnovo več kot 300.000 S din).

Po 1. januarju 1970!

Starostno pokojnino bodo lahko pričeli samostojni obrtniki in gostinci izkoriščati po 1. januarju 1970. Priznani jim bodo toliko let, kolikor so jih plačevali pri Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje, kolikor časa so bili redno zaposleni pri kakšnem drugem delodajalcu, in leta iz NOV. Pravico do starostne pokojnine pridobi zavarovanec z dopolnjenimi 60 leti starosti (zavarovanka z dopolnjenimi 55 leti) in s pokojninsko dobo najmanj 20 let. — Pravico do starostne pokojnine s pokojninsko dobo manj kot 20 let pridobi zavarovanec, ko je dopolnil starost 65 let (zavarovanka 60 let), če ima vse zavarovalne dobe skupaj najmanj 15 let.

Sklad za vzajemno pomoč zasebnih obrtnikov v Ljubljani sklicuje
ČLANSKI SESTANEK, ki bo 20. novembra 1966 v Novem mestu ob 9. uri v Sindikalnem domu Društveni trg 2. Na sestanku bodo podana vsa pojasnila in v zvezi z zakonom o obveznem pokojninskem zavarovanju in prostovoljnem članstvu v skladu obrtnikov v Ljubljani.

Kdor pa nima priznanih dovolj let, bo lahko dokupil manjkajoča leta tako, da bo za vsak mesec, ko je delal neprekinjeno kot samostojen obrtnik pred 1. januarjem 1965, plačal Komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje ustrezen znesek — do 31. decembra 1966. Če se je odločil za zavarovalno osnovo

44.500 S din, mora plačati za vsak mesec 7596 S din, za vsako leto torej 91.152 S din. Če se odloči za višjo osnovo, sta ta znesek in seveda pozneje pokojnina tudi višja. Če se bodo po 1. januarju 1967 spremenile sedanje zavarovalne osnove, potem let ne bo mogoče več kupiti po takih cenah, kot so sedanje.

Kaj pa Sklad za vzajemno pomoč obrtnikov?

Posebno ugodnost imajo obrtniki, ki so plačevali prispevke v ljubljanski Sklad za vzajemno pomoč obrtnikov. Leta, ko so bili zavarovani pri tem skladu, lahko kupijo za eno petino dejanske vrednosti najnižje zavarovalne osnove 44.500 S din. Za leta pri Skladu (pred 1. januarjem 1965) bodo plačali za vsak mesec namesto 7596 S din samo 1519 S din ali samo 18.228 S din za vsako leto, ne glede na to, po kateri osnovi so bili zavarovani od 1. januarja 1965 dalje. To pa seveda pod pogojem, da prispevkov, plačanih pri Skladu do 31. decembra 1964, ne dvigajo. Lahko pa uveljavljajo tudi pravice po pravilih Sklada,

če izpolnjujejo tudi tam svoje obveznosti, in lahko prejemajo dve pokojnini: eno pri Zavodu za socialno zavarovanje, eno pa pri Skladu.

Kolikšne pokojnine?

Kolikšne bodo torej pokojnine po 1. januarju 1970 za obrtnike, ki so že izpolnili 65 let, in obrtnice, ki so izpolnile 60 let (mlajši bodo stali pri 20 letih pokojninske dobe in 45. odst. od današnje osnove):

Moški bodo dobili na mesec za 15 let dela 35. odst. od današnje osnove (za vsako leto dela več po 2 odst. višjo pokojnino — npr. za 16 let: 37 odst. od osnove),

ženske pa za 15 let 40 odst. (za vsako leto dela več po 5 let po 3 odst. več, potem pa tudi po 2 odst. — npr. za 16 let: 43 odst., za 20 let: 55 odst., za 21 let: 57 odst. itd.).

Borci dobe za 15 let 45 odst. od osnove (nato pa za vsako leto 2 odst. več),

borke pa za 15 let 47,5 odst. od osnove (in nato za vsako leto 2,5 odst. več).

Borci in borke dobe na to pokojnino še 60. odst. posebnega dodatka.

Poglejte še tale izračun!

Navajamo izračun za primer starejšega obrtnika, ki je bil zavarovan pri Skladu pa vzajemno pomoč obrtnikov v Ljubljani, zdaj pa se je odločil, da ta leta uveljavlja tudi pri Komunalnem zavodu z najnižjo osnovo 44.500 S din, nima pa pri-

znanih nobenih drugih let delovne dobe:

pri Skladu od 1. januarja 1966 do 31. decembra 1964 — 9 let (na leto 18.228) 164.052

18-mesečna zamuda za 1965/66 142.574

od julija do vključno decembra 1966 (6 x 7.596) 45.576

352.202

Torej bo moral plačati 352.202 S din, s tem pa ima že priznanih 11 let delovne dobe. Če bo še do konca leta 1970 (torej skupaj 15 let) plačeval prispevke po osnovi 44.500 S din, bo za januar 1971 že lahko dobil mesečno pokojnino 15.575 S din za moškega ali 17.800 za žensko. To seveda v primeru, če ne bo že zdaj kupil še več delovnih let ali pa plačeval prispevek po višji osnovi.

Se izračun za istega obrtnika po najvišji osnovi:

9 let (na leto 18.228) 164.052

18-mesečna zamuda za 1965/66 269.132

od julija do vključno decembra 1966 (6x14.339) 86.034

519.218

Za januar 1971 bo dobil prvo pokojnino 29.400 S din moški ali 33.600 S din, če je ženska.

Opozorjamo pa, da veljajo omenjene zavarovalne osnove samo za leta 1965 in 1966, v bodoče pa se bodo valorizirale (povišale) v razmerju z naraščanjem splošnega povprečja osebnih dohodkov.

Iščemo fotografijo tedna

Drugi teden razpisa in druga mrzlica med našimi fotoamaterji sta mimo. Dobili smo 15 fotografij od 9 avtorjev. Za razliko od prejšnjega tedna so fotografije tokrat mnogo bolj aktualne in tudi tehnično boljše. Prvo nagrado

10.000 starih dinarjev

smo tudi tokrat namenili Poldetu Mikliču iz Sentjerneja, saj je prinesel najbolj izvirno, aktualno in še celo folklorno zanimivo fotografijo. Drugo mesto in zavitek papirja je dobil Vili Videnič za svoj aktualni in tehnično prav dober posnetek »Kraški most« (tovariš Videnič, tudi »Stari ljubuje« je odličan in ga bomo objavili!). Tretje mesto in zavitek papirja gre Poldetu Grahku za zasneženo »Cestarsko koč« na Gorjancih, četrto mesto in zavitek papirja pa Branku Lukiču za »Solarje v prvem snegu«.

Zelo smo bili veseli tudi pisma Dušana Kraševca iz Maribora s trem fotografijami, ki so tehnično in vsebinsko odlične, morda le premalo — reporterske. Tudi posnetek Darka Pavlina »Na novomeškem mostu« je aktualen, zanimiv in tehnično v redu, vendar premalo izrazit. Posnetek Janka Poteka »Vodovodni stolp« in posnetka Darka Iskre iz Brezice so sicer zanimivi in lepi, za časopis pa pre malo aktualni. »Kamera v baraki« Toneta Križa in Gornje Brige pri Kočevski Reki ni prišla v poštev, ker format ne ustreza.

Vsem fotografom za lep napredek od prejšnjega tedna iskreno čestitamo, hkrati pa se sprašujemo: »Mar bo tudi tretjič odnesel prvo nagrado Polde Miklič?« težko je reči, koliko fotografskih aparatov imajo ljudje pri nas — prav gotovo pa je, da nobeden ni »laterna magica«! Vse je odvisno od ostrega očesa in spretnosti snemalca!

Ste že poskusili kdaj narediti posnetek, ki bi pokazal kaj več, kot zna narediti fotografski aparat sam? Le pogum, čaka vas spet 10.000 S din! In ne pozabite: rok za tretjo »Fotografijo tedna« je v ponedeljek, 21. novembra do polnoči!

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Iščemo fotografijo tedna

Fotografije morajo biti narejene vsaj po formatu 13 krat 18 cm, lahko pa so tudi večje. S fotografijo je treba poslati podatke kdaj in kje je bila posneta, kdo ali kaj je na sliki in podatke o filmu, osvetlitvenem času in zaloni. Nagrada za »Fotografijo tedna« je 10.000 S din, druga in tretja nagrada pa sta dva zavitka fotografskega papirja 13 krat 18 cm.

Iščemo fotografijo tedna

Skupnosti morajo zaživeti

Nadaljevanje s 1. strani) pripraviti natančne analize svojih potreb.

Po predlogu zakona so sklicatelji ustanovne skupščine izobraževalnih skupnosti iniciativni odbori. Te odbore imenujejo občinske skupščine.

Priprave na skupščinske volitve

V ponedeljek, 14. novembra, so se v Novem mestu sestali predsedniki volilnih komisij pri občinskih odborih SZDL in razpravljali o dosedanjih pripravah na skupščinske volitve. Iz razgovora je bilo moč ugotoviti, da se v nekaterih občinah že marljivo pripravljajo na volitve.

V trebanjski občini bodo izvolili 29 odbornikov in 2 republiškega poslanca. Na sestankih so se že dogovorili o kriterijih, ki jih morajo predlagatelji upoštevati, ko bodo predlagali kandidate.

V črnomljski občini bo potekel mandat 29 odbornikov in dvesta republiškim poslancema, ki sta poslance tudi za metliško občino. O pripravah so že razpravljali na sestankih političnih organizacij in naredili temeljito analizo dela občinske skupščine za pretekli dve leti.

V metliški občini bodo drugo leto dobili 25 novih odbornikov. Do sedaj še niso imeli posebnih razprav o teh vprašanjih.

V novomeški občini bo treba na novo izvoliti 46 odbornikov in 6 poslancev. Izdelani so že kriteriji za izbor, ki pa jih bo treba še obravnavati na sestankih političnih organizacij. Tako kot v Črnomlju so tudi v novomeški občini že pričeli evidentirati bodoče kandidate.

ne. Predlog zakona pravi, da lahko na ustanovnih skupščinah sodelujejo vsi občani. Ker so izobraževalne skupnosti področne, bi bilo odveč terjati udeležbo vseh občanov, saj je to nemogoče doseči. Najboljše bo torej poiskati srednjo pot. Izbrati bo treba predstavnike družbenih organizacij, delovnih organizacij, in izobraževalnih zavodov, ki bodo zastopali posamezne občine na ustanovnih skupščinah.

Ob vsem tem pa se srečujemo še z eno težavo, ki je precejšnja. Kot smo že omenili, so izobraževalne skupnosti, ki jih predvideva novi zakon, področne. Sklic ustanovnih skupščin in volitev organov skupščin izobraževalnih skupnosti so prav zategadelj zelo obsežna naloga. Ker obsegajo skupnosti po več občin, so potrebni pri volitvah organov in sklicu ustanovnih skupščin dogovori med prizadetimi občinami. Pomeniti se je treba o tem, koliko posameznih predstavnikov družbenih organizacij, delovnih organizacij in izobraževalnih zavodov, na katerih je treba sprejeti konkretne programske dela, ki nas čaka v zvezi z uresničevanjem novega zakona.

Čeprav zakon še ni sprejet, je treba s pripravi začeti takoj. Po vseh naših opažanjih je treba čimprej sklicati posvete občinskih predstavnikov, predstavnikov delovnih organizacij in izobraževalnih zavodov, na katerih je treba sprejeti konkretne programske dela, ki nas čaka v zvezi z uresničevanjem novega zakona.

sprejema in oddaja vaše želje

PRED OBČINSKO MLADINSKO KONFERENCO 20. NOVEMBRA

Sevniška mladina pred obračunom

Vloga mladine v sevniški občini je, kljub temu da ne morejo biti povsem zadovoljni s številom članov, precejšnja. Nekatera naselja, npr. Breg, Log in še nekateri kraji, kjer mladinski aktivni še ne obstajajo, imajo možnosti za njihovo ustanovitev. V poročilu je povedano, da 44 odst.

Prenovljena trgovina KZ v Brežicah

Kmetijska zadruga že nekaj časa obnavlja poslovalnico z reprodukcijskim materialom v Brežicah. Polovico zgradbe so že skoraj uredili. Prodajni prostor bo podvojen in posamezni oddelki bodo med seboj bolj funkcionalno povezani. Za zaposlene so že uredili tudi garderobe in sanitarije. Trgovina je poslovala prej v zelo slabih razmerah in je bila le zaslonno urejena.

Zdaj bo trgovina imela več oddelkov: oddelke za stroje in nadomestne dele, oddelke za gradbeni material z železnino ter oddelke za zaščitna sredstva, umetna gnojila in semena.

Za oskrbo kmetijstva bo prenovljena in povečana trgovina velika pridobitev. Povečal se bo izbor blaga, potreba pa bo okrepjena s strokovnimi službami za nasvete kupcem. Če bo potrebno, bodo uredili v trgovini tudi priročni laboratorij za preprostejšo analize zemlje.

Turistični posvet na Travnici gori

10. novembra je bil na Travnici gori posvet predstavnikov turističnih društev iz Kočevja, Ribnice, Sodražice in Loškega potoka. Razpravljali so o sodelovanju med društvi, o izdaji turističnega prospekta in drugem. Izmenjava mnenj je bila za vsa društva zelo koristna. —r

mladine dela v podjetjih, večina pa jih mora delati tudi doma na posestvu. Največ aktivnosti lahko torej pričakujemo od mladih v zimskem času. Za takšno delovanje pa so potrebni klubski prostori, s katerimi razpolagajo skoraj vse terenske mladinske organizacije skupno z drugimi krajevnimi organizacijami. Občinska skupščina in ObO SZDL sta prispevala 889.700 S din za njihovo opremo in klubi so postali pravo središče kulturnega in družbenega življenja v mnogih krajih. V bodoče jim bo treba dati še pestrejšo in boljše vsebino, pri čemer bo potrebno sodelovati z organizacijo »Svoboda«.

Mladi člani delovnih kolektivov imajo pomembno vlogo tudi kot samoupravitelji. Njihovo aktivno sodelovanje se bo v bodoče pokazalo predvsem v teh oblikah dela. Z delovanjem klubov mladih proizvajalcev bomo mladi lažje spoznali težave podjetij, mladi člani samoupravnih or-

ganov pa bodo o problematiki podjetja poročali na sestankih klubov in mnenja mladih prenašali v delo samoupravnih organov.

Zaradi preobremenjenosti urnika se mladinske ure v nekaterih šolah še vedno niso dovolj uveljavile. Druge oblike delovanja, kot so krožki, pomoč pionirski organizaciji, pa so prav dobro zaživele.

Čeprav je v družbenopolitičnih in športnih organizacijah in društvi vključenih precej mladih, še vedno pogrešamo bolj uskladen delo, pri čemer menimo, da bo treba v bodoče dati temu večji pomen.

To so glavne misli iz poročila občinskega komiteja. Razprava na sami konferenci, ki bo 20. novembra v gasilskem domu, bo v celoti zajela podoben delovanja mladih v letošnjem letu, sklepi konference pa naj bodo odraz želja in potreb mladine, kar bo zagotovilo uspešno delovanje v bodoče. —voč

Čudovit večer v Sevnici

V petek, 11. novembra, je bil en dan pred občinskim praznikom zelo lep večer opernih arij in baleta v domu Partizana. Ljubljanska Opera je poslala v Sevnico prvakinjo Vilmo Bukovčevico in priznanega tenorista Rajka Koritnika. Baletno skupino so zastopali Stefa in Stane Polik, Tatjana Remškarjeva in Janez Mejač. Nastope je spremljala na klavirju pianistka Zdenka Lukčeva.

Drage goste so sevniški poslušalci tople pozdravili, prisrčno razpoloženje se je stopnjevalo od nastopa do nastopa. Sopranistka Vilma Bukovčeva je zapela izbrane operne arije iz Verdijevega Trubadurja in iz Puccinijeve Tosce. Skupno sta zapela duet iz Smetanove Prodane

neveste, za kar so ju gledalci z aplavzom večkrat priklicali na oder. Baletni mojstri so navdušili Sevnčane s odlomki iz Ohrske legende in Polke. Plesanje je zelo navdušilo domačine, ki so v Sevnici prvič gledali balet.

Ob koncu prireditve sem vprašal tov. Bukovčevico za njene vtise z nastopa v Sevnici. Odgovorila je, da jo je sevniško občinstvo navdušilo in da je prvič nastopila v Sevnici. Obljubila je, da bo ob prvi priložnosti spet obiskala ta kraj. S. Sk.

ODLOČITE SE TUDI VI: naročite si Dolenjski list na svoj naslov!

Elin Pelin:

ODVETNIK

Okrožno sodišče je bilo zbrano. Razpravljali so o prestopku Mitra Marijina iz vasi Grosek, katerega je sosed Peter Marijin tožil zato, ker mu je ubil konja.

Bila je neznosna vročina. Od zunaj, z ulice, so skozi okna trudno in obupno gledali v sobno dvorano zidovi nasproti stoječih poslopij, v katere se je upiralo sonce. V sobi je bilo soparno, pa zato tudi ni bilo nič občinstva. Samo dva ali trije kmetiči, ki so bili tudi za priče, so boječe in nepremično sedeli vsak po svojem mestu in poslušali z odprtimi usti.

Govoril je branilec — nizek, čokat odvetnik z velikim trebuhom, goło glavo in ponošeno obleko. Oči je zapilil v predsednika in od časa do časa izvelkel roko iz žepa, kadar pa je pokazal na obtoženca, je govoril z neverjetno prizadevnostjo, da zasluži, da pobije vse. Toda njegov glas je bil top, hripav, kot da prihaja iz nekake počene cevi. Vpil je, hreščal, kazal proti nebu, dvigajoč oči proti stropu, na koncu vsakega stavka pa je veličastno sopel in široko krili z rokami. Toda na apatičnih in nepremičnih obrazih sodnikov je kakor vedno ležala tista z ničim skaljena sodnijska potrpežljivost in ranodušje, ki nikoli ne daje nobenega upanja.

Predsednik se je poglobil v daljna razmišljanja. Eden izmed sodnikov je risal konje. Drugi, ki je bil glasbeno nadarjen, je risal pred seboj veliko noto in jo s svinčnikom pazno povečeval.

Obtoženec Mitar Marijin, droben kmetič, bos in ves v neredu, je sedel na svojem mestu; ker iz govora svojega branilca ni ničesar razumel, je opazoval veliko črno muho, kako se brenče zaletava v šipo v oknu, pa nikakor ne more ven. Tisti trenutek, ko je odvetnik ohmolnil, da bi požrl slino, se je Mitar obrnil proti slugi, ki je bil brez dela in je z nohti grebel po vratih, in mu glasno dejal:

»Priatelj, spusti no tistole prekleško muho, dovolj se je že nabrenčala...«

Sodniki so se ozrli nanj s posmehom in pomilovalno. Predsednik je pritisnil na zvonec.

»Mitar Marijin, bilo bi prav, če bi razumeli, da vaš položaj obtoženca ni posebno zavidan vred. Dostojnost zahteva, da molčite.«

»No, odletela je!« je spregovoril Mitar, ko se je ozrl proti oknu.

Sodniki so se znova nasmejali. Odvetnik je strogo pogledal svojega varovanca, in ko se je zopet blago nasmehnil, je nadaljeval:

»Da, gospodje sodniki! Te okoliščine morajo v zapisnik v taki obliki, da pridejo do veljave. Z drugimi besedami, treba je razložiti psihologijo, trenutno razpoloženje. Sami se zamislite:

noč, črna kakor vrag, kmečka noč! Tema, da bi ti človek v oko stopil! Moj varovanec leži sredi svojega dvorišča ali pa kjer koli na svojem gumnu in s sveto pravico državljana varuje svoje snopce, kopo žita, ki ga je pridela v krvavem znoju, z eno besedo, varuje ves svoj trud. Tu leži ves truden od vsakdanjih naporov. Na vse je pozabil, kakor pravi pesnik! (Priče so se sumljivo spogledovale.) Na vse: na ženo, na otroke, celo na nebesa! Od utrujenosti je globoko zaspal... Toda trenutek potem... Kaj vidimo, gospodje sodniki? Kaj? Ni besed, s katerimi bi človek lahko to izrazil! Človeški jezik jih ne obseže!... Da! Tisti trenutek se moj varovanec zbudi in odpre oči... Grozno! Življenje mojega varovanca visi na nitki! Ali ne? Nad njegovo glavo se vzpenja ogromna pošast, grozna, strašna, in vsak čas ga bo pogoltnila! Ves v strahu, gospodje sodniki, moj varovanec omedli, kar je čisto naravno. Ognjene jezike vidi švigati iz nozdrvi te pošasti, njene s krvjo podplute oči vidi, ki sijajo v pijan... grabežljivosti... Moj varovanec ve zgrozen drgeta po vsem telesu. Ne ve, kje je ne ve, kaj, se dogaja z njim! Pa pograbí puško in jekne pok! Pošast se skotali na tla, pa zopet vstane, se požene čez plot, beži proti polju, naleti na stog slame, od bolečine se zarije vanj in... pogine! Do, gospodje sodniki, zdaj vas pa vprašam, česa naj bi bil kriv moj varovanec. Menda ne tega, da ta pošast ni bila nihče drug kakor konj nekega Petra Marijina? Konj? — Zanikrna mrcina samo, ki je bila vredna kvečjemu petdeset levov. Da! Kje je tu zločin? Kje?... Sicer pa, gospodje sodniki, sodite in mislite! In oba zakona upoštevajte: božjega, ki nam pravi, naj vsak trenutek varujemo svoje življenje pred pošastjo in sploh pred vsem, in človeškega,

ki deli dela na zločinska in nezločinska... In ta dva zakona opravičujeta mojega varovanca!...«

Odvetnik se je pomembno ozrl okrog sebe, si obrisal znoj s čela in sedel, potem ko se je še nasmehnil svojemu varovancu.

Sodniki so začeli šepetaje daljšati razgovor. Predsednik je zazvonil in poklical:

»Obtoženec Mitar Marijin?«

»Tukaj!« je odgovoril po vojaško in se postavil v pozor.

»Kaj pa vi pravite o svojem postopku?«

»Kdo? Kaj jaz?...«

»Da, ti... tebi menda govorim.«

»Saj tudi jaz pravim, da je tako.«

»To se pravi, kaj — je tako?«

»Tisto zastran konja,« glasno zavpije Mitar. »Preskočil je na moje dvorišče. Večkrat sem govoril Petru: Sosed, zapiraj svojega konja, sicer ga bodo volčje raztrgali! Skodo mi dela. Po vrtu mi hodi. Kakor hitro se zmračí, hop, že se požene čez plot. Ugonobil me je!... Za nobeno stvar mi ni tako hudo, gospod sodnik, kakor za bučo...«

Srce mi je skoraj počilo, da ti po pravici povem. Bučo sem imel, takole, da, pa jo je je mrcina pohodila! Trpel sem, trpel, nazadnje sem pa dejal: čakaj, ti bom že pokazal, tebi, da boš razumel. Dobro sem na-

basal puško, pa hajd na prežo. Sredi noči, pravkar sem hotel iti spat, in glej ga, hop! Je že preko. Kot da peklenšček ugonablja vose...«

»In potem?« je vprašal predsednik.

»Potem! Kaj potem?... Dvignil sem puško... na mestu je obležal.«

»In potem?«

»Potem sva ga z ženo vlekla na konec vasi. Tam sem ga zavlekel na slamo, da bi ga vsaj malo skril in...«

Odvetnik je poslušal, kako njegov varovanec prostodušno pripoveduje o stvari, in se je od jeze kar tresel. S svojimi očmi je iskal Mitrov pogled, da bi ga presekali, Mitar pa kakor da je pozabil na svojega zaščitnika, kar naprej je gledal samo predsednika.

»In koliko je bil po tvoj konj vreden?« je vprašal predsednik.

»Takole, sto levov je bil vreden, dober konjiček je bil,« je odgovoril Mitar.

Orvetnik je z vso jezo lopnil po knjigah na mizi in naglo zapustil dvorano.

Sodniki so odšli na posvet. Branilec je potegnil Mitra na hodnik in ga, drgetajoč od jeze, obupno nahrulil:

»Teslo! Počemu jemlješ odvetnika, če ne znaš lagati!«

In je jezno odšel po stopnicah.

(Prevedel: Tone Potokar)

Hasso Helgert: Osvajalec

Robert je bil očarljiv in drzen mladenič, zelo prepričan, da je mogoče osvojiti vsako žensko. In vendar mu je zastal dih, ko je zagledal pred izložbo deklet, elegantno in lepo, kot da se je pripeljala naravnost z natečaja za miss sveta.

»Tu z običajnimi trikji za seznanitev ne bo nič!« je bliskovito pomislil. »Samo nenaden frontalni napad ima lahko uspeh.«

Pristopil je k lepotici, se nasmehnil in rekel:

»To je pa re-prijetno presenečenje! Koliko časa se že nisva videla!«

Dekle je hotelo najprej kar oditi, potem pa se je premislila, se počasi obrnila, globoko pogledala Roberta v oči in skorajda zašepetala:

»Dolgo, zares. Čudno se mi zdi, da si zdaj naenkrat tako navdušen. Mislila sem, da si že zdavnaj pozabil name.«

Z največjo težavo je Robert premagal presenečenje, zatem pa se sklenil z očitno pomoto hitro okoristiti. Prej ali slej se bo izkazalo, da gre za zamenjavo in kaj. Do tedaj je treba navezati vsaj prave stike. Naglo se je vživel v vlogo starega znanca in začel živahno ugovarjati:

»Jaz da bi te pozabil? Tebe ne more nihče pozabiti, najmanj pa jaz!«

Dekle je melanholično pokimalo.

»Da, res me ne bi bil smel pozabiti, in vendar si tedaj nenadoma izginil, kot bi se udri v zemljo.«

Robert se je delal, kot da je močno ganjen.

»Takrat res nisem mogel drugače. Skušal ti bom vse razložiti. Ali bi storila čez cesto v slaščičarno?«

»Se vedno imaš rad slaščičarne?« se je nasmehnila in tiho pristavila: »Ali se spominjaš, da sva si vedno naročila čokoladno torto? Meni zdaj ni več dosti zanj, Herbert pa je čisto po tebi.«

»Herbert?« se je zgrozil mladenič.

Dekle se je trpko nasmehnila:

»Ah, da, ti niti ne veš. Najin otrok! Oktobra bo star tri leta...« je rekla in nadaljevala:

»Prav, če hočeš, pa me počakaj pred slaščičarno. Samo trenutek tule noter se stopim in kupim slikarico zanj.«

In izginila je v trgovini. Ko je čez tri minute prišla ven, Roberta ni bilo nikjer več.

»Uspelo je!« se je zadovoljno nasmehnila. »Tega nadležnega se drugače zopet ne bi znebila!«

IZREKI

Nevarno se je prepustiti milini solz, ki jemljejo pogum in celo voljo za ozdravljenje (Amiel)

Potem ko je dal svojo kri, so solze največ, kar lahko da človek od svojega (Lamartine)

Solza pove več, kot zmore beseda; solza ima svojo ceno, je sestra nasmeha (de Musset)

Tudi v joku je slast (Ovid)

Najbolj nesrečni navadno manj jočejo kot drugi (Racine)

Kdor hoče solze žeti, mora ljubezen sejati (Schiller)

Prepiri ne bi dolgo trajali, če bi bila krivda samo na eni strani (La Rochefoucauld)

Če je vaša stvar dobra, se pobotajte, če je slaba, se tožarite (Rousseau)

Svetloba je za oči, niso pa vse oči za svetlobo (Feuchtersleben)

Misli o ljubezni

BATAILLE:

Ljubezen: — za nekatere prečisti izliv svetlobe, za druge temna dobrota sence.

LA FONTAINE:

V ljubezni je vse skrivnost: puščice njene, njen tul, nje plamenica in detinstva zarja; dojeti v enem dnevu to modrost ni moči njemu, ki o njej preudarja.

HUGO:

Ljubezen sen budi, slo po življenju, vero, razgreva z onim žarkom nam srce, ki ga ima od slave več za eno mero — a žarku sreča je ime.

Miroslav Švandrlik:

PREDPISALI SO MI KOPELI

Bilo je okoli šeste ure zjutraj. Z ženo sva zaslišala nekakšno sikanje, kakor da bi gumijasta žoga izpuščala zrak, nato pa sva videla, kako se je na naše dvorišče spustil leteči krožnik.

Se preden sva se z ženo zavedla, se je na letečem krožniku dvignil pokrov in iz njega je zlezal nekakšen križanec med dojenčkom in netopirjem.

— Moj bog, je vzkliknila moja žena.

Bitje je pristopilo k dvoriščnemu studencu in pričelo piti vodo. Pravim »piti vodo«, v resnici pa je naličevalo vodo v luknjo na hrbtu pod levim ramenom.

Žena in jaz sva presenečeno gledala.

— Kaj misliš, ali bi se spodobilo, da ga povabimo na kavo? je vprašala žena.

— Samo če ni strupen. Pomisli, če bi nas ugriznil in zastrupil, sem odgovoril.

— Če si zna naliči vodo iz studenca, pomeni, da je civiliziran, je ugotovila moja žena. — Pomisli, kako bi se ti počutil, če bi prišel na Mars, tam pa te nihče ne bi niti pogledal.

Uvidel sem, da ima žena prav, in stopil na dvorišče, da povabim marsovca na kavo.

Toda medtem je bitje že zlezlo v krožnik in v hipu izginilo med oblaki.

— Upam, da mu je bila naša voda všeč, sem dejal ženi.

— Pomisli, midva sva prva na svetu videla marsovca, je vzkliknila žena. — Takoj grem povedat sosedom! V pisarni sem vsem podrobno pripovedoval, kaj sem doživel zjutraj.

Sej je poklical zdravnika.

Zdravnik me je pregledal in rekel:

— To je zaradi honoranega dela. Predpisujem vam kopeli v kadi.

Izgubil sem možnost za zvišanje plače. Zvišali so jo Siguli.

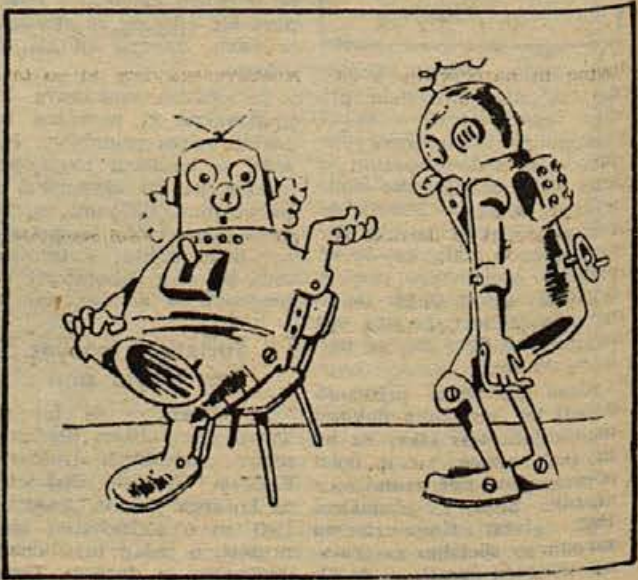
Bil sem zmeden. Tudi ženi so se smejali v trgovini, kjer je zaposlena kot prodajalka.

Kadar sva šla po ulici, sva slišala vzklike:

— Glej, marsovec!

Ko sem bil na vrhuncu obupa, je prišel k meni stari Grizula s sosednjega dvorišča in mi pošepnil na uho:

— Kaj vam je? Tudi k meni so že večkrat prišli pit vodo, pa nikomur o tem ne pripovedujem. Molčite tudi vi!

— Torej vi želite roko moje hčere... Ali imate garantsko pismo?

Arhivsko gradivo - kulturni spomenik

beremo v Zakonu o arhivskem gradivu. In se nave-
dek iz tega zakona: »Za ar-
hivsko gradivo velja ves iz-
virni in reproducirani doku-
mentarni material, ki ima
pomen za zgodovino in dru-
ga znanstvena področja, za
kulturo sploh in druge druž-
bene potrebe...«

Obiskali smo vodjo arhiva
pri Dolenjskem muzeju, tov.
Jožeta Mlinariča. Obisk pri
klasičnem filologu bi pravza-
prav morali premakniti z
enajste dopoldne na jutranjo
uro, če bi hoteli dobiti saj be-
žen vpogled v njegovo zani-
mivo delo. Kljub kroničnemu
pomanjkanju prostora, za ka-
terim sicer bolujejo domala
vse kulturne institucije v
Novem mestu, je dobil arhiv
zadnja leta lep izgled. Gra-
divo je povezano v fascikle,
razvrščeno na policah, delo-

ma pregledano oziroma obde-
lano. Koliko zanimivosti je v
zavojih, zloženih na policah,
ki pozdravijo obiskovalca pri
vходу! Koliko človeških
usod je ujetih v listine, ko-
liko dogodkov, o katerih da-
nes komajda vemo!

Arhivsko gradivo so začeli
zbirati leta 1935, ko je nastal
novomeški muzej. V le-
tu 1941 je obsegala zbirka li-
stine in ostalo gradivo me-
sta in občine Novo mesto do
leta 1880, kolikor se je ohrani-
lo. 11 fasciklov spisov
Okrožnega urada (kresije)
Novo mesto ter nekaj gradiva
novomeških društev in za-
sebnikov. Ob bombardiranju
osnovne sole je bilo gradi-
vo ogroženo, vendar se je
ohranilo, ker je bilo spravl-
jeno v kletnih prostorih. Po
osvoboditvi je kmalu zažive-
lo delo, 1935 leta pa je do-

bil arhiv prostore v obnovlje-
nem poslopju Dolenjskega
muzeja.

Tov. Mlinarič je opozoril
na zelo zanimive stare listi-
ne. Te so razstavljene v vi-
trinah muzeja, zbirko pa se-
stavljajo novomeške mestne
in cehovske listine. V arhiv-
sko zbirko je uvrščena tudi
fotokopija listine iz leta 1365
(po originalu v Državnem ar-
hivu na Dunaju) o pogodbi
med deželnim knezom in sti-
skim samostanom o zamenja-
vi zemljišča, na katerem je
bilo ustanovljeno Novo me-
sto. Zanimive so tudi velike
knjige posestev, ki so zlože-
ne na policah ob oknu. Sta-
re vezave učinkujejo prav
spoštljivo, težji pa je pri-
stop k tem knjigam. Arhivar
mora znati nemški, franco-
ski in latinski jezik, da lah-
ko uspešno opravi svoje
delo.

Pozanimali smo se, kak-
šno delo čaka v bodoče tov.
Mlinariča. Povedal je, da bo
arhiv pri Dolenjskem mu-
zeju te dni pridobil gimna-
zijski arhiv. Ta arhiv je do-
mala v celoti ohranjen, je pa
za kulturno zgodovino Nove-
ga mesta zelo pomemben. Po-
leg tega pa bo arhiv skušal
pridobiti še ostale zanimive
arhivalije, ki ležijo po usta-
novah. Žal ima na voljo pre-
malo prostora, da bi jih ta-
koj sprejeli med dosedaj pri-
dobljeno arhivsko gradi-
vo. Brez dvoma pa bo pri-
šel čas, ko se bodo našli
prostor tudi za to. Tov. Mi-
nariča posebej zanimajo raz-
na kulturna društva in ta je
že podrobno raziskal. Iz do-
kumentov je razvidno življe-
nje teh društev v Novem me-
stu, njihov vzpon in konec.

P. BRESČAK

V ponedeljek v Kostanjevici

V ponedeljek, 21. novembra,
bo ob 18. uri v Lamutovem
likovnem salonu v Kostanje-
vici na Krki otvoritev razsta-
ve risb italijanskega ustvar-
jalca Alda Deza in Japonca
Mogami Hisayukija. Umetni-
ka se bosta predstavila z ris-
bami, ki sta jih letošnje po-
letje ustvarila v Kostanjevici.
Uvodno besedo bo imel aka-
demijski slikar in pisatelj Ma-
rijan Tršar.

Po otvoritvi razstave bodo
prvaki ljubljanske Opere Vil-
ma Bukovčeva, Rajko Korit-
nik in Ladko Korošec ob
spremljavi Zdenke Lukčeve
zapeli nekaj najlepših oper-
nih arij in duetov.

To bo sklepna prireditev le-
tošnjega jubilejnega »Dolenj-
skega kulturnega festivala«,
ki že deset let zbira okrog
svojege ognjišča vse, ki so
žejni lepote.

Vljudno vabljeni!

Pred dnevom republike bodo v novi krški galeriji od-
pri razstavo grafik Jožeta Gorjupa, prezgodaj umrle-
ga nadarjenega slikarja iz Kostanjevice. Na razstavi
bo 16 jedkanic in 4 lesorezi iz umetnikove bogate za-
puščine. Izbor je priredila Gorjupova galerija in bo
potoval po vseh večjih krajih Slovenije. Namen raz-
stave je, da bi se kar največ ljudi seznanilo z delom
in življenjem Jožeta Gorjupa. — Na sliki: Struchmann,
Portret Jožeta Gorjupa (olje, Firenze 1932) — Iz
Gorjupove galerije v Kostanjevici na Krki.

MIHELIC V DOLENJSKI GALERIJ: Na predvečer
novomeškega občinskega praznika je bila v spodnji
razstavni dvorani Dolenjske galerije v Novem mestu
odprta razstava Miheličevih partizanskih grafik. Ob
tej priložnosti je umetnik, poznan in priznan tudi
izven naših meja, poklonil Dolenjski galeriji 16 svo-
jih del. Na sliki: France Mihelič med obiskovalci raz-
stave, ki poslušajo nagovor ravnatelja Dolenjskega
muzeja prof. Janka Jarca ob otvoritvi. (Foto: Moškon)

OBISK PRI LETOSNEM TRDINOVEM NAGRAJENCU

Priznanje človeka veseli

Številni Novomeščani so
pozdravili odločitev komisije
za Trdinove nagrade, da je
eno letošnjih Trdinovih na-
grad prisodila profesorju no-
vomeške gimnazije inž. IVO
Zobcu.

Ime je dovolj znano. Nosi-
jo ga štirje učbeniki, s ka-
terimi je dal inž. Zobec šol-
ski mladini prepotrebne pri-
ročnike pri pouku kemije,
nosijo ga številni pedagoški
in drugi prispevki, ki jih je
kot prosvetni delavec pisal
za prevojni Glasnik jugoslo-
vanskega prosvetnega društva
in jih po vojni objavljaval v
dnevem časopisu ter v »Do-
lenjskem listu«.

Inž. Zobca se spominjajo
številni obiskovalci pred-
avanj, ki jih je imel v okviru
Rdečega križa, Delavske uni-
verze (»po vseh linijah«) in
drugih. Znano zveni tudi po-
deželanom, saj jim je inž.
Zobec tolikrat govoril o re-
du in čistoči krajev in po-
dobno.

Slejkoprej sta nagrajenčevo

■ DOLENJSKI ZALOŽBI V
NOVEM MESTU se od letos
dalje spet obetajo boljše ča-
si. Postala je »posinovljene-
mariborskih OBZORJI in že
uvrstila v program izdaj več
pomembnih del dolenjskih in
drugih piscev.

ime in njegova osebnost vzor-
nega pedagoga se najmanj ne-
znana mladim generacijam,
ki jih je inž. Zobec učil, šol-
skim kolegom in vsem, ki so
z njim sodelovali.

Inž. Zobec sam pravi, da
je bilo njegovo delo razve-
ljano na vsa področja, kjer
lahko posameznik deluje.

»Ko sem pred petnajstimi
leti spet prišel v Novo mesto,
sem se lotil problema malih
asanacij in navduševal ljudi
za skupno delo, kar se zahte-
va pri reševanju takega pro-

blema. V zadnjem času so
male asanacije spet pereče.
Ob vsem tem se je treba
vprašati, ali je vzgoja ljudi
že na taki ravni, da priza-
devanja te vrste razumejo!
Sam se sprašujem zato, ker
je nekaj zastalo in bo treba
znova začeti...« se je raz-
vnel inž. Zobec v gimnazij-
skem kabinetu, kamor sva se
umaknila na pogovor.

Ves čas pogovora nisem
imel občutka, da izmenjujem
besede z možem, ki je že le-
ta 1923 nastopil prvo službe-
no mesto.

»Kako ste sprejeli Trdino-
vo nagrado?«

»Sprejel sem jo kot prizna-
nje za raznovrstno delo in
kot spodbudo, ki pa ne velja
samo meni. Mislim, da je bi-
lo s to nagrado, čeprav sem
jo dobil samo jaz, priznana
tudi delo vseh prosvetnih de-
lavcev. Prosvetni delavci smo
že na tem, da moramo veli-
ko veliko delati, pa včasih ni
kaj pokazati. Čeprav nihče ne
dela za nagrado, pa le čuti
zadovoljstvo, ko jo prejme.
Vsako priznanje človeka ve-
seli.«

Ko sem zapuščal gimnazij-
sko stavbo, je pripomnil:

»Veste, s čim se pa ne mo-
rem sprijazniti? Da imamo
pri nas toliko štiridesetletnih
upokojencev!«

IVAN ZORAN

Inž. Ivo Zobec: »Nagra-
da, ki sem jo dobil, je
hkrati priznanje in spod-
buda za vso tisto drobno
dejavnost, ki jo mora pro-
svetni delavec veliko opravi-
viti, je pa manj opazna.«

Oživljeni Časopis za zgodovino in narodopisje

Pred nami je prva številka
nove vrste časopisa za zgo-
dovino in narodopisje z let-
nico 1965. Izdajanje časopisa
je prevzelo združenje visoko-
šolskih zavodov s sodelova-
njem podružnice zgodovin-
skega društva v Mariboru,
uredniški odbor pa vodi Jo-
že Koropec. S to številko se
je Maribor po 25 letih spet
vključil v krog izdajateljev
slovenskih znanstvenih perio-
dik. Prva številka časopisa
je izšla v Mariboru leta 1904
na pobudo zgodovinskega
društva. Od takrat je redno
izhajal 35 let vse do leta
1941, ko je njegovo izhajanje
preprečil nemški okupator.
Na straneh te simpatične re-
vije so se zvrstila skoraj vsa
vodilna imena slovenskih
znanstvenikov in tako si je
časopis pridobil sloves v ju-
goslovanskem in evropskem
znanstvenem svetu. V zadnjih
petih letih je Maribor dobil

vrsto visokošolskih zavodov,
ki so nujno terjali ožvitev
znanstvenega dela, ki pa terja
periodično publikacijo, kjer
se izsledki takega dela
lahko objavijo. Ne glede na
to je v krogih mariborskih
kulturnih delavcev že vrsto
let po osvoboditvi tiela želja
po oživitvi tradicionalnega
časopisa.

Z letošnjo prvo številko se
je dolgoletna želja maribor-
skih znanstvenih delavcev iz-
polnila. V uvodni besedi je
V. Bračič o programu revije
je takole napisal: »Želeli bi,
da bi seznanjal časopis za
zgodovino in narodopisje do-
mači in tuj znanstveni svet
pa tudi širšo domačo javnost
o preteklem in sedanjem do-
gajanju v naši socialistični
domovini, predvsem pa v se-
verovzhodni Sloveniji, ki je
bila doslej v marsičem znan-
stveno slabo raziskana. Ime-

na znanstvenih delavcev, ki
so obljubili svoje sodelova-
nje, so jamstvo, da bo ob-
javljani časopis za zgodovino
in narodopisje svoje plemen-
ito poslanstvo uspešno
opravljala.«

Uvodnim besedam sledijo
trije arheološki članki. Teži-
šče teh je v obsežni študiji
Stanka Pahiča: Antične go-
mile v Slovenskih goricah.
Z avtorju lastno preciznostjo
je nazorno, sistematično in
sintetično obdelal to, doslej
le slabo raziskano arheološko
obdobje v vzhodni Sloveniji.
Zanimivo je, da je Pahič po-
leg običajnih metod razisko-
vanja uporabil tudi statisti-
ko, ki jo pri interpretaciji ar-
heološkega gradiva pri nas
vse preveč zanemarjamo. Ta
prispevek je delni rezultat
večletnih sistematičnih Pahi-
čevih raziskovanj, ki so bila
posvečena arheološkim najd-

bam v Slovenskih goricah.
Naslednji članek Ivana Mi-
nariča Iz rimskega ozidja v
Krajini nas seznani s prese-
netljivo bogato arheološko
najdbo iz Orešja na Bizelj-
skem. Avtor je leta 1938 in
1939 v tem kraju odkril te-
melje bogatega in razsežne-
ga rimskega podeželskega
dvorca — vile rustice. Za
nas arheolog ne dvomno dra-
gocena najdba, ki zasluži
vso pozornost in nadaljnja
raziskovanja. Tretji arheolo-
ški članek je prispevala Iva
Miki-Curk o naselbinski ke-
ramiki rimskega Poetovlja.
Avtorica, ki je najboljša po-
znavačka ptujskih izkopanin,
v njem obravnava keramiko,
ki jo je izkopala leta 1963 na
Zg. Bregu pri Ptuj. Gradivo
je razdelila na tri časovne
faze, pri čemer upošteva ob-
like, barvo in izdelavo posod
in ugotavlja, da je bila gro-
bo izdelana domača lončevi-

na v Ptuj močno priljublja-
ni skozi vse rimsko obdobje.

Dva kulturnozgodovinska član-
ka sta prispevala Jože Koropec
in Franc Minarič. Prvi kritično
analizira in primerja dva spodnje,
poljskavsko urbarja iz 17. stolet-
ja in pri tem ugotavlja gospodar-
ske razmere v tej fari. Minaričev
članek Grad Olinje in pavlinci
nas seznani z ustanovitvijo pav-
linskega samostana v olinjskem
gradu ter delovanje tega reda vse
do leta 1782, ko je bil z jože-
finskimi reformami samostan ukli-
njen.

Naslednji trije članki so po
svečeni gospodarskim razmeram
dveh stajarskih območij in delu
Koroške. Borut Belc je napisal
Prispevek k zemljiškoposestveni
strukturi v ljutomersko-ormoških
goricah leta 1824 in 1861; Vladi-
mir Bračič opisuje in primerja
tri katastrske občine v Halozah
pod naslovom Vinorodne Haloze;
Jakob Medved pa je prispeval
članek z naslovom: Stopnje in
vrste propadanja gorskih kmetij
v Mežki dolini.

S področja etnologije sta za-
stopana dva članka: Franjo Baš
piše o karakterologiji prebivalstva
v stajarskem Podravju, Angelos
Baš pa o prehrani gošdnih in les-
nih delavcev na južnem Pohor-
ju. V zgodovino medicine pose-
ga članek Emana Pertla o kirur-
gu Andreju Kranjcu, ki je delo-
val v 19. stoletju na Stajarskem.
Jan Sedivy nas s kratkim, pri-
spevkom seznaja z usodo ukra-

jinske pisateljice Olge Kobyljan-
ske in njenih bratov. Iz zgodo-
vine NOB je članek Toneta Fe-
renca, ki objavlja štiri Heydrich-
jeva poročila o partizanskih akcijah
leta 1941 na Stajarskem. Kritično
marginalije k dvema publikacijama
sta napisala Milan Zevart in
Mavricij Zgonik. Številko zaklju-
čujejo še poročila o delu mari-
borskih muzejev, arhiva in zavodov
za spomeniško varstvo.

Poseben dodatek tej številki ča-
sopisa je vzorno sestavljeno bi-
bliografsko kazalo časopisa za
zgodovino in narodopisje za let-
nike XXI (1926) — XXXV (1940),
ki je nadaljevanje »Kazala k Ča-
sopisu...«, ki sta ga leta 1926
sestavila J. Glazer in K. Prija-
telj. Sedanje kazalo je izdelano
po sistemu mednarodne decimal-
ne klasifikacije. To vestno bibli-
ografsko delo je opravil Stani-
slav Kos.

V tehničnem pogledu je
revija brezhibno urejena in
prikupne oblike. Poleg izda-
jateljev in uredniškega od-
bora velja pohvaliti založbo
Obzorja, ki je omogočila iz-
hajanje revije in ki med slo-
venskimi založbami kaže naj-
več poslušala za izvirno slo-
vensko literaturo, za dela
antičnih avtorjev in za znan-
stveni tisk.

TONE KNEŽ

DROBNE IZ KOČEVJA

Z KOČEVJA

Raje prevoz kot denar

Mandat poteče 31 odbornikom in 3 poslancem

Kočevje v preteklosti

Travne gore
Lanski vihar je v gozdovih Velike in Travnne gore za seboj pustil velike goličave. KGP iz Ribnice je letos na teh področjih posadilo 800 drevesnih sadik. Drugo leto bodo s sajenjem nadaljevali.

Nov gasilski dom

V Retjah v Loškem potoku grade nov gasilski dom. Z deli so začeli že julija letos, zdaj je dom pod streho, popolnoma pa bo dokončan predvidoma do sredine prihodnjega leta. Za gradnjo so se odločili, ker so v njihovi vasi pogosto požari (strela!), ustanovili pa so tudi svoje gasilsko društvo. Dom grade vaščani s prostovoljnim delom in prispevki v materialu ter denarno pomočjo krajevne skupnosti. Pravi, da bo gradnja veljala brez prostovoljnega dela okoli 35.000 N. din.

Pokaži, kaj znaš!

Ekipa RTV Ljubljana je pred nedavnim snemala v Ribnici v prostorih Glasbene šole za oddajo »Pokaži, kaj znaš«. Sodelovalo je 11 naših gojencev. Upamo, da bodo nekateri izmed njih prišli v poštev za nastop na javni oddaji v Ljubljani.

Prvi sneg in prva nesreča

Novi sneg je v ribniški občini dal povod za prvo večjo prometno nesrečo že 12. novembra ob 8.30. Takrat je na cesti Ljubljana-Kočevje na Jasnici začelo zanašati osebni avto, ki ga je vozil Lojze Briški iz Zagreba. Zaradi

Prvi letošnji sneg v Kočevju (Foto: Primc)

Poslovna stavba bo kmalu končana

Investitor med gradnjo »umrl« — Bo upravljavec kmalu dobil ključ? — Trgovina še ne bo poslovala v novi prodajalni

Stanovanjsko-poslovna stavba v Sodražici je v glavnem dograjena in bo kmalu vseljiva. V njej bodo trgovina, pošta, krajevni urad, frizerski salon in 6 stanovanj.

Vendar pa glede vselitve do našega obiska še niso bile rešene vse kočljive zadeve. Glavna je nedvomno, da izvajalec del »Gradbenik« iz Ribnice ne namerava predati ključev stavbe, dokler ne bo dobil plačanih računov za ta objekt in za 20-stanovanjski stolpič v Ribnici.

Investitor stavbe je bil »pokojni« stanovanjski sklad, te njegove obveznosti pa so prenesene na Kreditno banko. S poslovno stavbo bo po dograditvi oziroma prevzemu upravljalo stanovanjsko pod-

jetje, ki je menda tudi že zagotovilo potreben denar za plačilo njene gradnje, se pravi tudi za podražitve, ki so med gradnjo nastale.

Četudi bo poslovna zgradba kmalu predana v upravljanje stanovanjskemu skladu

Sušje: po delu na ples!

Prostovoljno delo je že zašlo v pozabo. Samo na vasi še živi. Na seji sveta krajevne skupnosti Sušje so sklenili, da bodo še pred zimo popravili pota. Nekaj denarja je dala KS, vaščani Zapotoka so s prostovoljnim delom popravili svojo pot, Viničani pa so svojo popravili in razširili. Dva dni in še tretjega pol so vaščani vihteli krampe in lopate ter vozili z vpregami. Uspehi skupnega dela so vidni: obe vaški poti sta temeljito popravljene. Po opravljenem delu so priredili likof. Ob poskočnih zrokih se je tedaj zavrtelo staro in mlado, saj so stari in mladi sodelovali pri skupnem delu. Utrujenost je odšla sama od sebe, urejena pot in poglajeno prijateljstvo med vaščani pa sta ostala!

Slabo planiranje

Planiranje gozdnogojitvenih del za revir Ortnek je slabo, je ugotovil gozdni inšpektor. Izvršena dela se namreč slabo ujemajo s planom. Do oktobra je bila v družbenem sektorju opravljena približno polovica predvidenih del in nekatera, ki niso bila planirana. V zasebnem sektorju pa jo še slabše, saj do oktobra sploh še niso začeli s planiranimi deli. Gozdni obrat Ribnica, kamor spada tudi ortneški revir, je sicer zagotovil, da bodo planirana dela do konca leta opravljena, vendar inšpektor dvomi, da bo plan izpolnjen.

in soinvestitorjem, pa trgovina (TP »Jelka« iz Ribnice) letos v njej še ne bo začela poslovati. Trgovci se namreč še niso zedinili, kaj bodo v tej poslovalnici prodajali. Dokler pa tega ne vedo, ne morejo naročiti za trgovino potrebne opreme. Preden bo oprema naročena, izdelana, dobavljena in montirana, pa bo prav gotovo minilo še nekaj mesecev novega leta.

Kdo skrbi za spomenike?

Spomenike in obeležja bi morali že pred zimo zaščititi pred vlago in mrazom, da jim ne bi škodila. Spomenik na Zukovem je tik ob turistični cesti na Grmado, a ne kaže, da bi se kdo zanj zanimal. Potruditi bi se morali, da bi tudi okolico spomladu lepo uredili, saj ta marsikaj pove in veliko pomeni.

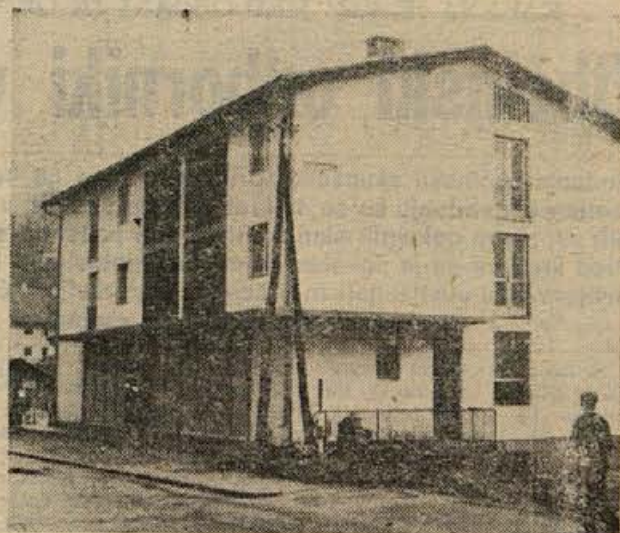
Sodelovanje KOVINSKO - ITAS

Kovinsko podjetje v Ribnici je začelo kooperirati s podjetjem ITAS iz Kočevja. Zdaj sodelujejo pri izdelavi 10- in 20-tonskih prikolic. Pogovarjajo pa se, da bi sodelovanje razširili tudi na izdelavo silosov za cement.

Znamenite cerkvice v ortneški okolici

V okolici Ortneka je precej cerkvic s častitljivo starostjo. Ena izmed njih je v vasi Maršiči v Slemenih, ki so jo vaščani Praprošč, Puštega hriba, Rigla in Maršičev z lastnimi sredstvi na zunaj lepo uredili. Notranjost cerkve, ki hrani dragocene freske, pa obnavlja spomeniško varstvo. Vredno bi bilo oceniti tudi freske v pokopališki kapelici Sv. Tomaža na Velikih Poljanah in jih, če je v njih večja vrednost, obnoviti. Zdaj, ko so občani preuredili in povečali pokopališče, bi lahko dekanija poskrbela tudi za cerkev.

Streho na Jurjevi kapelici na nekdanjem ortneškem gradu so zdaj le popravili in stavbo s tem zavarovali pred mrazom in snegom. Če bi to storili že pred osmimi leti, bi prihranili marsikateri dinar. Žal pa so razvaline obeh gradov že tako dotrajane, da ni več misliti na obnovo. Kljub temu bi bilo vredno urediti vsaj okolico, ki bi jo lahko izkoristili v turistične namene. Marsikdo bi se potem odločil za izlet, saj vodi cesta do gradu skozi bogate jelove gozdove.

Stanovanjsko-poslovna stavba bo med najpomembnejšimi zgradbami v Sodražici. (Foto: Primc)

Za enakopravnost!

V ribniški občini so priznavalnine sorazmerno majhne, ker je občina revna in nerazvita. Precejšnje število užiivalcev je izgubilo še te priznavalnine, ko je bil uveljavljen občinski odlok o priznavalninah. To je med prizadetimi vzbudilo hudo kri. Predsedstvo Obo ZZB NOV Ribnica je menilo, naj bi se priznavalnine raje dodeljevale v republiškem merilu. S tem bi odpravili očitno neenakost med borci in partizanskimi materami v Sloveniji, saj so priznavalnine odvisne od gospodarske moči občine, v kateri borec ali partizanska mamica živi. Zato so predlagali, naj bi se sredstva za priznavalnine zbirala v republiškem skladu in dodeljevala po enotnih merilih v vsej republiki. Samo tako bi lahko odpravili očitno razliko med priznavalninami v razvitih in nerazvitih občinah.

Bodo Ortnecani dobili avtobusno čakalnico?

Ortnek je sedaj dobil cestno razsvetljavo, vendar občani menijo, da bi bilo treba postaviti luč tudi na avtobusnem postajališču in v Velikih Poljanah. Se posebno pa Ortnecani pogrešajo avtobusno čakalnico. Precej potnikov bi bilo pripravljenih prispevati z delom ali denarjem, da bi bilo to vprašanje kar najhitreje rešeno. Začnimo, pa bo šlo!

Boljša oskrba s kruhom

V Loški potok so se pred dobrim mesecem vozili kruh z avtobusom. To ni bilo higienično, razen tega pa je prihajal kruh precej pozno. Pred kratkim je začel voziti s kombijem v Loški potok kruh zasebni pek iz Sodražice. Prevoz je bolj higieničen, razen tega pa ga pripelje bolj zgodaj. Kljub boljši oskrbi se cena kruhu ni zvišala.

Odkupne težave

Kakor vse kmetijske organizacije tako ima tudi ribniška kmetijska zadruga težave s prodajo živine, predvsem plemenske. Tako odkupijo le malo živine, saj odkupne cene niso primerne. Tudi s prodajo krompirja so težave, zato ga odkupijo le toliko, kolikor ga potrebujejo za lokalno potrošnjo. Zadruga je sicer imela ob začetku odkupne sezone za krompir precej naročnikov, žal pa kmetovalci niso hoteli prodati krompirja izpod 60 S-din kilogram, zato jim je ostal v kletih.

Manjšo količino

ČASOPISNEGA PAPIRJA

proda uprava Dolenjskega lista v Novem mestu po ugodni ceni. Telefon: 21-227.

Premalo ali preveč izobraženi?

Slab odziv na razpise delavske univerze za večerne šole in razne tečaje — Iz velike večine delovnih kolektivov na pismena obvestila in razpise niti ne odgovorijo

Vse kaže, da imajo v ribniški občini zelo sposobne kadre in da vsa delovna mesta zasedajo ljudje z ustreznim izobrazbo.

Delavska univerza Ribnica je namreč za izobraževalno leto 1966/67 razpisala vrsto šol in tečajev, odziv na razpis pa je bil slab.

Tako je bilo na primer pismeno obveščenih 14 podjetij, organizacij in ustanov, da organizira delavska univerza I. letnik večerne ekonomske šole za odrasle. Razpis o tem je bil objavljen tudi v časopisu. Na razpis je prišel le en odgovor in še ta — negativen. Vendar prav v tej delovni skupnosti dela več zaposlenih, ki imajo nižjo strokovno izobrazbo, na delovnih mestih, za katera je potrebna srednja strokovna izobrazba. Je res lahko povsod merilo izobrazbe le praksa? Če je tako, potem niso potrebni izobraževalni centri za odrasle.

Podobno kot z ekonomsko šolo je tudi z ostalimi razpisanimi šolami in tečaji. Tako je delavska univerza prejela na razpis tečaja o varstvu pri delu, ki ga je po-

slala vsem podjetjem in še 21 zasebnikom, le dva odgovora. Za jezikovne tečaje je poslala 12 obvestil delovnim organizacijam, razen tega pa je tečaje tudi javno razglasila, vendar ni prejela nobenega odgovora. Enako je bilo s tečajem za konstruktorje orodij. Za seminar o kršitvi delovnih dolžnosti je prišlo le do odgovorov, čeprav je bilo o njem obveščenih 22 delovnih skupnosti. Pri tem je zanimivo, da je v občini le en diplomiran pravnik, ki zaseda tajniško mesto v podjetju, čeprav ima vsaka delovna organizacija tajnika oziroma nekoga, ki odgovarja za delovna razmerja. Razen tega je bil seminar namenjen tudi članom disciplinskih komisij in drugim organom ter posameznikom, ki se ukvarjajo z delovnimi odnosi oziroma odgovarjajo zanje.

Iz slabega odziva na obvestila in razpise delavske univerze lahko sklepamo dve: da zasedajo skoraj vsa delovna mesta ljudje z ustreznim izobrazbo ali pa da na večini odgovornih mest niso toliko pismeni, da bi na obvestila in razpise vsaj odgovorili.

Razkladanje lesa v obratu INLES v Ribnici. Se malo in les bo predelan v okna ali vrata (Foto: Primc)

Občinski odborniki v ogledalu

Sedanja občinska skupščina Črnomelj šteje 58 odbornikov — V minulem dveletnem obdobju so se 17-krat skupno sestali, v tem času je bilo 5 ločenih sej zborov delovnih skupnosti in ena posebna seja občinskega zbora — Pred kratkim pa je posebna komisija ugotavljala, kako so se odborniki pri svojem delu uveljavljali in o čem so razpravljali, če so se sploh oglasili — Ugotovitve so zanimive!

Sedanjo skupščino sestavlja 50 moških in 8 žensk, po poklicu pa so: 2 inženirja, 1 zdravnik, 1 profesor, 3 učitelji, 1 finančni uslužbenec, 7 tehnikov, 7 visokokvalificiranih delavcev, 22 kmetov, 1 trgovinski delavec ter 13 ljudi ostalih poklicev. Njihova izobrazba je naslednja: 5 jih ima visoko šolo, dva višješolsko izobrazbo, 16 srednjo šolo, 9 nepopolno srednjo šolo, 15 osemletko in 11 nepopolno osnovno šolo. Polovica odbornikov je starih od 35 do 45 let, 17 je mlajših in 12 starejših.

Občinska skupščina je imela v preteklih dveh letih 17 skupnih sej, 5 ločenih sej zborov delovnih skupnosti in 1 sejo občinskega zbora. Komisija je ugotovila, da je bil zastavljen program v celoti uresničen. Na več sejah so obširneje obravnavali tromeščne, polletne, tričetrtletne in celoletne gospodarske uspehe, razen tega pa še problematiko naslednjih področij: trgovine in obrti, gostinstva in turizma, zdravstva in socialnega zavarovanja, socialnega varstva in problematiko borcev. Nadalje so govorili o komunalni dejavnosti in stanovanjski izgradnji, obravnavali so delo sodstva in pravobranilstva, poročila inšpekcijskih služb, delo krajevne skupnosti, PIT službe, zavoda za zaposlovanje in kadrovske problematiko. Ob reformi so prišli na vrsto industrija in obrt, kmetijstvo in gozdarstvo, poslovanje podjetja BELSAD, nadalje še gostinstvo in turizem, stanovanjsko gospodarstvo, krajevne skupnosti s samoupravo občanov, varnost pri delu, požarna varnost, urbanizem, kultura in telesna kultura ter organizacije, ki se ukvarjajo z delom mladine. Medtem so tudi o šolstvu večkrat govorili, zlasti na zadnji seji 22. oktobra.

Odsotnost ni zmeraj opravičljiva

Iz zapisnikov občinskih sej je mogoče razbrati, da so bile sicer vse seje sklepčne, vendar se 39 odbornikov ni udeležilo več kot štirih sej, po 6 jih je manjkalo na treh sejah, 9 jih je bilo odsotnih na dveh in 3 na eni.

Bo imel vsak potni list?

Občani iz starotrskega konca se pripravljajo na zamenjavo osebnih izkaznic. Težava je v tem, ker vse do Črnomlja ni nobenega fotografa, zato je krajevni urad zelo ustregel ljudem, ko se je dogovoril s fotografom iz Črnomlja, da bo prihajal ob nedeljah v Stari trg.

Bo imel vsak potni list?

Občani iz starotrskega konca se pripravljajo na zamenjavo osebnih izkaznic. Težava je v tem, ker vse do Črnomlja ni nobenega fotografa, zato je krajevni urad zelo ustregel ljudem, ko se je dogovoril s fotografom iz Črnomlja, da bo prihajal ob nedeljah v Stari trg.

Ko bi moral prvič priti, so ga sicer zamenjali ob 16. ure popoldne, prihodnjic pa je bil bolj točen in je fotografiral prebivalce Starega trga, Radenc in Zagorčaca. Zanimivo pa je, da naroči prav vsak poleg fotografij za osebnico še 2 večji, za potni list. Kam neki bodo potovali Starotrsči kar vsi po vrsti?

Jutri sindikalni plenum

Občinski sindikalni svet v Črnomlju je za jutri, petek, 18. novembra, sklical redno sejo. Obravnavali bodo gospodarske uspehe v preteklih 9 mesecih, govorili o pripravi na občne zbornice sindikalnih podružnic ter izvolili nekaj novih članov v plenum občinskega sindikalnega sveta.

seji. Le en odbornik je bil prisoten na vseh sejah! Odsotni so se opravičevali predvsem s prezaposlenostjo na delovnih mestih, kar je le deloma opravičljivo, nikakor pa ni mogoče smatrati, da je opravičeno izostal odbornik, ki je manjkal kar na 17 sejah.

Redki se v razpravah stalno oglašajo

Na občinskih sejah so najbolj pomembne razprave, kljub temu pa se je od 58 odbornikov v preteklih dveh letih oglasilo le 45. Le redki so tisti, ki so v razpravi sodelovali skoro na vsaki seji (več kot 20-krat) — samo 5 je bilo takih! V nasprotju s tem pa skupščina doslej še ni slišala mnenja 13 članov, ker se nikoli niso oglasili.

Molk nekaterih si je mogoče razlagati edino tako, da se premalo poglobljajo v gradivo in da se ne upajo oglašati, ker ne poznajo dovolj obravnavanih problemov. Res je, da jih je nekaj molčalo tudi zato, ker so že vnaprej vedeli, da je njihova prošnja neizvedljiva v zvezi s šibkim občinskim proračunom.

Po oceni komisije so bili na splošno v razpravah mnogo aktivnejši odborniki občinskega zbora, medtem ko se odborniki iz delovnih organizacij niso tako pogosto oglašali, kot bi bilo pričakovati glede na številne težave z njihovimi področji.

Vez z občani — razmeroma dobra

Občinski odborniki predstavljajo vez med občani in občinsko skupščino, in kakor so ugotovili, je bila ta vez doslej razmeroma dobra. Velika večina odbornikov je sodelovala na vseh zborih volivcev, na javnih tribunah, na sestankih krajevne skupnosti, društev in vaških organizacij. Ob vsakem stiku z občani so odborniki pojasnjevali delo in stališča ob-

Edino razvedrilo — televizor v šoli

V Starem trgu nimajo filmskih predstav in v vsem starotrškem koncu še ni nobenega zasebnega TV sprejemnika. Razumljivo, da je po tem televizor vaških organizacij, katerega so namestili v šoli, edino razvedrilo vaščanom. Vsak večer se zbirajo ob njem številni mlajši in starejši gledalci ter z zanimanjem sledijo oddajam ljubljanskega in včasih zagrebškega programa. Najraje pa gledajo TV drame. Z vstopnino 20 dinarjev krijejo stroške za elektriko in čiščenje prostora.

Občinski sindikalni svet v Črnomlju je za jutri, petek, 18. novembra, sklical redno sejo. Obravnavali bodo gospodarske uspehe v preteklih 9 mesecih, govorili o pripravi na občne zbornice sindikalnih podružnic ter izvolili nekaj novih članov v plenum občinskega sindikalnega sveta.

činske skupščine, prav tako pa so aktivno delovali tudi v obratni smeri s prenašanjem zahtev občanov na občinsko skupščino.

Vsi pohvalijo upravo

V anketi, ki so jo pred kratkim izpolnjevali odborniki, so napisali, da so bili zadovoljni s prejetim gradivom in obrazložitvami, menijo pa, da so bile nekatere seje predolge zaradi obravnav nebitnih vprašanj. Nekateri so tudi zoper naknadno dopolnitev dnevnega reda, spet drugi niso zadovoljni z uresničitvijo posameznih sklepov, sprejetih na sejah. Zanimivo pa je, da o delu občinske uprave in vseh zaposlenih v tej službi ni prav nobene kritike, temveč je povsod zaslediti le pohvalno mnenje o njihovem delu.

Sedanje izkušnje — osnova za merila

Analiza o delu odbornikov občinske skupščine vsebuje še mnogo drugih podatkov. Vse to bodo najprej obravnavali na razširjeni seji občinskega zbora SZDL, zatem pa še drugje. Ugotovitve komisije bodo koristno uporabili predvsem pri določanju meril za izvolitev 29 novih odbornikov, katerim bo spomladi potekla mandatna doba. S tem delom se obširneje ukvarja občinska volilna komisija, njena stališča pa bodo v kratkem sporočili javnosti.

R. B.

Bo tudi v prihodnje le peščica delavnih?

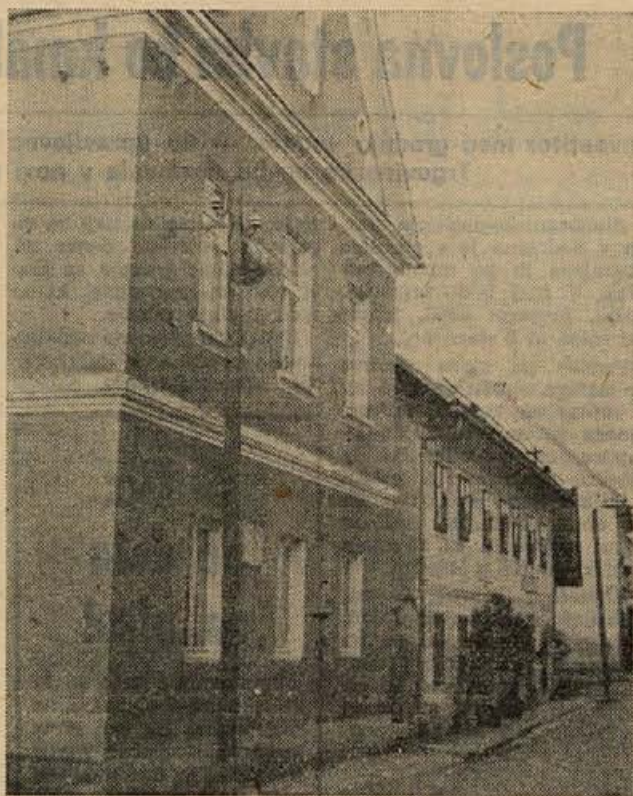
10. novembra zvečer se je v prostorih filozofske fakultete v Ljubljani sestalo okoli 80 članov Kluba belokranjskih študentov ter 4 predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij iz Črnomlja — Ugotovili so, da delovni program ni bil v celoti uresničen in da je bila preteklo leto v klubu le peščica delavnih — Za novega predsednika kluba je bil izvoljen študent arhitekture Jovo Grobovšek

Na minuli letni skupščini Kluba belokranjskih študentov so najprej ocenjevali delo v preteklem študijskem letu in ugotavljali, katere zastavljene naloge so bile uresničene in katere ne.

Dosedanji predsednik kluba Anton Marentič je v uvodnem poročilu navedel, da je klub organiziral spoznavni večer z bruci in jih ob tej priložnosti sprejel med člane ter že drugič priredil uspešno javno brucovanje v Metliki. Dosegli so sicer nameravali tudi letos organizirati, da bi maturante seznanili s študijem na univerzi, o možnosti za nabavo kredita itd., vendar na dopis ravnatelju gimnazije in razredni skupnosti sploh niso prejeli odgovora.

Prav tako klub ni uresničil sklepa lanske skupščine, po katerem bi moral pripraviti literarni večer za širši krog poslušalcev. Nikakor niso mogli dobiti literata, ki bi bil pripravljen sodelovati.

Ob reformi je bodoče strokovnjake Belokranjce zanimalo, kaj se je v domačih podjetjih spremenilo in kako gospodarijo, zato so želeli, da bi jih predstavniki obeh belokranjskih občin s tem seznanili. Razočarani pa so bili, ko je na razgovor prišel samo zastopnik metliške občine Slavo Prevaljšek, med-

Popolna osemletka v Starem trgu res nima najboljših delovnih pogojev, vendar pa je v njej prostora dovolj za otroke iz vse Poljanske doline. Če bi šola kadrovske in materialno utrdili, bi lahko postala pravo izobraževalno središče v tem odročnem predelu. (Foto: Bačer)

OSEMLETKA V STAREM TRGU V NOvem ŠOLSKEM LETU

Šola bi lahko sprejela še več učencev

V Starem trgu je v nižjih razredih osemletke pre malo otrok, zato imajo učenci 1. in 2. ter 3. in 4. razreda kombiniran pouk — V bližini so še dve šoli: v Predgradu in v Vimolju, kjer je otrok še manj, zato so jih v Starem trgu pripravljene sprejeti — Edina ovira, da otroci vseh treh šol niso deležni normalnega pouka, je menda bojazen staršev, da bi poslali otroke prek občinske meje...

Letošnje šolsko leto so na popolni osemletki v Starem trgu začeli s 143 učenci. Ker imajo le 4 učilnice, je pouk organiziran v dveh izmenah. Medtem ko so višji razredi

premočni glede na število otrok, je v nižjih razredih tako malo učencev, da morajo poučevati šolarje 1. in 2. razreda skupaj, prav tako pa učence 3. in 4. razreda.

V Prelesju samo še prenočišča

15. novembra je turistični dom v Prelesju ob Kolpi prenehal nuditi gostinske usluge. Gostilničar Kapš je preko zime odjavil obrt, ker v tem času ne bo gostov, od 15. aprila dalje pa bo postojanka spet obratovala normalno. Če bo pozimi v Prelesju prišel kak gost, bo v turističnem domu vseeno lahko prenočil in tudi od lakote ne bo umrl, le da bo moral pravočasno najaviti prihod.

Kako se je izplačalo v tem obkolpskem predelu odpreti turistični dom, pove podatek, da je letos v treh mesecih v Prelesju prenočilo 237 ljudi, največ inozemcev.

Odkritje spomenika v Petrovi vasi

Občinski odbor ZZB Črnomelj bo 20. novembra od 10. uri dopoldne odkril grobišče s skromnim spomenikom 31 v NOB padlim borcem in 16 žrtvam fašističnega nasilja, pokopanim v Petrovi vasi. Ob tej priložnosti bo svečanost s krajšim kulturnim sporedom. K odkritju vabijo vse občane okoliških krajev!

Zaradi kombiniranega pouka, ki kljub dobri volji prosvetnih delavcev ne more biti kvaliteten, si v Starem trgu delajo največ skrbi.

Ko so razmišljali, kako temu odpraviti, so prišli na misel, da bi lahko starotrski popolni osemletki priključili še dve nižje organizirani sosednji šoli, kjer imajo prav tako malo otrok in kombiniran pouk. V Predgradu sta dve učni moči za 4. razrede učencev, v Vimolju pa celo ena sama učiteljica poučuje vseh 8 razredov.

Prišlo je že do uradnih pogovorov o združitvi šol v Poljanski dolini, toda ustavilo se je tam, kjer so najmanj pričakovali: starši vimoljskih in predgradskih otrok so proti temu, da bi njihove otroke prevažali v osnovno šolo v Starem trgu, čeprav bi bili tam deležni mnogo boljše pouka.

V Starem trgu je dovolj prostora za otroke iz vse Poljanske doline. Če bi eno šolo v tem predelu utrdili kadrovske in materialno, bi bilo brez dvoma bolje za otroke in učitelje, ne glede na to, da so eni iz Črnomljske, drugi pa iz kočevske občine. Zaradi nerazumevanja in slabega sodelovanja pa oboji trpijo.

V teh krajih, kjer medved na cesti ni nobena posebna redkost, bi zavzobusnim prevozom otrok v šolo odpadla tudi vsakdanja nevarnost. Tudi ta argument staršev ne prepriča! Mar je res po sredini samo tradicija in občinska meja?

V Črešnjevcu nov mladinski aktiv

Mladina iz Črešnjevca je pred kratkim spet ustanovila mladinski aktiv, ki šteje 26 članov, kolikor je mladih v vasi. Za predsednika so izvolili Antona Jakšo, hkrati pa sprejeli delovni načrt do konca letošnjega leta. Najprej bodo uredili zanemarjeni mladinski klub, nato za dan republike pripravili proslavo in še šahovsko srečanje s semiško mladino.

Tokrat se je črešnjevska mladina resneje oprijela dela kot pred dvema letoma, ko so tudi ustanovili svoj vaški aktiv ZMS, a je vse delovanje kmalu zamrlo.

Matični urad Predgrad
Umrla sta: Margareta Stavdohar, preužitkarica iz Predgrada, 86 let, in Marija Stavdohar, kmetovalka iz Predgrada, 61 let.

NOVICE
črnomaljske **komune**

Zakaj v nekaterih krajih ni vode?

Prebivalci več vasi in naselij metliške občine se že dalj časa pritožujejo, da iz vodovoda ne priteče včasih niti kapljica vode — O tem so govorili ljudje na sestankih in zborih volivcev ter zahtevali pojasnil — Komunalno podjetje je na željo občanov pred kratkim ugotavljalo, zakaj je prišlo do pomanjkanja pitne vode — Ugotovitve so naslednje:

Vodovodno omrežje na področju Suhorja, Hrasta in okoliških vasi napajajo zajetja v Rajakovcih in Belem potoku, razen tega pa odtod dobiva vodo žumberski predel. Metlika in okoliška naselja imajo svoje zajetje v Obrhu, medtem ko Bojanjo in Slamno vas napajajo zajetja v Jamnikih, od koder odteka del vode tudi na suhorsk vodovodno omrežje.

Zajetja v Rajakovcih in na Obrhu sta bili zgrajeni še pred vojno, računajoč na takratne potrebe, medtem ko so bila jamniška zajetja zgrajena pred kratkim, toda po

predvojnih načrtih.

Odkar se je potrošnja vode ob naraščajoči industriji in vedno večji porabi pri zasebnikih začela naglo povečevati, zlasti lani in letos, je prišlo do tega, da zajetja v Jamnikih in na Obrhu v sušnih dneh nista dajali dovolj vode niti mestu Metlika, kaj šele oddaljenim vasem.

Ker so zajetja na izrazito kraških tleh, dajejo dovolj vode le ob deževnem vremenu, medtem ko ob sušah popolnoma oslabijo ali celo presahnejo. Prav zato zajetja v Jamnikih ne morejo dopolnjevati vodovodnega omrežja

Suhor, kakor je bilo predvideno. Ljudje so v tem delu najbolj prikrajšani.

Letos v začetku oktobra so ponovno opravili meritve dotoka vode v vseh zajetjih, na podlagi katerih so znova ugotovili, da zajetja ne zadoščajo več. Potrebne pa so še druge in bolj zamotane raziskave, katere je Komunalno podjetje poverilo zavodu, ki je sodeloval pri gradnji zajetij in vodovoda.

Ko bodo strokovnjaki svoje delo opravili, bodo z njihovimi ugotovitvami seznanili občinsko skupščino ter občane.

V četrtek, 3. novembra, so v prostorih tovarne BETI v Metliki odprli prodajalno pakirnega špecerijskega blaga in gospodinjskih potrebščin. Trgovino je odprlo podjetje MERCATOR, prostore pa je uredila tovarna z lastnimi sredstvi. Ker zaposluje metliška tovarna pretežno žensko delovno silo, najbrž kupcev ne bo manjkalo, kajti vsaka delavka in uslužbenka bo lahko mimogrede nakupila, kar potrebuje za dom. (Foto: Marjan Moškon)

Začetek organiziranega varstva v šoli

Pred približno 14 dnevi je v novi stavbi metliške osemletke začela poslovati tudi šolska varstvena ustanova, ki vključuje 33 otrok — Kako so začeli z delom in kaj nudijo otrokom, smo zvedeli v razgovoru z vodjo varstvenega oddelka, predmetno učiteljico Boženo Benkovo:

— Takoj, ko smo se preselili v novo stavbo, smo objavili razpis za sprejem učencev v šolsko varstveno ustanovo, ki je šele zdaj dobila pogoje za normalno delo. Prijavilo se je 33 otrok. Priprave na delo niso dolgo trajale, saj smo začeli poslovati mesec dni po začetku pouka.

— Zanima nas, od kdaj do kdaj je varstvo odprto in kaj v tem času nudite varovanecem?

— Otroci pridejo k nam okoli 8. ure zjutraj in ostanejo tu do 1.30, nakar grejo v jedilnico na kosilo, za-

tem pa k pouku ob 13. uri. V času, ki ga prebijejo v varstveni ustanovi, imajo dve učni uri, namenjeni pisanju domačih nalog in učenju, ter eno uro organizirane razvedrila.

Do kdaj sejmišče sredi mesta?

Metliško sejmišče, eno najbolj znanih in obiskanih v vsej Sloveniji, je že dolgo let na istem prostoru, v bližini tehnice. Ker pa je v zadnjih letih v neposredni bližini zrastle več novih stanovanjskih blokov in hiš, je čutili vedno večje neskladje okolja.

»Do kdaj bomo še trpeli sejmišče sredi mesta?« je vprašal na zadnji občinski seji tudi eden izmed odbornikov, nakar so predlagali, naj pristojni organi še letos razmislijo o primernejšem prostoru za nakup in prodajo živine.

Kdo hoče skladišča v Rosalnicah?

Precejšnji prostori opuščenih skladišč v Rosalnicah so na voljo metliški občinski skupščini, a ta zanje ni zainteresirana. O tem je tekla beseda na zadnji občinski seji, kjer so predlagali, naj svet za gospodarstvo omenjena skladišča ponudi proti primerni ceni domačim gospodarskim organizacijam.

— Od kod prihaja največ šolarjev v varstvo?

— Pretežna večina jih je iz Metlike. Največ je otrok zaposlenih staršev, medtem ko imamo le 3 vaše otroke.

— Koliko varstvo stane?

— Za varstvo, pomoč pri učenju plačajo starši 3000 dinarjev, 2000 din za kosilo in 500 din za popoldansko malico, kar praktično pomeni 5500 din na mesec za celodnevno prehrano (razen večerje) in celodnevno bivanje v šoli.

— Se zdi staršem plačilo primerno?

— Doslej se niso pritoževali. Obširneje pa se bomo s starši pogovorili na prvem roditeljskem sestanku.

Občinski dohodki zaostajajo

Na zadnji seji občinske skupščine v Metliki so seznanili odbornike tudi z dejstvom, da so dohodki občinskega proračuna v začetku oktobra zaostali za 8,84 odstotke.

Največ krivde za tolikšen izpad ima vsekakor republika, ki je dolžna metliški občini večmesečno dotacijo, deloma pa so krivi nizki osebni dohodki zaposlenih. Letos se zaslužki v proizvodnji niso povečevali tako naglo, kakor so računali. Prav tako davčni zavezanci s področja kmetijstva dolgujejo še več kakor eno tretjino davkov. Računajo pa, da bodo lastni dohodki začeli naglo pritekati proti koncu leta kakor običajno.

Za 25 let so se ušтели...

V urbanističnem načrtu mesta Metlike potrjuje, da leta 1960, so za zasebno gradnjo hiš v nadaljnjih 30 letih predvideli okoli 5 hektarov zemljišča. Izkazalo pa se je, da so se planerji ušтели kar za 25 let, ker je to zemljišče v 5 letih že povsem zazidano.

Tako morajo v Metliki določiti nov zazidalni okoliš, namenjen individualni gradnji, kajti vedno več je interesov in pričakujejo še kopico no-

vih prošelj za izdajo lokacijskega dovoljenja v prihodnjem letu.

Kje naj bi v prihodnje gradili Metličani, bodo v kratkem predlagali strokovnjaki, ki so sodelovali pri izdelavi urbanističnega programa, vsekakor pa bi bilo pametno določiti zazidalni okoliš v bližini že obstoječih komunalnih objektov. Predlog strokovnjakov bodo lahko ocenjevali tudi občani na javni razstavi ter sporočali svoje pripombe.

Smo za točno obveščanje javnosti

Ze tri mesece se v Metliki precej govori in na sestankih razpravlja o zdravstvu, odkar smo 7. julija letos objavili članek »Najmanjša aktivnost, najvišji dohodki«. V zvezi s tem je bil 13. oktobra objavljen tudi članek občinskega sekretarja ZKS Jožeta Došna »Zlonamerni napad ali družbeno kritika«. Kolektiv Zdravstvenega doma se še vedno čuti prizadetega, zato nam je pred dnevi poslal svoj odgovor na prvotni članek:

Da bi točno informirali vaše cenjene bralce in da bi napravili konec mnogim žolčnim razpravam, ki so nastale po objavi prvotnega članka, vas obveščamo o naslednjem:

1. Citirani podatek sploh ni bil predmet razprave na razširjeni seji občinskega komiteja ZKS, vendar je bil v novinarjevo poročilo vstavljen.

2. Podatek je netočen in nima nobene zveze z materialno resnico in dejanskim stanjem glede obravnave pacien-

tov in organizacije dela v naši ustanovi.

V naši ustanovi so zaposleni trije zdravniki, ki so v prvih šestih mesecih l. 1966, preračunano na učinkovite delovne ure glede števila kurativnih ambulantnih pregledov bolnikov, skladno in enakomerno obremenjeni kljub doslednemu izvajanju pravice glede proste izbire zdravnika. Razen tega je število bolnikov, ki so jih oni imeli povprečno na učinkovito delovno

uro, v skladu z orientacijskimi normativi, ki jih je dal Medobčinski zavod za zdravstveno varstvo v Novem mestu glede števila pacientov na delovno uro zdravnika splošne prakse za naše področje in ki znaša 6–8 pacientov na eno uro. Analize so namreč pokazale, da so naši zdravniki imeli povprečno 6,1 do 7,6 pacientov na uro.

Prepričani, da bo uredništvo razumelo upravičeno ogorčenje vseh članov našega kolektiva zaradi netočnosti in nepravilnega informiranja javnosti, prosim, da objavite ta sestavek.

V imenu kolektiva Zdravstvenega doma Metlika:
dr. Eugen Blenenfeld

V trgovini večji promet

● Podjetje MERCATOR je do konca septembra na metliškem področju doseglo že 85,4 odst. predvidenega letnega prometa v svojih prodajalnah. Ugotovili so, da se je promet v trgovinah povečal za okoli 30 odstotkov v primerjavi z lanskim v istem času. Takega povečanja niso pričakovali, saj so se trgovci po reformi bali celo padca prometa.

● Tudi iztržek v prodajalni Novotehne je prav lep, saj so v tej trgovini v 6 mesecih, kar je odprta, prodali že za 74 milijonov dinarjev blaga.

MESARIJA je bila uspešna

Po podatkih o poslovanju v 9 mesecih letošnjega leta je Mestna klavnica in mesarija v Metliki že dosegla celotni letni plan proizvodnje, čeprav je več mesecev delala v zelo težkih pogojih, medtem ko so prostore dograjevali in prenavljali.

Ta kolektiv pa je v omejenem obdobju vložil na sklade tudi že 7,2 odstotka sredstev več, kakor jih je bilo predvidenih do konca leta, kar kaže na zelo lep finančni uspeh, prizadevnost in dobro gospodarjenje.

■ PO PROTOKOLU S ČEHOSLOVASKO bo znašala blagovna izmenjava med to in našo državo okoli 200.000.000 dolarjev. Jugoslavija bo v okviru tega sodelovanja opravila za Čehoslovaško med drugim za 7 milijonov dolarjev gradbenih del.

■ SKUPŠČINA REPUBLIKE SKUPNOSTI socialnega zavarovanja delavcev je sprejela sklep, da je treba izterjati vse dolge, ker se skladi dušijo v takih primanjkljajih, da je poslovanje že nemogoče. Invalidsko-pokojniški sklad je imel v prvih osmih mesecih letos že 95,5 milijona N-din, sklad za otroške dodatke pa 14,6 milijona N-din primanjkljajev.

Obrnite ga kakorkoli, uspeh je vedno uspeh, če objavite vaš oglas v

Dolenjskem listu

Naročilnico pošljite na naslov naše uprave:
DOLENJSKI LIST, Novo mesto, p.p. 33

metliški tednik

„Ste se že slikali?“

V novomeški občini ima nove osebne izkaznice že več kot 1830 občanov — Vseh bodo izdali okoli 25.000 — Izjemoma jih lahko dobe prosilci, stari manj kot 18 let

Od 15. septembra sem, ko se je pričela procedura za zamenjavo starih osebnih izkaznic z novimi, so pisarne matičnih uradov med najbolj obiskanimi, uslužbenci v njih pa med najbolj zaposlenimi.

Prizor v Sentijski je po-
doben prizoru v Straži, Zu-
žemberku, Skočjanu... in v
Novem mestu.

Postopek je povsod enak.
»Zaradi osebne sem pri-
šel,« je rekel moški, oblečen
v usnjeno jakno, v sobi 14 ma-
tičnega urada v Novem me-
stu.

Uslužbenka, ki je že niko-
likrat slišala to željo, je ve-
dela, kaj mora napraviti. V
pisalni stroj je vstavila mo-

Pot do izkaznice pa je še
dolga!

V sobi 13 preverjajo po-
datke. To, kar pove stranka,
se mora ujemati s podatki
v matični knjigi. Zato je do-
bro imeti pri sebi izpisek iz
rojstne matične knjige ali
kakšen drug osebni doku-
ment.

Vsi modri kartoni
v sobi 12

Glavno delo opravi štab v
sobi 12. Tu se zbirajo izpol-
njeni modri kartoni iz vseh
matičnih uradov v občini. To-
rej pripravijo osebno samo
tukaj...

Delo je počasno, čeprav so
si ga organizirali po teko-
čem tisku. Opraviti ga mo-
rajo vestni in natančni ljud-
je. Za pravilnost nekako od-
govarja Marjanca Dobnikar.

Kaj vse dela štab v sobi
12?

■ Marica Blatnik vodi re-
gister stalnega prebivalstva v
občini in hkrati pove, za ko-
liko časa lahko kdo dobi
osebno izkaznico: če je ob-
čan mlajši, za manj časa, če
je starejši, za daljše obdobje.

■ Strojepisna Jožica Tram-
te vpiše podatke v osebno
izkaznico.

■ Ivan Avbar nalepi na
izkaznico sliko in tako
opremljeno vstavi v folijo,
nakar to v stiskalnici nepro-
dušno zalepi.

Izkaznica je narejena, ob-
čan pa za nekaj minut v
neprodušno folijo!

Ivan Avbar: »Vsaka osebna izkaznica mora v folijo
in vse skupaj v stiskalnice.«

Do četrtega, 3. novembra,
so v sobi 12 pripravili že
1832 osebnih izkaznic.

Vseh bo treba pripraviti
in izdati okoli 25.000.
Novomeščani so do zdaj
vložili več kot 1.100 prošelj.

Vrstni red tudi
za zamudnike

Kdaj je treba priti »zaradi
osebne«?

■ Marjanca Dobnikar:
»Vsakega prvega v mesecu
objavim abecedni razpored
vsi v mestnih ulic, ki so
na vrsti.«

Kakšne kazni so predvide-
ne za zamudnike?

■ »Po koncu redne izdaje
osebne bo objavljeno, do
kdaj si morajo izkaznice
preskrbeti zamudniki. Razen
mandatnih kazni, ki jih bo-
do ob legitimiranju kot do
zdaj pobirali milicniki, za
zdaj druge kazni niso pred-
videne.«

Kdo bo moral imeti izkaz-
nico?

■ Vsi občani, starejši od
18 let. Izjemoma jo lahko
dobi tudi mlajši, 14 ali 15
let star prosilec. Napačne pa
so govorice, da starejšim od
60 let ni treba po osebno,
kajti mora jo imeti vsak pol-
noletni občan!

Kaznjenci, aktivni oficirji
in vojniki — NE!

Kdo pa je ne dobi?

■ »Kdor prestaja kazen, ak-
tivni oficirji in tisti, ki slu-
žijo vojaški rok. Kaznjenci
in vojniki si bodo izkaznice
lahko preskrbeli, ko bodo od-
služili kazen oziroma rok.«

Potrjena zmaga Novega mesta

V soboto dopoldne se je v
poslopiju RTV Ljubljana v
Tavtarijev ulici sestala pestr-
na komisija, ki naj bi dokon-
čno odločila o zmagi v oddaji
»Tekmovalci z namigom«. V ko-
misiji sta bila dva uradna
predstavnika Celja, dva iz
Novega mesta (J. Suhadol-
nik in R. Kržan), predstav-
nik SGP PIONIR, pravi za-
stojnik oddaje Božo Stefan-
čič, odgovorni urednik TV
programa Igor Gruđen in še
trije člani glavnega uredni-
štva TV programa. Sporna sta
bila točka bageristov in zad-
nje vprašanje quiza. Po več-
kratnem ogledu magneto-
skopske posnetke in ker
tekmovalci ni moglo pono-
viti, so se na predlog odgo-
vornega urednika TV progra-
ma Igorja Gruđna vsi člani
komisije zedinili za enotno
stališče:

»Komisija ugotavlja, da je
pravi zastojnik v studiju
upravičeno odločil, da oprav-
ljeno delo tekmovalca — ba-
gerista iz Novega mesta ni v
skladu s pravili, saj pirami-
da kock v smeri proti televi-
zijski kameri ni dala vrstne-
ga reda od 6 do ene pike, kot
zahtevajo pravila. Obe vrh-
nji kocki sta bili s stranjo
z eno piko obrnjeni proti te-
levizijski kameri, medtem ko
bi morala biti predzadnja
kocka obrnjena z dvema pi-
kami proti televizijski kame-
ri. Kljub temu je komisija
odločila, da je tekmovalec

**Zdravstveni dom
NOVO MESTO**
rižglaša
pislo delovno mesto
zobozdravnika in
zobne asistentke
Zdravstveno postajo
Zemlberk

Posebna: ustrezna stro-
kovna izobrazba, opravljen
stabilni strokovni izpit.
Stanovanje po dogovoru.
Rok prijave je 10 dni po
objavi.

*Z domačih
vrtov*

Registracija

V soboto dopoldne je bilo
pred sevškim gasilskim do-
mom precej osebnih automo-
bilov iz različnih krajev Spod.
Posavja, Ljubljane in Celja.
V trenutku, ko se je v po-
slopiju končala slavnostna se-
ja občinske skupščine, jo je
primalal mimo doma neki
občan in povprašal enega iz
med odbojnikov, ki so zapu-
ščali dom: »Kaj pa je danes
tukaj, ali automobile registri-
rajo?«

Turistični informator

Ekipa ljubljanske televizije,
ki je hotela posneti doku-
mentarni film o grobišču v
Jelendolu, je vprašala za pot
v turističnem informatorjem
uradu v Dolenskih Toplicah.
Možak v uradu jih je pod-
učil: »Jaz že ne vem, kje se
gre. Ze deset let nisem bil
tam gor!« Hvala lepa za iz-
črno informacijo: fantje od
televizije so pot zlahka na-
šli, saj je na vso srečo na
gosto markirana!

Pozdravljen, Birokracius!

Kaže, da je 17 krajevnih
skupnosti v trebanjski občini
res preveč. Kako so v eni
izmed njih — na Selih —
Šumberku letos porabili 128
tisoč starih dinarjev občinske
dotacije, naj pokaže tale ob-
račun, ki so ga predložili na
sestanku 8. novembra: dvo-
delna omara za spise — 60
tisoč starih din, drugo pa je
silo za pisarniški material in
popravilo pisalnega stroja.

Začetek je torej že tu. Poz-
dravljen sv. Birokracius, ki
si pot utirja v vse naše va-
si...

Ce je poslanec profesor...

Na zadnji seji občinske
skupščine Črnomelj se je v
burni razpravi o kolostu og-
lasil tudi republiški poslanec
profesor Janez Kambič. Prav
ko smo pričakovali najbolj
tehno misel, so se odprla
vrata in v dvorano so prišli
predstavniki zdravstvenega
doma, da bi prisostvovali
drugi točki dnevnega reda.

Poslanec je tedaj odmo-
nil. Čakali smo, kaj bo, na-
zadnje pa je rekel: »Oprostite,
sem pozabil, kaj se name-
rava reči!«

Prihodnja številka

bo izšla v četrtek, 24. novembra, na 32 straneh,
namenjena pa bo letošnjemu dnevu republike.
Ne zamudite zanimivih prispevkov naših so-
delavcev, jubilejne reportaže o metliški to-
varni BETI, vesti in člankov iz vseh področnih
občin, nagradne križanke in prazničnega bra-
nja! Objavili bomo tudi nekatere sestavke, ki
smo jih napovedali za danes, a jih zavoljo po-
manjkanja prostora nismo mogli uvrstiti v to
številko.

UREDNIŠTVO

Tele maline so natrgali 31. oktobra letos na vrtu Av-
gusta Znidaršiča v Kočevju. Cesta na stadion 14. Maline
zore običajno v juliju in avgustu. Tudi na Znidaršiče-
vem vrtu so dozorele takrat, potem pa se je narava
poigrala in so cvetele in rodile še konec oktobra in v
začetku novembra, se pravi tik pred zimo. Kljub pra-
vemu zimskemu mrazu, ki je zajel tiste dni Kočevje,
so bile maline zelo lepe in sladke. (Foto: J. Prime)
Podobno se je narava poigrala tudi v Novem mestu
na vrtu pokojnega prof. Kranjca na Grmu. Pred dnevi
je prinesla v naše uredništvo zrele maline, utrgane
v začetku novembra, tudi tov. Kranjčeva. Povedala
je še, da pri njih cvete tudi limona, kar je res izredno
za ta letni čas.

SMEH STOLETIJ

Med potovanjem čez »veliko lužo« je bilo
velikemu pevcu Caruso zelo slabo in je slonel
ob ladijski ograji. Mična sopotnica, ki bi se ra-
da seznanila z umetnikom, ga je vladno vpra-
šala:

»Ali naj vam prinesem večerjo na krov, moj-
ster?«

Caruso je šepetaje odvrnil:

»Storite to, mala, in vrzite tudi večerjo kar
sami čez krov.«

V majhnem ameriškem mestu je imel Caru-
so v programu gostovanja tudi Brahmsovo pe-
sem »Kovač«. Tik pred začetkom koncerta pa
je slišal, da hoče neki moški v osebni zadevi po
vseh sili takoj priti k njemu. Caruso ga je spre-
jel.

»V programu sem braj,« je začel vsiljivi ob-
skovalec, »da bošle nocoj peli tudi pesem o ko-
vaču. Jaz sem edini kovač v tem mestu in vas
prav lepo prosim, da bi vstavili v pesem še to,
da popravljam tudi otroške vozičke.«

Dramatik in pisatelj Luigi Pirandello je sto-
pil k odvetniku, da bi vložil tožbo za ločitev
zakona.

»Kakšni so vaši razlogi?« ga je vprašal odvet-
nik.

»Poročen sem,« je zasikal Pirandello.

Pirandello je malo pred smrtjo prišel v Pa-
riz, kjer so mu njegovi navdušeni občudovalci
priredili banket. Po slavnostnih napitnicah je
moral spregovoriti tudi slavljence. Ta se je v
začetku svojega govora opravičil z naslednjimi
besedami:

»Toliko časa sem porabil z učenjem, kako je
treba pisati, da se nisem utegnil naučiti kako
je treba govoriti.«

Ob 25. obletnici zmage nad fašizmom je
založniško podjetje »Moskovski delavec«
priredilo za tisk knjigo »Bitka za Moskvo«.
Knjigo sestavljajo prispevki neposrednih
udeležencev v tem velikem spopadu pod
zidovi glavnega sovjetskega mesta. Med
prispevki je tudi skrajšano besedilo spo-
minov maršala Ivana Konjeva, ki jih tukaj
objavljamo.

Na sliki zgoraj: pisec knjige »BITKA ZA MOSKVO«,
heroj Sovjetske zveze in eden izmed vodilnih poveljni-
kov v veliki domovinski vojni 1941—1945 maršal Ivan
S. Konjev.

Vojska zahodnega bojišča je pred poveljstvom maršala
S. K. Timošenkina bila v razdobju julij-avgust 1941 ogrožene
bitke z glavno udarno skupino hitlerjancev, ki so se prebi-
jali proti Moskvi. V tem dvomesečnem prelivanju krvi je
imel sovražnik velike izgube. Sredi septembra istega leta
pa je bilo njegovo prodiranje proti Moskvi zaustavljeno
vzhodno od Smolenska. Smolenska bitka je z zlatimi črka-
mi zapisana v zgodovini velike domovinske vojne.

Posebno pomembne udarce so nemški fašisti pretrpeli
na področju Duhovščine in Jeljne. V začetku septembra so
enote rezervnega bojišča pod poveljstvom G. K. Zukova
prizadevale obute poraz sovražnikov skupini pri Jeljni.
Ti boji so pozitivno vplivali tudi na položaj naših sil v
smeri proti Moskvi. V tem času mi je bilo zaupano po-
veljstvo 19. armade, ki se je udeleževala bitk na področju
Duhovščine. V odločbi poveljnika zahodnega bojišča št.
02/OP z dne 17. avgusta 1941 so bile še posebno poudar-
jene uspešne akcije naših sil. Odločba se končuje s pozivom
frontnega vojnega sveta: »Tovariši! Sledite primeru 19. ar-
made! Se pogumneje in odločneje nadaljujte napad!« V
odločbi št. 03/OP se je s poročalo enotam zahodnega boji-
šča o sovražnikovi izgubi: sile 19. armade so v teh bojih
uničile 130 tankov, mnogo drugega orožja in minometal-
cev; sovražnik je izgubil na tisoče vojakov, ki so ali ubiti ali
pa ranjeni. »Dnevi lahkih sovražnikovih zmag so mini-
li. Nemški fašisti to vedo,« takšen je bil zaključek.

Namesto 30 le šest do sedem kilometrov

Te odlomke iz odločbe navajam v potrdilo dejstva, da
je sovjetska vojska v juliju-avgustu 1941 ne samo vzdržala
sovražnikov pritisk v smeri proti Moskvi, marveč da mu
je zadala tudi občutne nasprotno udarce. In čeprav se je
nemški fašistični armadni skupni »Center« posrečilo, da
je v dveh mesecih prodrla 170 km na vzhod od Dnjeptra,
vendar to ni bil uspeh, s kakršnim je računalo nemško
poveljstvo. Neprestana krepitev odpora sovjetskih enot in
njihov junaki boj sta onemogočila ali pa zmanjševala na-
glico nemškega napredovanja na 6 do 7 km na dan name-
sto predvidenih 30 km.

Dvanajstega septembra 1941 sem bil imenovan za po-
veljnika sil zahodnega bojišča. Ko sem prišel v štab na
bojišču, ki se je tedaj nahajal v Kasne, tamkaj nisem
dobil poveljnika bojišča maršala S. K. Timošenkina. On je
bil medtem imenovan za poveljnika Južno-zahodnega dela
bojišča in je že odšel na novo delovno mesto. Zato nisem
mogel prevzeti poveljstva od svojega predhodnika.

Po preteku tretjega dne, ko sem bil imenovan za po-
veljnika zahodnega bojišča, sem bil poklican v STAVKO
(op.: kratka za vrhov. poveljstvo) k vrhovnemu poveljniku
J. V. Stalinu. Sestala sva se v prisotnosti članov državnega
obrambnega komiteja. Stalin me je naprosil, naj mu na
kratko pojasnim položaj na bojišču in stanju čet. V razgo-
voru smo se dotaknili tudi vrste vprašanj, ki se neposredno
niso tikala bojišča, marveč splošnih problemov razvoja
Rdeče armade. Prav tako smo pretresali tudi vprašanje,
ali je potrebno ustanoviti posebna odlikovanja za povelj-
nike enot, poveljnike armad in bojišč in celotnega oficir-
skega moštva. Stalin me je vprašal, kaj mislim o ustano-
vitvi reda Kutuzova in Suvorova. Razumljivo je, da sem
podprl ta predlog, podprl so ga tudi člani državnega ob-
rambnega sveta. Brez odlašanja je Stalin sporočil načel-
niku zaledja Rdeče armade, naj pripravi statut redov za
oficirje.

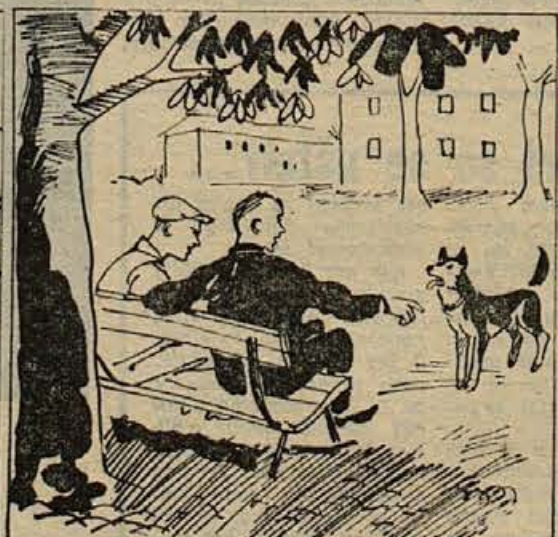
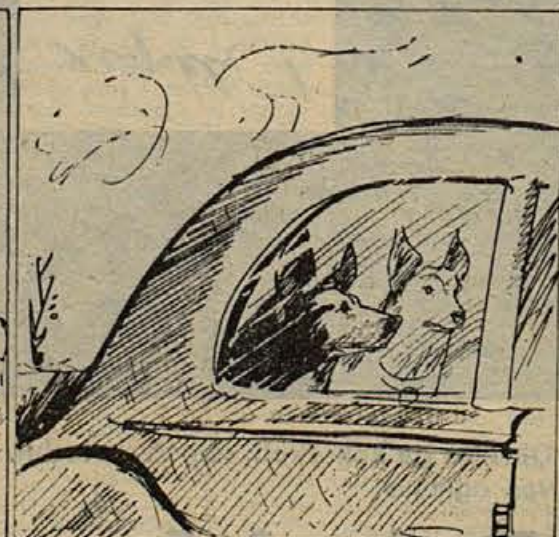
Okrepljeno poizvedovanje

Ko sem se vrnil v štab na bojišču, sem se posvetil
praktičnemu delu: krepitvi obrambe. Že 19. septembra smo
izdali navodila komandirjem, v katerih smo poudarjali, da
smo z vohunstvom in zračnim ogledništvom ugotovili, da
na bojišče prihajajo nove sovražnikove sile, zlasti na po-
dročje Duhovščine, na prostor, kjer se stikata 19. in 16.
armada, na sektor Zadnja-Kardimova in na levo krilo 20.
armade. Zaukazano je bilo naj se okrepi ogledniška dejav-
nost, največ ponoči, z močnimi oddelki (okrepljena četa,
bataljon); s pomočjo izvidništva in s posebnimi enotami
je treba držati sovražnika v stalni napetosti, vdirati je tre-
ba v sovražnikovo zaledje in dezorganizirati delo štabov.
Zaukazano je bilo, naj se točno ugotovi, kje se sovražnik
zbira, v katerih mejah poteka zbiranje, kakšne rezerve so
pred fronto armade, in najbližje sovražnikove namere.
Hkrati pa smo napravili več ukrepov, ki so v zvezi z okre-
povitvijo obrambe.

(Nadaljevanje sledi)

Činč na sledi

BRODAR - JEZERNIK.

153. — Nezaupno je lovil veter v nosnice in
skušal ugotoviti, kaj prinaša. Izkušnje zad-
njega dne so ga naredile še bolj nezaupnega
in previdnega, kot je bil. Vstal je in čakal, pri-
pravljen na boj. Odkar se je bil najedel, se
mu je moč hitro vračala, na bolečine pa je v
napetosti kar pozabil. Skozi grmovje je lo-
mastil pes. Činč se je zdrgnil, v naslednjem
trenutku pa mu je z veseljem lajanjem pla-
nil naproti. Bila je Aša. Nekaj sekund kasneje
je prisopihal še Miha. Navdušenju zdaj ni
bilo ne konca ne kraja.

154. — Kakor hitro so v Ljubljani prejeli po-
ročilo o psu, ki so ga ljudje baje videli v
kamolomu, sta Miha in Aša skočila v avto.
Začelo se težavno in zamudno iskanje. Aša
je lahko pomagala Mihi samo v toliko, da je
hitro pretaknila kakšno grmovje, ki ga ji je
seste pokazal Miha. Za pasji vonj je pes ne-
občutljiv in zato ne more slediti psa. Ustav-
ljala sta se in spraševala ljudi, če so kaj videli
takega in takega psa, dokler ni Aša odkrila
pohabljenega Činča. Kmalu so vsi trije se-
deli v avtomobilu in se odpeljali.

155. — Činč je ostal pri Mihi na okrevanju.
Na eno nogo je še dobro šepal, ker mu je
bila pri padcu počila kost. Vendar je njegova
krepka narava sčasoma popravila tudi to.
Seveda se je imel na okrevanju zelo dobro;
jedel je, spal ter spremljal Miho in Ašo na
dolge sprehode. Včasih so obiskali tudi Jo-
zeta, ki je po zaslugi požrtvovalnih granicarjev
prišel pravčasoma v bolnišnico. Tam so mu
odstranili krogel in zdaj se je tudi on hitro
zdravil. Ob sončnih popoldnevih so sedeli
skupaj na klopi v parku bolnišnice in se
geli.

156. — Potem je prišel čas, ko je Aša dobila
šest krepkih, zvaljenih, kot vsi novorojeni
kužki. Stiskali so se v njem gnezdu in se
neobojno zalevali drug v drugega. Čez dve
dni pa so spregledali, kadar so bili preveč
poredni, je Činč energično posegel vmes in
hitro nardil red. Njegovi splošni ukoli. Spo-
stovali so ga in občasno ga celo obkro-
ževali. Komaj ga sploh videli, potem pa posta-
nili. KONEC

Priznanje za dobro izpeljane volitve

Kolektivi v brežiški občini so na predvolilnih zborih zastavili veliko vprašanj — Zavarovanci zahtevajo več samouprave v organih socialnega zavarovanja — Izvoljeni predstavniki bodo morali biti v stalnih stikih s tistimi, ki so jim zaupali te funkcije

Občinski sindikalni svet v Brežicah je z veliko skrbnostjo prevzel odgovornost za pripravo volitev v skupščino komunalne skupnosti socialnega zavarovanja. Volitve so bile 13. oktobra, za priprave in razgovore z zavarovanci pa je bilo komaj 14 dni časa.

V brežiških kolektivih so to kratko dobo znali izkoristiti. Na zboru zavarovancev so klicali do tedanje predstavnike v skupščinah

socialnega zavarovanja in izrekli številne pripombe politiki zdravstvenega in socialnega zavarovanja.

Zborov se niso udeležili samo člani obč. sindikalnega sveta, ampak tudi predstavniki obč. skupščine in komiteja ZKS. Zavarovanci so kritično pretresali predloge za nove predstavnike v samoupravnih organih skupnosti SZ in izbrali le kandidate, ki so z dosežanjo družbeno aktivnosti dokazali, da so vredni njihovega zaupanja.

Izvoljeni so bili: Ludvik Metelko, Božo Kerin, Maks Toplišek, Rudi Požar in Radko Klemenčič. Za predsednika skupščine komunalne skupnosti v Celju je bil izvoljen Brežičan Maks Toplišek.

Tov. Toplišek je na plenumu ObSS 11. novembra v imenu celjske komunalne skupnosti izrekel sindikatu priznanje za dosledno izpeljavo volitev v brežiški občini. Posebej se je zahvalil tov. Živiču, tov. Jurkaso in tov. Milanu Šepetavcu. Dejal je, da želi skupščina zavarovancev še vnaprej tako zavzeto sodelovati z družbeno-političnimi organizacijami, zlasti s sindikalnimi podružnicami, ki imajo vso pravico, da po potrebi pokličejo na razgovor izvoljene predstavnike v samoupravnih organih socialnega zavarovanja.

Zavarovanci so na predvolilnih zborih zastavili tudi mnogo vprašanj. Izvoljeni predstavniki jih bodo prenesli naprej in jih nato seznanjali z odgovori.

Na seji so se dogovorili, da bi imeli v občini svet zavarovancev, ker so delovne organizacije majhne in odbori po podjetjih ne bi zadeli. Tak svet bi lahko

spravil v življenje obč. sindikalni svet, ki je že do sedaj pokazal izredno zanimanje za probleme socialnega zavarovanja in samouprave v njem.

Prisotni so menili, da je samouprave še premalo in da je dolžnost izvoljenih predstavnikov, da uveljavijo vse svoje pravice.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli mesec so v brežiški porodnišnici rodile: — Marija Komar iz Leskova — deklica, Marija Kukec iz Sevnice — Jozeta, Ivana Kodrič iz Pristave — deklica, Ljiljana Vukovski iz Drenja — Marinelo, Terezija Osojnik iz Brežic — Milana, Zofija Gregl iz Bračnega vasi — Darjo, Ana Postržin iz Blatnega — Martina, Marija Levčar iz Gole, ka — Natalijo, Slavka Klavžar iz Mrčinih sel — deklica, Veronika Jazbinšek iz Blance — deklica, Marija Straser iz Sel — Alojza, Dragica Domitrovič iz Nove gore — Branko, Elizabeta Zorenč iz Blatice ob Sotli — deklica, Ivka Puhak iz Drenja — Darka, Amalija Ostir iz Stojanskega vrha — Eriko in Romano, Marija Hotko iz Loč — Darka, Katica Podgoršek iz Brežic — deklica, Stefani Jankovič iz Krške vasi — deklica, Bogdana Grivec iz Korpelj — Suzano, Hermina Hotko iz Globokca — Janka, Fanika Bence iz Leskova — Albi, no, Marija Jakovina iz Sel — Lidija, Katica Bišćan iz Drganjih sel — Dražena, Ana Drašler iz Gorice — Borisa, Marija Pavlin iz Krškega — Alenko, Antonija Pribožić iz Dečnih sel — Zdenko in Mojca, Katica Zloti iz Samobora — Sanježano, Marija Curn iz Župeče vasi — deklica, Marija Otmačič iz Male Jazbine — deklica.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli mesec so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Marija Demšar, žena kmeta iz Drešja, je padla na poti in si poškodovala desno nogo; Franca Kolmana, izolatorja iz Smarja, je pri pretepu nekdo poškodoval po nogah in rokah; Rozalija Kranjc, žena kmeta iz Dol. Leskova, se je opekla po levi nogi in roki; Marija Srpič, upokojenka iz Dola, je padla na dvorišču in si zlomila desno nogo; Avgusta Stojša, delavca iz Rajca, je nekdo napadel in mu poškodoval glavo; Avgust Zibert, kovač iz Mosteca, je dobil poškodbe po obrazu, obeh rokah in prsih, ko je pri delu v podjetju eksploziviral solna kislina; Terezija Dutkovič, gospodinja iz Brega, je padla na dvorišču in si poškodovala levo koleno; Matilda Knežič, gospodinja iz Klanjca je sosedna udarila po glavi; Ludvik Kuhar, delavec z Vinjega vrha, se je opeknel z vročo vodo po nogah; Franja Čizmek, delavcu iz Zagorskih sel, je padel na desno nogo hodi; Josipa Knežiča, kmeta iz Kraja Gornjega, je krava poškodovala prsni koš.

Barč Kolarič, delavec iz Drnovega, se je opeknel po desni nogi; Alojz Levčar, delavec iz Veniš, je padel z motorjem in si poškodoval glavo; Pavao Sintič, delavec iz Drenja, je padel in si zlomil levo roko; Adolf Tomšič, avtomehanik iz Ribnice, je padel in si zlomil levo nogo; Anton Zakošek, kmet iz Dol. Pirošice, je padel z voza in si zlomil nogo ter si poškodoval rebra in glavo; Djurdja Harapin, hči delavke iz Gorkovca, je padla z vlača in si zlomila ključnico; Ivan Jerel, mizar iz Trnja, si je na stroju v podjetju poškodoval levo roko.

Skoraj bo minilo leto dni, odkar so na Veliki Dolini odprli novo šolo. Spet je pred vrati občinski praznik, zato se tile pionirji trudijo, da bi vsaj za silo uredili zapuščeno okolico. Denarja šola ne pričakuje, saj ga je zmanjkalo celo za nujnejše potrebe. (Foto: J. Teppey)

PRIPRAVE NA OBCINSKE ZBORE SINDIKALNIH PODRUŽNIC

Sindikatom ne bo zmanjkalo dela

Vodstvo sindikalnih organizacij naj bi zaupali ljudem, ki so sposobni in voljni delati — Zaposleni hočejo močno sindikalno vodstvo, ki se bo brez strahu lotevalo vseh nepravilnosti

Na razširjeni seji obč. sindikalnega sveta v Brežicah 11. novembra so zelo na široko obravnavali priprave na občne zборе in volitve novih sindikalnih vodstev. Menili so, da morajo podružnice pri izbiri kandidatov za nova vodstva napraviti korak naprej. Upoštevati morajo, da bodo zaupali vodstvo organizacije ljudem, ki so voljni delati in ki bodo znali pritegniti širok krog članstva. Njihovo delo ne bo smelo potekati ločeno od samouprave, od vodstva podjetja ali članov. Sindikalna podružnica bo morala združevati celotno problematiko delovne organizacije in zastopati v njej napredna stališča.

Z boljšim delom se bo povečal tudi ugled sindikalnih delavcev. Zaposleni bodo videli v sindikatu močno organizacijo, ki se brez strahu loteva vseh perečih zadev v podjetju in vztraja, da jih čimprej uredijo. Zgolj razprave o nepravilnostih so premalo, in dolžnost sindikata je, da se ne zadovolji samo z ugotovitvami.

V zadnjih mesecih se je delo podružnic marsikje poživilo. Ob neurejenih odnosih so posegli vmes sindikati in načeli tudi vprašanje odgovornosti, sodelovanja med obrati, nagajevanja po delu in obveščanja zaposlenih. Veliko teh zadev ni rešenih in sindikat se bo še moral vpletati vanje in predlagati ukrepe za urejanje spornih vprašanj.

Ena največjih nalog sindikata v delovnih organizaci-

jah pa je skrb za uskladitev samoupravnih aktov s splošno zakonodajo. V brežiški občini niti statutov še nimajo po vseh delovnih organizacijah. Komaj nekaj več kot pol delovnih organizacij jih je predložilo v pregled skupščini. Mnogi od teh so napisani pomanjkljivo in člani kolektiva z vsebino sploh niso seznanjeni. Sestavljavci so jih delali brez posvetovanja z njimi, zato ne kažejo stanja in problemov organizacije.

NOVO V BREŽICAH

■ **OBCINSKA ZVEZA** za telesno kulturo je v tork sklicala posvetovanje o problemih telesne vzgoje v šolah, ki so se ga razen predavateljev udeležili tudi pedagoški svetovalec.

■ **V CETITEK** so le maloštevilni Brežičani prisostvovali predstavi Popovičeve komedije »Kir Janja«, čeprav so se gostje iz Zagreba predstavili kot odlični umetniki. Zal — v kulturi še spimo!

■ **OBCINSKEMU KOMITEJU** ZMS je v četrtak uspelo zbrati mladince v mestu in okolici mestni mladinski aktiv. Mladi so se dogovorili, da se bodo redno vsake 14 dni sestajali na sestankih, prirejali izlete in poskrbeli tudi za druge oblike kulturno zabavnega življenja.

■ **DOM JLA V BREŽICAH** namerava že v naslednjih dneh organizirati redni baletni tečaj za učence in mladince. S tem si bodo mladi pridobili osnovno znanje tudi iz lege vedenja. V soboto bodo prireditelji imeli razgovor s starši vseh prijavljenih otrok. Predavatelj bo prihajal iz Zagreba.

■ **PARTIZANSKI TABORNIŠKI ODRED** »Matije Gubca« že pripravlja letno skupščino, ki je napovedana v prvih decembrskih dneh. Taborniki bodo tedaj po-
dili delovni obračun za minulo se-

Obiski gasilskim enotam

Občinska gasilska zveza v Brežicah je imenovala štiri komisije in sta dve že pričeli delati. M. nuli mesec sta operativna in administrativno-financijska komisija te obiskali nekatere gasilske enote v občini, da bi dognali stanje, pripravili eno in opremo gasilskih vrst. Preizkušali so brizgalne in drugo opremo, pregledali domove in okolico ter se pogovarjali o vzgoji kadrov, delu pozimi, delu požarnopreventivnih komisij in drugem.

Zanimanje za zimsko šolanje

Delavska univerza v Brežicah je prejela na razpis za kmetijsko šolo že 20 prijav. Izobraževanje je namenjeno pretežno kmečki mladini, ki ostaja doma na posestvih in po osnovni šoli nima več možnosti za izpopolnjevanje in pripravo za življenjski poklic.

Ce bo iz posameznih vaških centrov dovolj prijav, bo šola lahko tudi zunaj Brežic, na primer na Bizeljskem, v Cerkljah ali v Dobovi.

Trikrat na dan se tudi v tem šolskem letu začena pouk na osnovni šoli BRATOV RIBARJEV v Brežicah. Pred vsakim začetkom pokrambljajo šolarji najraje ob šolskem vodnjaku. (Foto: J. Teppey)

BREŽIŠKE VESTI

STONE KNEZ

Spodnje Zasavje v prazgodovini

(3)

To je čas, ki ga v arheologiji imenujemo starejša železna ali halštatska doba (800—400 pred n. št.). V tem času doživlja razcvet dve važni najdišči v Posavju: Libna in Velike Malence. Dosedanje najdbe kažejo, da so okrog leta 800 pred n. št. ljudje zapustili ravnino med Savo in Sotlo v Dobovi in se zaradi varnosti naselili na višje ležečih hribih, ki so jih z okopi in palisadami še dodatno utrdili. Tako se je v halštatskem času na vrhu Libne okrog današnje cerkve sv. Marjete razprostirala močna naselbina, katere obrambni nasipi so deloma vid-

ni še danes. Na vzhodnem pobočju Libne pa je obsežno gomilno grobišče, kjer so libenski Iliri pokopavali mrtve. V zadnjih desetih letih so arheologi prekopali več teh gomil in v njih našli prav lepe najdbe, ki so sedaj razstavljene v muzeju v Brežicah.

V halštatskem času pri Ilirih ni več socialne enakosti, ki jo še izpričujejo grobovi iz časa kulture žarnih grobišč v Dobovi. Družba se že deli na bogate in revne, na vladajoče in podložne. Na eni strani rodovni prvaki in plemenski knezi — izobiljuje se že plemenska aristokracija — na drugi strani pa množica kmetov, pastirjev in

rudarjev. Vsa ta družbena ureditev se lopo zrcali v grobovih tedanjega časa. Velike spremembe v gospodarskem in družbenem življenju so narekovale tudi spremembe pri obredu in načinu pokopavanja. Poslej Iliri ne sežigajo več svojih mrtvih, temveč jih pokopavajo z vso opremo in okrasjem, ki so ga nosili za življenja. K nogam pa so jim položili več lončenih posod, napolnjenih s hrano kot popotnino v onostranstvo. Na grobove svojih rajnih začno nasipavati zemljo in tako nastajajo obsežne gomile. Številno grobov v posameznih gomilah je različno: poznamo gomile z enim ali dvema groboma,

lahko je družinska grobnica z več grobovi ali pa gomile z več deset grobovi, ki jih smatramo za rodovne gomile. Plemenske velikaše so pokopali skupaj s konjem in v svečani opremi, njihove žene pa so položili k zadnje-mu počitku v oblekah, ki so bile bogato okrašene. Tak knežji grob moža in žene so pred leti izkopali na Libni.

Velike Malence: prazgodovinsko gradišče in rimska trdnjava

Podobno kot Libna je bila tudi obsežna prirodna ploščad Velike Malence nad Krško vasio zaradi svoje odlične lege naseljena že v halštatski dobi. Kot poslednji terasasti obronek Gorjancev, ki se strmo dviga nad desnim bregom Krke pred nje-

nim izlivom v Savo, predstavljajo Velike Malence izredno strateško točko, odkoder se odpira pogled na velik del Posavja in na spodnjo dolino Krke. Skozi stoletja, tako v prazgodovini, kakor tudi v rimskem času in v zgodnjem srednjem veku, so Velike Malence predstavljale ključ za osvajanje doline Krke in spodnjega Posavja ob veliki prometni magistrali vzdolž Krke, ki je že od nekdaj vezala kraje na panonskem Vzhodu s tistimi na italiskem Zahodu. Izkopavanja na Velikih Malen-
kah v letih 1929-1930 so pokazala, da je tu bilo najprej gradišče halštatskih Ilirov, v poznorimskem času pa spet močno utrjena trdnjavska postojanka, kamor so se za-
teкли prebivalci bližnjega mesta Neviodunum ob koncu 4. stoletja po n. št. pred ro-
parskimi napadi germanskih plemen v začetku preseljeva-

nja narodov. Na Malencah so odkrili tudi temelje majhne bazilike, ki je doslej najstarejša krščanska cerkev na Slovenskem. Svoje mrtve so prebivalci prazgodovinskih Malenc pokopavali na gomilnem grobišču vzhodno od gradišča. Tako sta v prvem tisočletju pred n. št. v spodnjem Posavju obstajali dve važni naselbini: Libna in Velike Malence, ki sta vsaka na drugem bregu posavske ravnice s svojih višin suvereno obvladovali življenje v sotočju Krke in Save ter na Krškem polju.

Klasična ilirska kultura starejše železne dobe pri nas se razvija skoraj izključno v hribovitih predelih na zavarovanih gradiščih. Bujnemu razcvetu halštatske kulture sledi v 4. stoletju pred n. št. doba počasnega usihanja. Vzrok temu je, da so se ustvarjalci že izrpal, in pa prodirajoči Kelti.

V skrbah za vsebino — ne za obliko

Večina članstva meni, da bi osnovne organizacije po podjetjih ostale še naprej — Komunisti sorodnih organizacij naj bi o zadevah širšega pomena razpravljali na področnih konferencah sorodnih organizacij — izkušnje in delovne programe bi lahko obogatili bodisi v okviru krajevne skupnosti, bodisi v okviru več podjetij

Čas od 14. do 20. novembra je teden sestankov osnovnih organizacij ZK v krški občini. Komunisti razglabljajo o novih oblikah svoje organizacije. Razprave potekajo v skrbi za čimbolj uspešno uveljavljanje članov in v skrbi za osvojitve tistih organizacijskih oblik, ki bodo lahko zagotovile boljše delo.

V razpravah prihajajo člani na dan z različnimi predlogi. Večina meni, da bi osnovne organizacije tudi vnaprej združevale komuniste v delovnih organizacijah. Take predloge utemeljujejo s tem, da samo terenske organizacije ne bi mogle reševati vseh tistih problemov, s katerimi se spoprijemajo komunisti v

proizvodnji. Prepričani so, da bi s tem osiromašili odnose v podjetjih, kjer se člani ZK v glavnem le resno ukvarjajo z nagrajevanjem po delu, s samoupravo in si prizadevajo za zdrave medsebojne odnose zaposlenih.

Zagovorniki osnovnih organizacij ZK v podjetjih in ustanovah so razen tega prepričani, da je povezovanje organizacij kljub temu potrebno in da so ga do sedaj pogrešali. Od časa do časa bi se na konferencah lahko srečevali člani sorodnih proizvodnih vej in pa člani dveh, treh ali več terenskih organizacij. Tako bi izmenjali medsebojne delovne izkušnje in skupaj obravnavali zadeve šir-

šega pomena. Sestajali bi se neobvezno, po potrebi in interesih.

Za področne konference se ogrevajo tudi osnovne organizacije na vasi in v mestnih četrtih. Člani menijo, da bi bilo tako občasno sestajanje bolj življenjsko, saj je do sedaj delovna zavzetost marsikdaj splahnela, ker ni bilo stikov med sličnimi organizacijami. Predlagajo, naj bi se v razpravah o novi vlogi Zveze komunistov in spreminjenih organizacijskih oblik poglobili predvsem v vsebino in metode dela.

Na sestankih komunistov je slišati tudi glasove, ki se zavzemajo izključno za terenske organizacije, vendar so ti v manjšini. Spritno utemeljujejo, ki smo jih že prej našli, pa ne vztrajajo pri svojih predlogih in menijo, da organizacije po krajevnih centrih res ne bi mogle biti kos številnim problemom iz proizvodnje.

Zive so tudi razprave o tem, ali naj vodi občinski komite profesionalci. Po mnenju članov komiteja ta ne bi bil potreben, če bi bil tehnični sekretar kos organizacijskim zadevam. S takim predlogom soglašajo nekateri osnovne organizacije, ki prav tako menijo, naj bi bil organizacijski sekretar vezan res samo na organizacijska vprašanja.

Senovo — Gotovlje 2:1

Nogometaši senovskega Partizana so v prvenstveni nogometni tekmi na domačem igrišču premagali NK Gotovlje z 2:1 (1:1). Za domačo sta bila uspešna Kodelja in Gracer. Senovčani so imeli močnega nasprotnika, zato so morali zalagati na vso moč. Preteklo nedeljo je senovski moštvo igralo v Polzeli in srečanje izgubilo z rezultatom 4:6.

Nato so šolarji obiskali sestvo »Matije Gubca« v Leskovcu, kjer so jim razkazali sodobne nasade breskev, hrusk in jabolk. Pot so nadaljevali do graščine v Leskovcu. Ogledali so si grajsko poslopje in starodavna drevesa v parku poleg gradu. Ustavili so se pri mavzoleju Anastazija Grina in poslušali razlago o njegovih stikih z velikim Prešernom.

Nazadnje so obiskali kiparsko delavnico Vladimira Stovička. Mojster dleta jih je seznanil z ustvarjanjem in jim razkazal svoja dela. Z zanimanjem so ga poslušali, saj so bili prvič v ateljeju. Kiparju Stovičku so se za gostoljubje in razlago zahvalili s šopkom nageljnov.

Pohod je minil pionirjem v prijetnem razpoloženju. Veliko so videli in zvedeli v enem samem dopoldnevu. Seveda pa so bili povsod deležni strokovne razlage, za kar so poskrbeli njihovi učitelji. Pohod je bil zares uspešen. Spoznali so svojo najbližjo okolico v sedanosti in preteklosti. Domoznanski krožek pa zasluži za to akcijo vso pohvalo.

Gasilci v novih prostorih

Gasilski dom v Krškem, ki je bil izročen namenu društva za letošnji občinski praznik, je do nedavnega sameval. Pred kratkim so se v nove prostore vselili poklicni gasilci tovarne papirja. Njihova naloga ni samo čuvati tovarniške naprave pred požari in elementarnimi nevarnostmi, ampak tudi čuvanje bližnje in daljne okolice. Hkrati mora društvo sodelovati tudi s prostovoljnimi gasilskimi enotami v bližnjih vaseh. Pavk

Sredi Krškega se bosta med stare zgradbe vrinili tar dve novi trgovini. Na sliki vidite, kako napreduje lelo pri gradnji trgovskega lokala ELEKTROTEHNE. V ozadju se bo tej trgovini priključila tudi moderna prodajalna čevljev BOROVO (Foto: J. Teppey).

VELIKE VSOTE ZA OBNOVO TRGOVIN V KRŠKEM

1967. dobe samopostrežnico na Vidmu

Krško dobiva podobo sodobnega trgovskega središča — Letos so povečali prodajne površine za 100 odstotkov — Kolektiv PRESKRBE planira do konca decembra 37.000.000 Ndin prometa — ŽELEZNINO in MANUFAKTURO je preuredil z lastnim denarjem

Samo leto dni se moramo ozreti nazaj, in že opazimo velik napredek trgovine v Krškem. Prodajne površine so se v tem času podvojile. Zelo veliko je vložilo v obnovo trgovin trgovsko podjetje PRESKRBA. V občini ima zdaj 38 poslovalnic. Tri bo z novim letom odstopilo AGROKOMBINATU. To so trgovine v Podbočju, v Črneči vasi in Sutni, kjer je veliko odkupa. Za dve trgovini je premalo prometa, zato je najbolje, če AGROKOMBINAT združi odkup in prodajo pod isto streho.

Trgovsko podjetje PRESKRBA planira letos 37.000.000 N din prometa.

Do konca septembra je kolektiv ustvaril za 25,2 odst. več dohodka kot lani v istem obdobju. Osebnih dohodkov se se povečali za 29 odst. Njihovo mesečno povprečje je 780 N din.

Trenutno obnavljajo poslovalnico v Leskovcu. Povečali bodo prodajni prostor in preuredili stavbo zunaj in znotraj. Z opremo vred jih bo to veljalo 70.000 N din. Ves denar bo prispeval kolektiv.

PRESKRBA se letos lahko postavi še z dvema preureditvama. Za sodobno prodajno železnino, stekla in gospodinjstskih pripomočkov je namenila nekaj nad

400.000 N din, za MANUFAKTURO pa 250.000 N din. Sedanja ŽELEZNINA obsega 300 kvadratnih metrov prodajne površine. MANUFATURA je nekoliko manjša, njen prodajni prostor meri 180 kvadratnih metrov. Obe trgovini sta za kupce privlačni zaradi vabljive razporeditve blaga in zaradi dobre založenosti.

Na Vidmu ima PRESKRBA štiri trgovine, toda še vedno jih je premalo. Podjetje je že sklenilo pogodbo za gradnjo samopostrežne trgovine v novem poslovnostanovanjskem bloku. Zanj bo kolektiv odštél 780.000 N din. Po pogodbi naj bi bila dograjena avgusta prihodnje leto. V njej bo oddelek z živil, gospodinjstskimi potrebščinami in zraven še majhen bife za okrepitev kupcev.

Nova samopostrežna trgovina na Vidmu bo imela 240 kvadratnih metrov prodajne površine in 160 kvadratnih metrov skladiščnega prostora. Za potrebe novo rastočega mesta na levem bregu Save bo za nekaj let gotovo dovolj velika.

Trgovin pa ne obnavlja samo domača PRESKRBA, tudi druga podjetja modernizirajo lokale in gradijo nove. Tako nastaja v Krškem sodobno trgovsko središče, ki privablja kupce iz širokega okoliša. Če bosta izbira in postrežba zadovoljili obiskovalce bo vedno manj takih, ki odhajajo drugam.

DROBNE S SENOVEGA

■ SPOMENIK PADLIM BORCEM na Senovem bi bilo treba obnoviti. Rudnik, ki ima patronat nad spomenikom, bo zato na eni prihodnjih sej določil sredstva, potrebna za popravilo.

■ ZA POGREBOM UMRLEH RUDARJEV bodo odslej nosili tudi rudarski prapor. Organi samoupravljanja bodo določili stalnega prapornika.

■ PRESKRBA Z MESOM je zadnje čase spet slaba. V mesnicah je moč dobiti le govedino in teletino, medtem ko imajo svinjsko meso le redkokdaj na zalogi.

■ V MESNICI ST. II na Senovem je že dlje časa pokvarjena roleta na izloženem oknu. Pretrgana je že tako močno, da se skoraj ne da več zapreti. Izložbeno okno in mesnica nista več varna pred morebitnimi nepridipravami.

ZBORI OBČANOV BODO IMELI ZADNJO BESEDO

Samoprispevek za vrtec na Vidmu

Otroško varstvo v Krškem je kljub trem oddelkom nepopolno — Prostori na levem bregu Save niso primerni — Matere skrbi tudi neurejena prehrana — Dopoldne dobe otroci samo malico, čeprav bi do dveh morali imeti v ustanovi tudi kosilo

Ze na posvetu prijatelj mladine v Kostanjevici je bilo izrečenih precej pikrih pripomb glede neurejenega varstva predšolskih in šolskih otrok v posavskih občinah. Na Vidmu pa se je Društvo

prijatelj mladine ta čas izredno odločno zavzelo za ureditev tega vprašanja.

Na pritisk staršev so v tem šolskem letu res odprli nov oddelček otroškega vrtca, vendar je to le zasilna rešitev. V samskem domu prostori za bivanje otrok niso primerni. Pozimi je mrzlo, ker je blok neometan, in otrokom stalno grozi prehlad. Razen tega pa tudi za prehrano ni zadovoljivo poskrbljeno. Otroci dobe samo malico, čeprav bi do dveh popoldne morali imeti v ustanovi tudi kosilo.

Varstvo je torej na Vidmu tako pereče, da ga Društvo prijatelj mladine ne more samo reševati in je torej nujna širša angažiranost ljudi. Zato se je zadeve lotil izvršni odbor obč. odbora SZDL v Krškem. Na seji 20. oktobra je pripravil že tudi nekaj predlogov.

Stavba na Nuncičevem, ki so jo začeli urejati pred leti za varstveno ustanovo, stoji nedokončana. Izvršni odbor meni, da bi delo nadaljevali, potrebni denar pa zbrali s samoprispevki občanov. Drugih finančnih virov ni. Občinska uprava naj bi pripravila točne račune za različne stopnje prispevka, da bi se prebivalci mesta na zborih lažje odločili, koliko prispevati.

Razprava o samoprispevku je torej povsem na mestu. Izvršni odbor meni, da je prav, če tudi v Krškem iščejo to pot.

Res je, da so bili pred leti manj skromni in so naročili načrte za nov otroški vrtec. Misel nanj so opustili, ker ni bilo denarja. S tem pa se varstvu niso odrekli, zato naj bi meščani le razmislili o možnosti, ki jo je nakazal izvršni odbor obč. odbora Socialistične zveze.

Matični urad Krško

Oktober doma ni bilo rojstev. — Poročili so se: Vladimir Sami, inž. pilot iz Beograda, in Marija Medvesek, uslužbenka iz Notranjih gor; Janez Čulik, strojnik iz Sp. Starega grada, in Jožefa Dolensček, delavka iz Krškega. — Umrli so: Jožef Kostevc, upokojenec iz Krškega, 80 let; Jožef Tome, upokojenec s Trške gore, 52 let; Alojzija Mohorčič, upokojenka z Gore, 68 let; Jožefa Ban, proučiteljica iz Anovca, 69 let, in Martin Omerzu, upokojenec iz Sp. Starega grada, 72 let.

KRŠKI MOST V LESENEM OKLEPU. Novi most čez Savo v Krškem je največja gradnja v tej občini. Pretekli teden so delavci PIONIRJA zalili z betonom bodočo vez med obema bregovima Save (Foto: Vili Videnič, drugo mesto za fotografijo tedna, ORWO NP 18, 8, 1/125).

Zadovoljstvo, a tudi novi načrti!

V dvorani gasilskega doma v Sevnici so se v soboto zjutraj zbrali odborniki občinske skupščine s številnimi gosti na slavnostno sejo ob 14. občinskem prazniku. Prišli so: zvezni poslanec Bogo Gorjan, predsedniki sosednjih ObS Milan Sepetavc, Tone Javorič in Ivan Gole, predstavniki ObS in UNZ iz Celja, kulturni in drugi javni delavci iz sosednjih občin, navzoča pa sta bila tudi akad. kipar Vladimir Stoviček in pisatelj Jaro Stoviček. Odborniki so si z zanimanjem ogledali razstavo plaket in skulptur kiparja Stovička, katero si je po nedeljski otvoritvi ogledalo v isti dvorani že več sto ljudi.

Slavnostni govor je imel predsednik občinske skupščine Jože Knez. V njem je seznanil udeležence z letošnjimi gospodarskimi uspehi in opozoril na občuten porast

vrednosti proizvodnje, narodnega dohodka in zasluga zaposlenih. Poudaril je, da so organi samoupravljanja pravilno razumeli nove pogoje gospodarjenja v času gospodarske reforme. To dokazujejo tudi investicijska vlaganja lastnega denarja v več podjetjih, ki si tako sama izboljšujejo delovne pogoje, kar jim bo v bodoče prinašalo še večje poslovne uspehe. Predsednik občinske skupščine je hkrati tudi opozoril na nekatere velike naloge v gospodarstvu in negospodarstvu, predvsem modernizacijo prometne mreže, pri čemer je pozival na pomoč širše družbene skupnosti. Velike naloge čakajo občino še pri izboljšanju družbenega standarda, zlasti pri gradnji stanovanj, komunalnem urejanju naselij, otroškem varstvu itd.

Za slavnostnim govorom je

podpredsednik občinske skupščine Franc Molan izročil predsednici občinskega odbora Elki Grilčevi spominsko plaketo pokojnega častnega občana Sevnice in narodnega heroja Dušana Kvedra-Tomaža, ki jo bo tov. Grilčeva izročila pokojnikovim sorodnikom, ki živi v Beogradu. Plaketa je delo akademskega kiparja-medaljerja Vladimira Stovička.

Zatem je prebral Franc Molan še pozdravno brzojavko tov. Titu, ki mu jo je poslala občinska skupščina s slavnostne seje na dan občinskega praznika.

Ob 9. uri je bila komemoracija pred spomenikom padlih borcev, nato pa so si odborniki in gostje ogledali še Kopitarno v rekonstrukciji in prenovljeno sevnško pekarno.

Dragi tovariš Tito!

Ob praznovanju 14. občinskega praznika občanov občine Sevnica Vam s slavnostne seje občinske skupščine pošiljamo prisrčne pozdrave.

Ko danes pregledujemo rezultate enoletnih naporov naših delovnih občanov, ugotavljamo, da smo v okviru objektivnih možnosti v veliki meri zadostili ciljem družbene reforme in postavljenim nalogam IV. plenuma centralnega komiteja ZK Jugoslavije. Z racionalnim vlaganjem sredstev ter umskih in fizičnih sposobnosti smo uspeli, da se je povečala materialna osnova občine, kar daje še ugodnejše pogoje za postopen dvig življenjske ravni delovnih ljudi. Dobro se zavedamo, da bomo le z vestnim delom prispevali svoj delež pri nadaljnji graditvi socialistične družbene skupnosti in tako v največji meri pripomogli k uresničevanju Vaših naporov za mednarodno afirmacijo socialistične Jugoslavije.

Občani občine Sevnice Vam želimo pri vođenju naše družbe še mnogo uspehov!

Sevnica, 12. novembra 1966

Poostreje discipline v KOPITARNI

Kljub temu da so poostreje discipline zahtevke vodstva Kopitarne objavili v tovarniškem glasilu Bilten, se stanje ni dosti izboljšalo. Upravni odbor je na oktobrski seji sklenil poostreje discipline in kaznovanje, ki naj odpravi nerednosti pri prihajanju na delo, pri oddajanju kartic in pri drugih podobnih prekrških.

Dve trgovini na Bregu in v Loki

V okviru proslav ob sevnškem občinskem prazniku sta bili odprti novi trgovini v Loki in na Bregu. Otvoritev v Loki so se udeležili predstavniki množičnih organizacij, predsednik ObS tov. Knez, predsednik delavskega sveta trgovskega podjetja tov. Pečnik in direktor podjetja tov. Drenik. Po otvoritvi so pionirje obdarili s sladkarijami, zastopniki občinske skupščine in trgovskega podjetja pa so si ogledali, kako napredujejo dela v Domu počitka, ki dobiva vedno lepše lice.

S. Sk.

Pri izvozu niso izkoriščene vse možnosti

V devetih mesecih letošnjega leta je znašal izvoz sevnških podjetij 59,4 odst. predvidenega plana. Ta odstotek se bo z izvozom kmetijskih pridelkov sicer še povečal, vendar prevladuje mnenje, da v izvozu niso izkoriščene vse možnosti.

Cesta Zidani most-Rimske Toplice bo kmalu odprta

Za 28. november bodo prvi avtomobili zapeljali po novi asfaltirani cesti od Zidanega mostu do Rimske Toplice, ki bo široka sedem metrov. Asfaltiranje bo le odsek kakih 800 metrov približno na sredini med obema krajema. Prihodnje leto bodo cesto verjetno podaljšali do mostu čez Savo pri Radečah, če bosta prispevali del sredstev tudi tovarni Peta in Papirnica, ki bi jo največ uporabljali. Vsa dela na cesti Zidani most - Rimske Toplice je opravilo celjsko cestno podjetje.

Letos je bilo vloženih 779 milijonov Sdin

Denar je v podjetjih bolj smotrno naložen, ker je investicijska izgradnja v vse večji meri preložena na same delovne organizacije — V bodoče pa bo treba več vlagati za družbeni standard, predvsem v gradnjo stanovanj, komunalno urejanje naselij, otroško varstvo in drugo

Za letošnja vlaganja v gospodarstvo sevnške občine, ki znaša 609 milijonov Sdin, je značilno in pomembno predvsem to, da je bila večina denarja naložena v novo opremo. Tako je konfekcija LISCA porabila 258 milijonov Sdin za nove delovne priprave in najnovejše gospodarske zgradbe, JUGOTANIN 68 milijonov Sdin za novo ko-

tlovnico, ki bo omogočila boljše poslovanje, KOPITARNA 90 milijonov Sdin za žago in v glavni obrat. Kmetijski kombinat Zasavje pa 128 milijonov Sdin za nove nasade sadnega drevja. Razen tega je imelo večje investicije tudi Trgovsko podjetje Sevnica in VELEŽITAR iz Celja, manjše zneske pa so vložili Gostinsko podjetje,

Avto-moto društvo Sevnica in občina. Skupne investicije so po višini sicer manjše kot so lanske, gospodarstveniki pa menijo, da je denar bolj smotrno naložen.

V družbeni standard je bilo letos vloženih 170 milijonov Sdin. V bodoče bodo morali delovni kolektivi več vlagati za družbeni standard, pri čemer je treba opozoriti na preveliko drobljenje sredstev in s tem prepočasno zadovoljevanje potreb. V letošnjem letu je bilo na primer v družbenem sektorju zgrajenih le 8 stanovanj za prosvetne delavce v Trzinu, v gradnji pa je 20-stanovanjski blok. Zasebniki so letos zgradili 55 stanovanj. Opozoriti pa je treba tudi na prepočasno urejanje komunalnih naprav.

Dotacijo so popetorili!

Krajevne skupnosti sevnške občine imajo letos za seboj že vrsto uspehov. Kljub temu da so dobile iz občinskega proračuna le 5 milijonov Sdin, je vrednost opravljenih del v vseh KS čez 24 milijonov Sdin. Ta vsota vključuje tudi samoprispevke občanov in prispevke nekaterih gospodarskih organizacij ter vrednost prostovoljnih delovnih ur. Razveseljivo je, da se bliža čas, ko bodo imele vse vasi, kjer so za to le dane možnosti, elektriko vodo in dostop z motornimi prevoznimi sredstvi. V bodoče se bodo morale več ukvarjati tudi s kulturnim življenjem, s prosvetljanjem vaščanov na področju kmetijstva, s socialnimi problemi in podobnim. Posebno pohvalo zasluži KS

na Primožu, ki je veliko naredila za ceste in šole, kjer se prav malo manjka do trenutka, ko se bo v njej začel pouk.

Dvojmoč brzopotezni prvak sevnške občine

V okviru tekmovalnega ob sevnškem občinskem prazniku so se 8. novembra šahisti pomerili za naslov brzopoteznega prvaka sevnške občine. Tekmovanje, na katerem je sodelovalo 16 igralcev iz Boštana, Krmelja in Sevnice, je odprl podpredsednik ObS Sevnica Franc Molan. Prvo mesto sta si delila Dvojmoč in Blas z 12 točkami, sledi: Timer in Gošče 10,5, Čačnik, Pfeifer in Podpečec 9, Brelih, Inč, Novak 8,5, Debelak 8, Stopar 5,5, Marolt in Kelnerič 5, Pernovšek ter Korosec 2,5 in Presnik 0,5. V dvojboju za naslov prvaka je zmagal Dvojmoč proti Blasu z 2:1 in tako osvojil naslov brzopoteznega prvaka sevnške občine za leto 1966.

B. DEBELAK

TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA

nudi potrošnikom v svojih prodajalnah vse vrste prehranbenega in industrijskega blaga po zmernih cenah.

Obiščite nas in prepričali se boste o konkurenčnih cenah in solidni postrežbi!

»Po čem, pravite, da so?« »Po tisoč dinarjev kilogram.« je odgovorila prodajalka, ki je pripeljala piščance v gajbicah na strehi fička iz Planine na trg v Sevnico. Nam je dejala, da ta dan ni posebnega kruha. (Foto: M. Legan)

Ustanovljen občinski odbor Prešernove družbe v Sevnici

Na pobudo občinskega odbora Socialistične zveze je bil v Sevnici 25. oktobra sestanek pripravilnega odbora za ustanovitev občinskega odbora Prešernove družbe. Razen predsednice občinskega odbora SZDL tov. Grilčeve je bil navzoč tudi tajnik Prešernove družbe tov. Dimec. Poudarili je nove prijeme Prešernove družbe s katerimi hoče čimbolj razširiti dobro knjigo. Izšla je že prva in druga številka Knjižne police, ki prinaša literarne novosti,

obenem pa posreduje nakup nekatere knjige po znižani ceni. Časopis stane le 800 Sdin na leto. Novost Prešernove družbe je tudi kulturni servis, občinski odbori pa naj bi prirejali literarne večere, na katerih bi nastopali naši književniki. Udeleženci večerov bi pri spievali manjšo vstopnino, z zbiranjem pa bi izbrali obdarovance, ki bi ob teh priložnostih prejeli lepe knjige. Občinski odbori naj bi tudi čimbolj razširili dobro knjigo med zaposlenimi v naših delovnih kolektivih.

Na sestanku je bil ustanovljen občinski odbor, za njegovega predsednika pa izvoljen Stanko Skočir iz Loke. Ena od prvih nalog odbora je dobiti poverjenike pri podjetjih, ker ima trenutno svojega zastopnika le konfekcija LISCA. V tem podjetju je letos poverjenica Majda Kovarč, prihodnje leto pa bo Dušana Vitas. Že na sestanku so pridobili tudi poverjenico Marico Pavlovič za konfekcijo JUTRANJKA. Drugi poverjeniki v občini pa so še: Vera Grm za Telče, Slavka Jencić za občinsko skupščino, Cveta Blazič za Trzin, Jožica Rau za Šentjanž, Stanko Skočir za Loko, Slavica Korac za Blanco in Fanika Blas za Krmelj. Svojega zastopnika ima tudi osnovna šola Sevnica.

Občinski odbor prosi vse sedanje in bodoče člane, naj se obrnejo do teh poverjenikov, saj bodo tako prišli do dobre in cenene knjige, ki bo prijetno kulturno razvedrilo v zimskih dneh.

Prostor je na voljo

Preurejanje pritičja za bodoči bife na sevnškem gradu zaenkrat stoji. Turistično društvo meni, da bi bilo najbolje prostor ponuditi kakemu zasebniku, ki bi bil voljan dokončno urediti ga in v njem imeti gostinski lokal.

Nova pekarna — lepa pridobitev

Na občinski praznik 12. novembra, so v Sevnici odprli temeljito prenovljeno pekarno, ki jo je preuredilo podjetje Veležitar iz Celja. Pekarna, ki je stala nekaj čez 49 milijonov Sdin, je klasičnega tipa: njena zmogljivost je 6000 kg kruha na dan. Trenutno ga Sevnica potrebuje 1500 kg, zato so morali v času preurejanja voziti kruh iz drugih krajev. Opremo za ta sodobni prehranbeni obrat je izdelalo v glavnem podjetje Milnostroj iz Domžal. Če bodo imeli Sevnčani dober kruh, je sedaj odvisno le še od pekov, ki bodo te dni spekli v novi pekarni prve hlebece kruha.

8. GRAD ZAPUZE

Stari Semenčev stolp je stal na prijaznem griču nad rečico Mirno, kak kilometer vzhodno od vasi Mirne. Zgradil ga je neki pl. Semenč v slogu starih gradov. Bil je širok stanovanjski stolp, obdan z obzidjem kot miren grad. Bil je večnadstropen in zelo trden. V letu 1385 se omenja Jurij pl. Semenč, ki je bil poročen z Marto, hčerjo Pavla pl. Mehovskega.

Novi zapuški grad pa je sezidal Erhard pl. Pelzhofer 1578. Ko so kopali temelje gradu, so našli veliko polža. Od tod menda izvira ime gradu. Po smrti graditelja Pelzhofera je podedoval grad njegov sin Bogomir. Kasneje je po dediščini pripadel pl. Kačičem. Za časa Valvasorja je bil lastnik gradu Franc Vajkard Kačič.

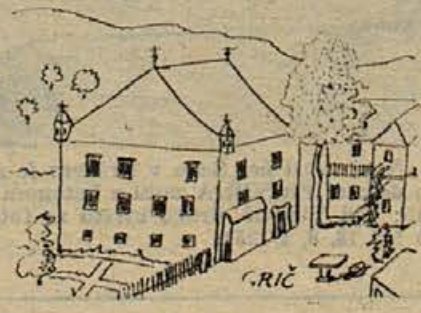
Za časa protireformacije se je do 1609 skrival pri Pelzhoferju na gradu Zapuze predikant Miha Verbec. Nato je zbežal na grad Ribnik, nedaleč od Metlike, kjer so gospodarili Zrinjski. Od tam se je Verbec večkrat vračal na kranjsko

stran in pridigal po graščinah v Krški in Mirenski dolini.

V novejšem času je bil grad last Klementa Belovskega (od 1917), od 1938 naprej pa Ivanke Tancig, roj. Strauss, doma iz Skofje Loke. Sedaj je grad narodna imovina.

9. GRAD GRIC

Gradič je ležal južno od Mirne, kak poldrugi kilometer od vasi. Zgrajen je bil na vrhu majhnega griča (odtod ime!) in je bil dvo-

Grad Grič

nadstropen. Njegov tloris je pravokoten. Zraven gradu so bila gospodarska poslopja.

O njegovi zgraditvi ne vemo dosti. Valvasor piše, da je grad sezidal neki odpuščen vojak plemenitega rodu. Kupil je zemljišče na tem griču. Ker ni imel sredstev za zidanje primerne prebivališča, se je zatekel k zvijači. Kmetje je prosil, naj mu pomagajo pri zidanju cerkve na čast Loretske matere božje. Kmetje so se navdušili za gradnjo, mu navozili kamna, apna in lesa in začeli graditi. Ko so že stale zunanje stene, je plemič začel graditi sobe. Tedaj so kmetje spregledali zvijačo in plemiču očitali, da jih je preslepil. Plemič pa jih je potolažil, češ da ima Marija že toliko svojih cerkev, da jim ne bo zamerila, če ji niso zgradili cerkve še na tem griču. Kaj so potem storili kmetje, Valvasor ne pove.

Na Griču so gospodarili baroni Galli. Za Valvasorjevih časov se imenuje baron Jošt Andrej Gall, ki je menda imel v mokronoški dežel-

Za dva ali za štiri leta?

Pred kratkim je bil poslan v javno razpravo osnutek pravilnika občinske organizacije Socialistične zveze v Trebnjem. Krajevni odbori so prejeli skoraj 300 izjav o osnutku z željo, da bi ga obravnavali čim širši krog ljudi. Pravilnik ima 6 poglavij: Članstvo, Organizacija Socialistične zveze, Organizacija delovnih mest ter Prehodne in končne določbe. Vsebuje 52 členov.

Ze ob pripravah za osnutek je bilo veliko razprav, ali je potrebna starostna meja 18 let pri vključevanju v organizacijo. V razpravo je dana tudi možnost, da te starostne meje ne bi postavljali. Glede odredkanj pravice do vpisa in izključevanja iz članstva so v osnutku tri možnosti: da je to izključna pravica krajevnih organizacij, da je pritožbeno pot treba zaključiti pri občinski konferenci in tretje, da pri pritožbeni stopnji ni potrebno postavljati nobenih omejitev. Precej je tudi predlogov, kakšno vlogo naj ima članarina.

V organizacijskem pogledu pravilnik prinaša nekatere novosti, ki

izvirajo iz statuta SZDL Jugoslavije. Občinska organizacija bo dobila novo telo — konferenco, ne kot obliko dela, temveč kot forum. Za razliko od 19-članskega občinskega odbora bi imela konferenca v trebanjski občini 71 članov. Drugačen je tudi način volitev. Doslej so občinski odbor izvolili delegati konference krajevnih organizacij, v bodoče pa jih bodo izvolile konference krajevnih organizacij neposredno, na vsaj 70 članov po enega. Isto načelo velja pri volitvah nadzornega odbora.

Občinska konferenca bo iz svojih vrst izvolila člane izvršnega odbora, predsednika in sekretarja konference. Izvršni odbor sme sklepati le o tistih stvareh, za katerega je pooblastila občinska konferenca, zaven pa skrbi za izvrševanje njenih sklepov. Predsednik občinske konference vodi delo izvršnega odbora, zastopa konferenco in sklicuje njene seje. Sekretar pomaga predsedniku pri delu, ga nadomešča v primeru, če je odsoten, in skrbi za administrativno-tehnično poslovanje.

Za mandat članov konference sta dva predloga: za dve leti in za štiri leta, s tem da bi se vsaki

dve leti polovica članov zamenjala. Z ozirom na ločitev oblastnih funkcij in funkcij v izvršnem organu občinske konference so dane tri možnosti. Po mojem mnenju bi se kazalo odločiti za dveletno mandatno dobo in za ločitev funkcij. Volitve naj bi potekale praviloma z javnim glasovanjem. Takšna odločitev bi bila najbolj smotrna, ker je tajno glasovanje marsikje težko izvedljivo. Člani imajo tudi možnost, kot govori 39. člen, da zamenjajo posamezne člane vodstev tudi pred potekom mandata, če ugotovijo, da le-ti ne opravljajo zadovoljivo zaupanih nalog.

Oblike delovanja Socialistične zveze ostanejo v glavnem iste kot doslej. Izboljšati pa je treba kvaliteto dela, da bo Socialistična zveza resnično postala tribuna občanov, s pomočjo katere lahko vplivajo na odločitve v občini.

Da je osnova delovanja Socialistične zveze njena občinska organizacija, ne pomeni, da njeni organi nimajo možnosti svojih iniciativ. Posebno mesto imajo krajevnih organizacij, ki so povsem samostojne v izbiri delovnih metod in imajo svoj program. Mnogo pripomb in predlogov bo verjetno dalo poglavje o odnosu Socialistične zveze z drugimi organizacijami. Treba je odpraviti dvojnost in doseči večjo učinkovitost delovanja.

Pravilnik nakazuje, da se materialna sredstva občinske organizacije stekajo iz članarine, proračuna občine in drugih dohodkov v skladu z uresničevanjem programa in splošnimi predpisi o finančnem poslovanju. Ker so članarina in drugi dohodki razmeroma majhen vir, je treba določanju sredstev za delovanje organizacij Socialistične zveze posvetiti vso pozornost.

Ker bo prva seja občinske konference, na kateri bo pravilnik sprejet, predvidoma v januarju, je dovolj časa, da osnutek temeljito pripravimo. S to željo ga daje občinski odbor v javno razpravo članom in drugim občanom. SLAVKO KRŽAN

CVETOVI JABLANE IN ZRELE JAGODE 9. NOVEMBR. Muhasta narava ima vedno nova presenečenja. 9. novembra nam je prinesel trebanjski poštar Tone Hren zrele jagode, zatakneje za poštarstvo kapo, v rokah pa je imel šop jablanovih vej s svežimi cvetovi. Jagode je nabral pod vinogradi v Lipniku pri Rihpovcu, veje pa nalomil na vrtu Jožeta Kužnika v Dečji vasi. Jablana je poglala cvetove in nove liste na vejah, ki jih je septembra neurje oklestilo do gola. (Foto: M. Legan)

PRAVILNIK NAJ BI PRIPOMOGEL K UČINKOVITOSTI

Obrtništvo še vedno ne zadovoljuje

V trebanjski občini je poklicnih obrtnikov 147, 48 ljudem pa je obrt postranski poklic

Navzlic podatku, da se je število obrtnikov v trebanjski občini v zadnjih treh letih skoraj podvojilo in, in je trenutno skupno s tistimi, ki jim je obrt postranski dejavnost, 195, v obrtništvom občani še ne morejo biti zadovoljni. Predvsem so premovali zastopane nekatere obrtne dejavnosti. Kljub mnogim gradnjam opravlja na primer stavbno obrt le 19 registriranih obrtnikov, v lesni stroki pa ima obrt le 21 ljudi, zato ni čudno, da je tako težko dobiti te delavce. Primanjkuje še več drugih obrtnikov, predvsem za uslugete, ker se nekateri raje preusmerjajo na proizvodno obrt.

Marsikaterega občana, ki bi se samostojno lotil obrti, od tega odvrnejo tudi zelo strogi predpisi o ureditvi poslovnih prostorov. Davčna politi-

ka naj bi se bolj pospeševala tiste obrtne dejavnosti, ki jih primanjkuje, predvsem v tistih krajih, kjer ni dovolj

Da bo manj tekanja

Sanacijski načrt trebanjskega podjetja KEMO OPREME zahteva med drugim tudi večjo povezanost proizvodnih in upravnih prostorov. Ker so bili doslej upravni prostori od proizvodne dvorane oddaljeni 1 km in pol, je to oteževalo dobro povezavo med proizvodnimi in upravnimi delavci. Podjetje nima denarja za gradnjo poslovnih prostorov, zato se je odločilo za skromnejšo, začasno rešitev. Od SGP PIONIR iz Novega mesta je kupilo barako, ki jo preurejajo in prenavljajo, da bo tudi v hladnejših dneh lahko služila novemu namenu. Na ta način bo podjetje dobilo poslovne prostore polovico ceneje.

V oktobru je imela KEMO OPREMA v letošnjem letu rekordno vrednost proizvodnje, ki je presegla 35 milijonov S-din. Podjetje je v tem času dobilo že več naročil, zmanjšalo pa število režijskih delavcev, da bi tako izboljšalo poslovni uspeh.

Volitve in imenovanja

Na zadnji seji trebanjske občinske skupščine so odborniki na predlog komisije za volitve in imenovanja sprejeli naslednje odločitve.

Za novega sodnika za prekrške so imenovali dosedanjega vršilca te dolžnosti Janeza Zajca, za njegovo namestnico pa Alojzijo Kovac.

Imenovana je bila tudi komisija za volarizacijo osnovnih sredstev, ki jo sestavljajo: Jože Kastelic, Jože Godnjavec in Mihaela Peskar.

Ciril Bukovec je bil imenovan za predsednika upravnega odbora cestnega sklada, ker je funkcija predsednika upravnega odbora cestnega sklada in direktorja Komunalnega podjetja nezdružljiva, oboje pa je doslej opravljal Stane Kolenc.

Težave pri tiskanju novih osebnih izkaznic

Do konca prejšnjega tedna so na oddelku za notranje zadeve v Trebnjem izdali 1600 novih izkaznic; skupno število vseh, ki jih je treba zamenjati, pa je okoli deset tisoč. Nepredvidene težave imajo s strojkami za tiskanje folij, ki so tako slabo narejeni, da se nanje ni mogoče zanesti. V petek je bil od treh strojkov, ki jih imajo, uporaben samo eden, druga dva pa so poslali v popravilo v Ljubljano.

Občane je treba znova opozoriti na postopek pri izdaji novih izkaznic. Njim je potrebna samo pot na svoj krajevni urad, vse drugo pa bodo naredili v oddelku za notranje zadeve in krajevnem uradu.

Kdaj primerni prostori?

Po poročilu veterinarske inšpekcije trpi živinoreja v trebanjski občini zaradi ne dovolj dobro urejene veterinarske službe

Veterinarska inšpekcija ugotavlja, da zaradi pomanjkljive zasedbe veterinarske službe ni kos niti kurativni dejavnosti, kaj šele da bi kaj več naredila za preventivo ali kooperacijo. Zaradi pomanjkanja ljudi tudi veterinarji ne morejo osemenjevati dovolj nadzirati službo, premalo se odpravljajo plodnostne motnje, predvsem na območjih, kjer se osemenjujejo biki. Zaradi pomanjkanja denarja pa mesta, kjer umetno osemenjujejo, niso tako urejena, kot to zahtevajo predpisi in veterinarska praksa.

Posebne težave ima veterinarska postaja v Trebnjem, ker nima niti za silo primeren prostorov. Po mnenju inšpekcije pa je postaja neupravičeno zavlačevala sklenitev pogodbe za najem boljših prostorov pri Pavlinu v Stefanu, tako da se je nazadnje lastnik celo premislil in prostorov ni več voljan odstopiti.

IZ MOKRONOŠKEGA MATIČNEGA URADA

DOSLEJ JE na matičnem uradu v Mokronogu vložilo prošnje za nove osebne izkaznice že 281 ljudi, kar je približno četrtina vseh, ki morajo imeti osebne izkaznice. Občani so se navadili novih poostrenih zahtev in tudi s slikami ni več težav.

Ker je ureditev veterinarske službe za občino velikega pomena, je svet za kmetijstvo in gozdarstvo predlagal občinski skupščini, naj to obravnava na posebni seji, do takrat pa naj bi svoje poročilo predložil tudi kolektiv veterinarske postaje.

Kaj narediti z zemljo, ki je last SLP?

Trebanjska zadruga namerava v kratkem prodati nekaj parcel, ki so od njenih zemljišč in gospodarskih poslopij toliko oddaljene, da na njih obdelava za zadrugo ni gospodarna. Skupno gre za deset hektarjev slabšega zemljišča. Tudi izvršni odbor Socialistične zveze je smatral, da je najbolje to zemljo prodati. Najprej jo bodo ponudili nekdanjim lastnikom po takratni ceni, povečani za toliko, kolikor se je zmanjšala vrednost denarja v tem času; če pa je ti ne bi hoteli, bi jo prodali na javni dražbi. Zaenkrat je še negotova

usoda okoli 300 ha zemljišč, ki so last splošnega ljudskega premoženja, pa jo kot najemniki uživajo različni. Marsikje so ta zemljišča slabo obdelana in jih je treba dati v roke boljše gospodarju, po nekod je to pomemben dohodek krajevnih skupnosti, drugod pa je spet pomemben vir preživljanja nekaterim manj premožnim ljudem. Izvršni odbor SZDL je zato na nedavni seji menil, da bi o tej zemlji moral odločiti širši krog ljudi: predstavniki občine, političnega akcija, krajevnih organizacij SZDL, krajevnih skupnosti

ski sodnji gilto »Stolp Spodnji Mokronog«. Kasneje se imenujejo nekateri njegovi potomci, tako baron Kajetan Gall in drugi.

V novejšem času so se lastniki gradu menjavali. 1922 do 1936 je bil lastnik Ivan Bulc, kasneje Kmetiška hranilnica in posojilnica v Ljubljani. Nato sta bila lastnika gradiča Franc in Boris Santini.

Kmalu po prvi svetovni vojni je torej postal lastnik gradu Bulc z Mirne. Ta je na gradu imel pasjo farmo čistokrvnih ilirskih ovčarjev, ki so na razstavah psov v Ljubljani in drugod skoraj vedno odnašali prve nagrade. Med NOB je bil grad požgan.

10. GRAD LANSPREZ

Stari lanšpreški grad je stal pol ure hoda od novejšega gradu istega imena. V Manuskriptih provinciae je zapisano, da se je leta 1260 poročil neki plemič Gall z Marinam, hčerko Friderika pl. Landspreisa. Leta 1294 se omenja kot lastnik gradu Ulrik pl. Landspreis. Valvasor poroča, da je padel 1311 na turčinu v Kranju njegov sin Baltazar. Z njim je izumrl rod lanšpreških gospodov.

*Novi lanšpreški grad je sezidal neki plemič Gallenberg. Kasneje, za časa reformacije, so postali lastniki gradu gospodje pl. Pečavič, pri katerih se je skrival Znojilšek,

protestantski predikant. V času protireformacije je bil grad prodan nekemu pl. Kirchbergerju. Hans Adam Kirchberger je zamenjal grad 1633 s Stolpom pri Liti, ki je bil last Janeza Marija Bosluma. Tako je ta postal lastnik Lanšpreža. Kasneje je grad priženil Hans Henrik grof Watzenberg.

Sredi 18. stoletja je bil grad v lasti župnika Petra Pavla Glavarja,

Lanšpreški grad

(1721—1784), ki je bil znamenit čelabar in sadjar. Tu je preživel svoja stara leta. Pokopan je bil v kapelici sv. Martina zraven gradu. Njegov spomin je ovekovečil naš pisatelj Ivan Pregelj. Kot piše Pregelj, je Peter Pavel Glavar vse svoje premoženje z gradom vredil v ubogemu in pomoči potrebnemu človeštvu.

Grad stoji na manjšem gričevnatem obronku v mirni dolinici Pri-

stavskega potoka, ki teče v rečico Mirno. Ima štirikoten tloris. Proti zahodu je manjši prizidek z dvema stolpoma, ki obdajata majhno dvorišče, od koder pridemo v sam grad. Zraven gradu so gospodarska poslopja in kapelica. Za gradom pa se razprostirajo lepi sadovnjaki.

V zadnjem času so bili lastniki gradu Branko pl. Wurzbach (od 1930). Danes je grad splošno ljudsko premoženje.

11. GRAD MILTENBURG

Je ležal jugovzhodno od vasi Mirne na področju hriba Debenec. Znamenovan je bil na zemljevidu v alpskih deželah. Valvasor ga ne omenja, ker je bil menda tedaj že dolga stoletja v razvalinah. V sosedstvu ruševin stoji kapelica. Severozahodno odtod leži vas Stan.

12. SLEPCANSKI GRAD

Je bil za časa Valvasorja tudi že v razvalinah. Grad so imeli Slepčanski gospodje. Valvasor omenja nekaj teh, in sicer: Friderika Slepčanskega, Orthophusa (1256) in Rudolphusa Slepčanskega, ki je bil Friderikov brat. Grad je stal na griču Božji grob zraven kapelice sv. Lovrenca nad vasjo Slepšek. Grad se je zrušil že proti koncu srednjega veka kapelica pa proti koncu 19. stoletja.

TREBANJSKE IVERI

RADI PLETETE IN KVAC. KATE? Delavska univerza v Trebnjem je pripravljena prirediti v zimskih mesecih, ki so pred nami, tečaj za pletenje, vezanje in kvačkanje. Če bi bilo dovolj prijavljenih, bi tečaj organizirali v dveh skupinah: enega za začetnike, drugega pa za tiste, ki o tem že kaj vedo. Tečaj bi vodila Bena Globoršek, ki jo žene in dekleta v Trebnjem po teh veščinah že dobro poznajo. Prijavite se Delavski univerzi!

SPODNJE PROSTORE Juhartove kovačnice je začel pred kratkim preurejati tov. Kolenc iz Dol. Nemške vasi. Namenom, da bo tam odprl samostojno mehanično delavnico.

V NEDELJO, 13. NOVEM. BRA. Se v Trebnjem predstavi KUD France Prešeren iz Ljubljane-Tmrovega z Linhartovo veselo igrjo »Veseli dan ali Matičke z ženit«. Že dve uri pred predstavo so bile vse vstopnice razprodane. K temu je pripomogla tudi odposredna kino predstava; zaradi številnih nesreč, ko so na postaji v Veliki Loki izstrelili vagoni, je moral namreč kinooperator kot železniški uslužbenec nujno sodelovati pri delih na progi. Nesreča ni povzročila človeških žrtev ali poškodb.

V TREBANJSKI PEKARNI PRAVILO, da bodo prodajalno preselili v nove prostore čez mesec dni. Preurejanje nekdanje Springerjeve pristave, kjer bo bodoča prodajalna, je prevzelo trebanjsko komunalno podjetje.

TREBANJSKE NOVICE

J.V. VALVASOR O NOvem MESTU

O ustanovitelju šentrupeške cerkve ni najti prav ničesar. Leta 1497 je cerkev dobila podobo, kakršno ima danes. Iz zidave je mogoče spoznati, da cerkve niso naenkrat sezidali farani, pač pa so jo v presledkih zidali bogati dobrotniki. V tej cerkvi visita štiri in zastava pokopanega gospoda Sigmunda Auersperga z napisom: »Tukaj leži pokopan plemeniti in hrabri gospod Sigmund Auersperg, vitez, umrl 8. septembra leta 1594«.

Smihel.
V Polšniku.
V Boštanju.
V Krškem.
V Leskovcu.
V Cerkljah.
V Dolenjem Mokronogu.
Smihel.

Naša ljuba gospa v Dolenjskih Toplicah.

Vavta vas.
Sv. Erazem v Soteski.
Na Poljanah.
V Svinjski vasi.
V Sv. Juriju na Stajerskem.
V Ponikvah na Stajerskem.
V Lembergu na Stajerskem.
V Smarjah na Stajerskem.
V Zibiki na Stajerskem.

Da ugodimo nemškemu bralcu, bomo tu podali opis prošnje v nemškem jeziku.

(Sledi Valvasorjev nemški prevod.)

Ta natančni popis, ki ne zajema samo ustanovitev prošnje, prošne, stavbo kapiteljske cerkve, kapele, oltarje, napise in podružnice, ampak tudi vse kapitlju pripadajoče fare, nas sili, da temu dodamo še nekaj več: zato pa hitimo z opisom od prošnje k frančiškankemu simostanu.

Frančiškanski samostan in cerkev sv. Lenarta je v letu 1462, za časa papeža Siksta IV., ustanovila gospa Elizabeta Črnomajlska, čeprav nekateri začetek zidanja postavljajo šele v leto 1472. V tej cerkvi so različni nagrobni napisi, za katere se nam zdi vredno, da jih na tem mestu omenimo; tako nagrobni gospoda Wilhelma Willandersa, poslednjega tega imena, ki je umrl na veliki petek leta 1547.

Drugi nagrobni napis je napis gospoda Lenkoviča, generala hrvaške in primorske Vojne krajine; njegov naslov na nagrobniku pa se glasi: »Kapetan treh dežel, Stajerske, Koroške in Kranjske, na slovenskih in hrvaških mejah in krajih, umrl na dan 22. junija leta 1659«.

Pred mestom stoji tudi kapucinski samostan, ki so ga prvič začeli zidati leta 1660, dogradili pa so ga leta 1672, o čemer pričajo vrstice na koru:

Leta 1672, na dan 4. septembra je presvetil Ivan Smoljanovič, škof senjski in modruški, to cerkev posvetil v čast sv. Jožefu, obletnica posvetitve pa se obaja na nedeljo pred praznikom Marijinega rojstva.

Novo mesto je od svoje ustanovitve sem doživelo mnogo sprememb, okusilo veliko dobrega in zlega. Nekoč je avstrijska hiša mesto zastavila grofom Celjskim, pa ga je kasneje, okoli leta 1421, grof Herman Celjski skupaj z več drugimi posestvi izročil svemu sinu Frideriku.

V letu 1435 sta vojvoda Albreht in grof Celjski mesto srdito oblegala, ker se imenovani vojvoda s svojim gospodom bratom cesarjem Albrehtom ni mogel sporazumeti zaradi delitve dežel. Njun napad pa je bil brezuspešen, mesto je namreč vsa naskakovanja sovražnika junaško odbilo, mnogo oblegovalcev pa pobilo. Cesar je meščanom zavoljo njihove hrabrosti podelil sijajne privilegije in jim tudi dovolil pečatiti z rdečim voskom.

Čeprav dedni sovražnik s svojimi roparskimi krepilji tega mesta ni mogel uničiti, je vendar z mnogimi barbarskimi vdori okolici in pokrajini okoli Novega mesta prizadejal veliko škode, kakor to lahko najdemo zapisano v letopisih za leta 1469, 1492 in 1547. Leta 1469 so Turki, kakor smo to že omenili, mestno okolico grozovito opustošili in poškodovali.

V počastitev občinskega praznika so v Sentiernju 30. oktobra slovesno izročili namenu novo zdravstveno postajo. Postaja bo delovala v novi stavbi, ki je z opremo vred veljala 100 milijonov S.din. 35 milijonov je kot posojilo prispevala iz svojega investicijskega sklada občinska skupščina Novo mesto, 10 milijonov so zbrali občani s področja krajevne skupnosti Sentiernje, 25 milijonov je prispevala Komunalna skupnost za socialno zavarovanje Novo mesto, preostanek pa Zdravstveni dom Novo mesto iz svojih skladov. V novi stavbi sta dve ambulanti splošne prakse, posvetovalnica za žene in otroke, zobna ambulanta in zobna tehnika, v kletnih prostorih bo deloval protituberkulozni dispanzer, v levem delu stavbe pa ima prostore lekarna. Stavba ima centralno kurjavo, večina zdravniškega instrumentarija in vsa oprema pa sta novi. V nadstropju sta dve družinski stanovanji. Na sliki: veselo razporejeni predstavniki Obs Novo mesto Sergij Thorževski si z gosti ogleduje prostore nove lekarnice, za katero je zelo kvalitetno izdelal leseno opremo novomeški mizar Jože Gazvoda. Novo zdravstveno postajo je zgradil SGP Pionir iz Novega mesta. (Foto: M. loš Jakopc)

Šolska kuhinja v Škocjanu preskrbljena

Ena najbolj zaposlenih oseb v škocjanski osnovni šoli je nedvomno kuharica Zofia Oberč, ki učencem pripravlja enolončnice in tople malice. Kaj bo pripravila, ni nikoli v zadregi, saj je šolska kuhinja za to šolsko leto preskrbljena. V nabiralni akciji, ki jo je šola organizirala jeseni, so se starši spet izkazali. Do 15. oktobra so prispevali več kot 4.000 kg krompirja, okoli 420 kg grozdja in nekaj več zelja, 27 kg fižola pa 130 kg jabolč. Iz grozdja so v kuhinji napravili 400 l soka, kar bo zadostovalo za daljši čas. Podobno so starši založili kuhinjo podružnične šole v Klenoviku.

Predsedniku šolske skupnosti v Škocjanu je mandat potekel, zato bodo v kratkem izvolili novega predsednika. Na volitve se že pripravljajo.

Posvetovanje o kulturni dejavnosti

Občinski svet Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije v Novem mestu bo v tem mesecu organiziral posvetovanje o kulturni dejavnosti na področju krajevnih skupnosti. V osemnajstih krajih se bodo odborniki občinskega sveta pogovarjali o kulturnih domovih in prostorih za kulturne prireditve, o društvi, finančni problematiki, glasbeni, filmski in gledališki dejavnosti ter o knjižničarstvu. Posvetovanja se bodo udeležili zastopniki šol, društev, odborniki občinske skupščine ter posamezniki, ki imajo vpliv na rast kulturne dejavnosti na področju krajevne skupnosti.

P. B.

Za šolo na referendum

Predvidoma bi ga izvedli 25. decembra

Svet krajevne skupnosti v Novem mestu je 11. novembra sklenil predlagati občinski skupščini, naj razpiše referendum, na katerem bi se občani odločili za gradnjo nove šole v Novem mestu in za ustrezen samoprispevek. Svet je tudi predlagal, naj bi bil referendum 25. decembra.

Izvedba referenduma zahteva dobro in vsestransko pripravo, pri čemer so po presoji sveta krajevne skupnosti dolžne pomagati vse krajevne in terenske lruženopolitične organizacije in drugi dejavniki na območju novomeškega okoliša.

Z dejavnostjo novomeške krajevne skupnosti v letošnjem letu in z njenimi načrti v prihodnjem letu kakor tudi z njeno pobudo in prizadevanjem za gradnjo nove osnovne šole v Novem mestu bodo občani seznanjeni na konferencah krajevnih organizacij Socialistične zveze. Člani krajevne skupnosti bodo ime-

li danes popoldne še eno sejo, na kateri se bodo podrobneje pogovorili o delovnem načrtu v letu 1967 in pripravili poročilo za občane.

Svet krajevne skupnosti bo občanom tudi predlagal, naj bi postal 29. oktober ne le praznik občine, marveč tudi krajevnih praznik Novega mesta, zaradi česar bi bilo treba popraviti statut skupnosti. V prihodnje svet ne bo več volil iz svojih vrst izvršilnega odbora, marveč bo sam opravil njegovo nalogo. Po predlogu naj bi svet v prihodnje štejele 17 članov, medtem ko jih ima zdaj

Ekonomsko in medicinska srednja šola sta se medtem že vselili v novo zgradbo na Cesti herojev. Na sliki: s slovesne otvoritve poslopja za novomeški občinski praznik. Zvezni ljudski poslanec Ludvik Golob je prerezal trak na vhodu. (Foto: M. Moškon)

ZAKAJ JE NEKAJ PREDSTAV »ZDRSNILO« MIMO?

Kinoteka na pohodu

Zaradi poudarjene industrijske komercialne naprave filmskega ustvarjanja je nivo našega in tudi tujega filmskega programa razmeroma nizek. Ustvarjena za tak okus, ga filmska dela še potrjujejo in širijo. Dviganje filmske kulture na višji nivo s pomočjo širjenja filmske kulture je nujnost. Poskus programskega sveta pri Zavodu za kulturno dejavnost v Novem mestu, ki je uvedel v svoj program nekaj kinotečnih filmov, moramo toliko pristraneje pozdraviti,

saj nas prav ti seznanjajo z razvojem filma, s filmskim jezikom režiserjev svetovnega slovesa.

TODA: Kinotečne predstave v Novem mestu niso obiskane.

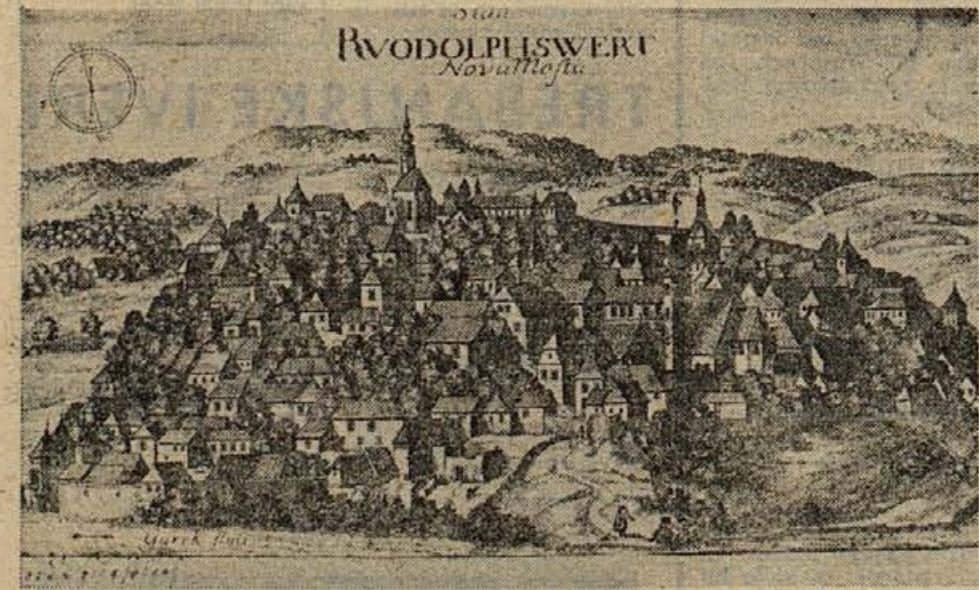
Pretekle dni smo videli naslednje kinotečne filme: Lepota hudiča, Festival Charlja Chaplina, Borimo se na morju in Duh gre na zahod. Med režiserji se nam je dvakrat predstavil René Clair, ki je pojem v zgodovini filma. Toda, kako so bili filmi obiskani, če izvajamo Festival Charlja Chaplina, ki ga posebno gledalci televizijskih filmov prav dobro poznajo? Film Borimo se na morju, ki je bil posnet leta 1942 in je kot tak poseben dokument, si je ogledalo na dveh predstavah 224 gledalcev. Clairvega Fausta ali Lepoto hudiča pa je v dveh dneh videlo le 158 gledalcev. Med temi je bilo veliko mladih, ki snov pozna neposredno iz šolskih klopi. Mor-da je vzrok za tako majhno število obiskovalcev v tem, da so kinotečni filmi na sporedu le po en dan, le redko se obdrže tudi dva dni. Ta površinska ugotovitev se spre-

meni ob dejstvu, ki je nesporno: vzrok je še v nepoznavanju razvoja filmske umetnosti, v domala popolni neobveščenosti o prihodu teh filmov na novomeško filmsko platno, vzrok je v nikakršni reklami za te filme. Kdaj smo zadnjič videli panoje z reklamami za ta ali oni umetniški film?

To, kar nam v teh dneh ponuja programski svet, moramo zgrabiti z obema rokama. Z obiskom kinotečnih filmov bomo dosegli, da bodo prišli na spored še ostali veliki filmi.

V Novem mestu nimamo posebne dvorane za predvajanje kinotečnih filmov kot npr. v Ljubljani. S tem ni rešeno, da ne moremo videti najboljših dosežkov filmske umetnosti, saj nam prav uvrščanje teh filmov v naš spored dokazuje nasprotno. Zvedeli smo, da bomo v letošnjem letu videli vsaj še šest kinotečnih filmov. Upajmo, da bo izbira vsaj tako dobra, kot je bila do sedaj. Dvakratno Clairvo »gostovanje« v Novem mestu je pokazalo, da je imel človek, ki je filme izbiral, »dobro oko«.

PETER BRESČAK

RISBA NOVEGA MESTA IZ VALVASORJEVIH ČASOV

Ustanova za umno kmetovanje skozi čas

1850 absolventov, 700 tečajnikov in 218 ha posestva — osrednji podatki ob 80-letnici obstoja na Grmu

18. novembra se bo dopolnilo 80 let, kar so na Grmu v Novem mestu ustoličili slovensko kmetijsko šolo, ki je do tedaj delala na Slapu v Vipavski dolini. Na Grmu je šola dobila prostore v gradu, ki so ga za razmeroma majhne denarje kupili od Antona Smole. V tej stavbi, ki ji kronisti pripisujejo nastanek v 16. stoletju, je šola še danes.

Ob visokem jubileju bo šola sporazumno s skupnostjo kmetijskih šol v Mariboru priredila zborovanje vseh učiteljev slovenskih šol. Prebrali bodo tudi referat o perspektivah kmetijskega šolstva, razen tega pa predvidevajo, da bodo sprejeli resolucijo o šolstvu.

Zgodovina, ki si jo je ves čas obstoja pisala kmetijska šola na Grmu, je zanimiva in je nujno vpletena v druž-

bene dogodke, saj je bila narava njenega dela dolgo odvisna od tega, kar se je dogajalo na vrhu.

imela grmska šola po vojni vrsto tečajev, na katerih so si pridobivali znanje brigadirji, učitelji in traktoristi. Vsega je imela šola od začetka na Grmu več kot 1850 absolventov in okoli 700 tečajnikov.

Sprva je bila grmska šola vinarsko — sadjarsko — poljedelske smeri. Po 40 letih dela je postala specialna živinorejsko-poljedelska, vzdrževala pa jo je država. Po vojni je bila spet splošna nižja kmetijska šola, dokler ni leta 1959 postala srednja kmetijsko — živinorejsko — poljedelska šola.

Grmska šola ima veliko zaledje, saj je danes edina v zahodni Sloveniji, ki vzgaja srednji kmetijski kader. Dela po svojem programu, prizadeva pa si, da bi ta program prikrojila vsakdanjim potrebam v življenju. Ko je začela delati, je imela 40 ha posestva, temu pa so kasneje dodali še 26 ha. V jubilejnem letu znašajo šolske obdelovalne in druge površine 218 ha. V svojih hlevih redi po 100 glav živine in prašičev. Opremljena je tako dobro, da se dijaki lahko dobera seznanijo z vsem, kar bodo kasneje kot kmetijski strokovnjaki potrebovali na delovnih mestih v kmetijskih in živinorejskih obratih.

Plenum o pripravah na občne zборе

Na zadnjem plenumu občinskega sindikalnega sveta Novo mesto, ki je bil konec oktobra, so razpravljali o pripravah na občne zборе sindikalnih podružnic. Glavna misel plenuma je bila, naj bodo občni zbori resnični delovni dogovor vseh članov sindikata.

Prevozi so šiba za podjetje na Dvoru

Splošno mizarstvo na Dvoru nima svojega tovarnjaka, zato je pri dobavi surovin in odpošiljanju izdelkov na tržišče odvisno od pripravljenosti tujih prevoznikov. To pa podjetje precej stane. Za prevoz izdelkov mora plačati do 1.000.000 S-din na leto, za prevoz surovin pa tudi do 1.200.000 S-din.

Zaostajamo za 5 odst.

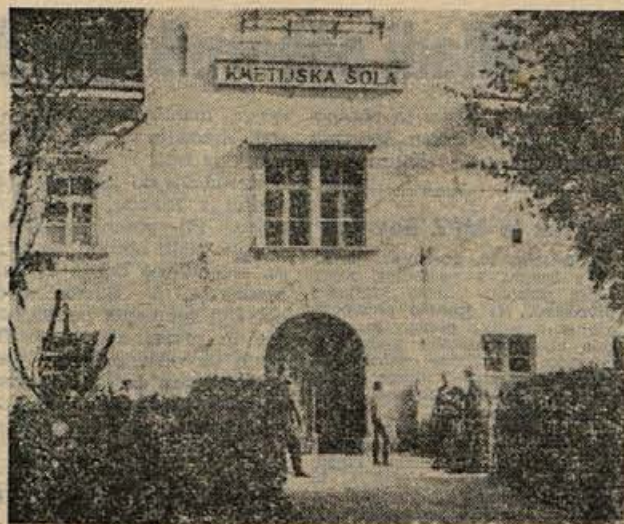
Do konca oktobra so bili v novomeški občini uresničeni proračunski dohodki 78-odstotno. Po dinamiki bi morali biti do tega dne uresničeni 83-odstotno. Prispevki iz osebnih dohodkov so uresničeni 75-odst., davki 88-odstotno, takse pa 62-odstotno. Vsega se bo steklo po planu v letošnji proračun za 1800 milijonov S-din; od tega bi moralo biti prispevkov od osebnih dohodkov 1081 milijonov, davkov 420 milijonov, takse 66 milijonov, ostalih dohodkov pa 232 milijonov S-din.

Do zdaj izdali 600 novih izkaznic

Na območju krajevnega urada v Dolenjskih Toplicah so do konca prejšnjega tedna izdali okoli 600 novih osebnih izkaznic. Vseh občanov, ki bodo morali imeti nove izkaznice, pa je na tamkajšnjem območju nad 2.300.

Matičarji na izpitu

Matičarka v Dolenjskih Toplicah je povedala, da z nestrpnostjo pričakuje preizkus znanja iz predpisov, ki so izšli v letu 1965. Rekla je, da se morajo na ta izpit pripraviti vsi občinski uslužbenci, tako tudi vsi matičarji, ki morajo v neposrednem stiku z občani kar najbolje poznati zakone in predpise.

Castitljiva zunanja podoba naše jubilarke — kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu se v desetletjih ni kaj bistveno spremenila.

ŽUŽEMBERK:

»Teško se je bilo privaditi«

»Ko smo v dneh občinskega praznika odpirali preurejeno in dograjeno šolsko poslopje, smo čutili, da smo v kar malce preveč slovesni sredini, saj je bilo vse skupaj za naše razmere tako nevsakdanje,« je rekla ravnateljica osnovne šole v Žužemberku Draga Mlakar.

Žužemberška šola spada zdaj med najbolj opremljene v občini. Tega, kar premore, pa skoraj ni mogoče primerjati s tistim, kar je šola imela prej.

Zgradba se je povečala za štiri učilnice, tako da prostorsko ustreza za pouk 421 učencev, ki so razporejeni v 15 oddelkih od prvega do osmega razreda. Šola je pridobila tudi kabinete, vzorno kuhinjo, večjo zbornico, novo opremo in podobno. Ima tudi vodovod, kar je tudi pri-

dobitev neprecenljive vrednosti.

Nepopisno navdušenje in zadovoljstvo se od otvoritve še ni podelilo, ko v šoli že razmišljajo o tem, kako bi čimprej uveljavili nov red in čistočo.

»Vse je na svojem mestu,« je poudarila ravnateljica, »le nekatere reči bodo še ostale. V mislih imam težave s prevozi otrok, saj se skoraj polovica vseh učencev v šolo in domov vozi z avtobusom. Avtobus namreč rad večkrat odpove.«

Avtobus »za v časopis«

Za šolski avtobus, ki vozi učence iz Ajdovca, Lašče, Dvora in Smihela v Žužemberk, plača občina podjetju GORJANCI 900.000 S-din na leto. Po pogodbi mora avtobus na dan prevoziti 140 km. Veselje učencev, da se lahko vozijo, pa je nemalokrat skaljeno. Avtobus ima večkrat zamuje, ker je slab (na osnovni šoli pravijo: najslabši), pa ga morajo stalno popravljati. Otroci morajo zato čisto peš domov, česar starši gotovo ne odobravajo. Res pa je, da otroci ne poznajo tišine in reda, kadar se peljejo v avtobus, ker voznika med vožnjo zelo ovira.

Najboljši za komandirja

V vojaški enoti polkovnika Ivana Slapnika so začeli izobrazevati bodoče komandirje oddelkov. Za kandidate so izbrali tiste vojake, ki so najboljše opravili osnovni vojaški pouk. Upoštevali so tudi prostovoljce. Kandidatov je bilo veliko več, kot jih lahko sprejmejo v tečaj. Tečaj za izobrazevanje bodočih komandirjev oddelkov bodo vodili podporočnik Gavril Kočačević in vodnika Nikolić ter Hodžić.

A. K.

Skladi se jim manjšajo

10. novembra je bila v Novem mestu seja sveta za zdravstvo ObS Novo mesto. Ne seji so razpravljali o finančnem stanju v zdravstvenih zavodih in o pripravah na sklepanje pogodb s komunalno skupnostjo socialnega zavarovanja ter o zakonitih spremembah, ki se obetajo pri financiranju zdravstva. V razpravi o finančnem stanju v zdravstvenih zavodih je svet ugotovil, da se že tako majhni skladi v zdravstvu vedno bolj manjšajo, v letu 1967 pa se obeta še slabše stanje glede financiranja. Pot iz zagate bo treba iskati v sistemskih spremembah pri financiranju zdravstva, hkrati pa tudi v notranjih rezervah in v organizacijskih prilagoditvah v zdravstvenih zavodih.

„Glavarina“ - slab pokazovalec

Razprava o zakonu o financiranju vlogo in izobrazevanje ne da najraje. Nekateri številke so namreč zelo varljive. Ena izmed takšnih je glavarina, natančneje: denar, ki ga v posamezni občini porabijo za enega učenca.

Pregled za 62 slovenskih občin, ki je bil objavljen v tedniku TT 31. oktobra letos, vsebuje napačen podatek o glavarini v novomeški občini. Tega nista kriva ne avtor ne organ, ki je dal na voljo podatke. Glavarina za novomeško občino je bila v tem primeru izračunana na osnovi neto osebnih dohodkov prosvetnih delavcev, v vseh drugih občinah pa na osnovi bruto osebnih dohodkov.

dijo in marsikaj od pravkar omenjenega slike ne bo zbrstilo, prej skalilo! Nekateri številke so namreč zelo varljive. Ena izmed takšnih je glavarina, natančneje: denar, ki ga v posamezni občini porabijo za enega učenca.

Pregled za 62 slovenskih občin, ki je bil objavljen v tedniku TT 31. oktobra letos, vsebuje napačen podatek o glavarini v novomeški občini. Tega nista kriva ne avtor ne organ, ki je dal na voljo podatke. Glavarina za novomeško občino je bila v tem primeru izračunana na osnovi neto osebnih dohodkov prosvetnih delavcev, v vseh drugih občinah pa na osnovi bruto osebnih dohodkov.

■ V PRVIH TREH MESE-

CIH letošnjega leta se je v novomeški občini mudilo 5.058 gostov, od tega 897 tujih gostinstvo pa je izbržalo 3.670.000 Ndin.

Še enkrat:

»SODELOVANJE PA TAKŠNO«

Pod tem naslovom je bil v zadnji številki Dolenjskega lista objavljen članek, ki obravnava sodelovanje pri stroških asfaltiranja ceste v Bršlini s posebnim očitkom delovne kolektive poslovne enote »STANDARD« — veletrgovine »MERCATOR«, da mu pač ni v čast, da je njegova volja do sodelovanja odnehal pri 37 tisočaki. Očitek je nedvoumno razumljiv, tako, da je delovni kolektiv neposredno ali po svojih samoupravnih organih odklepal konkretno sodelovanje in s tem več ali manj kršil normalne norme sodelovanja. Vendar je tako izražen očitek poenostavljen in samovoljen ter ne ustreza resnici. Zato čutim potrebo, da resnici na ljubo pojasnim nekatera dejstva, ki so bila verjetno povod za objavo omenjenega članka.

Res je bila v zadnjih dneh oktobra letos asfaltirana cesta v Bršlini, in ko je asfaltni stroj polagal asfaltno plast na cestišče, sem bil od predstavnik uprave občinske skupščine telefonično pozvan, da naj bi podjetje prispevalo sredstva za stroške asfaltiranja priključka na novo asfaltirano cesto v Bršlini, kjer ima podjetje svojo prodajalno. Takoj sem si ogledal staže in ugotovil, da predmetni stroški niso opravičljivi v funkcionalnih stroških prodajalne, ker se konkretno asfaltiranje ne naša na neposredne dohode

prodajalne; zato sem bil mnenja, da o splošnem prispevku stroškov asfaltiranja ne moremo reševati tako enostavno mimo legalnih pristojnosti o razpolaganju s sredstvi. S tem pa je seveda nastal nesporazum, ki je imel za posledico opisani očitek kolektivu.

Ni moj namen ugotavljati upravičenost asfaltiranja, ker je prav gotovo potrebno, niti se opravičevati zaradi očitane nerazumevanja, pač pa se težko sprijaznim z očitkom nečisti delovnemu kolektivu podjetja, ki pri tem prav gotovo ne nosi nobene krivde. Mnenja sem, da je kolektiv po svojih samoupravnih organih ne enkrat dokazal razumevanje za sodelovanje, in sicer ne s 37 tisočaki, kot se v članku navaja — čeprav o konkretni številki v tem primeru ni bilo govora — vendar mu je za odločitev in preudarek treba dati tudi možnost. Ako je torej očitek potreben, je v tem primeru lahko samo oseben: seveda ga raje sprejmem kot pa očitek zaradi kršenja službenih pristojnosti in pooblastil.

Ce bi si dovolil biti pri očitku enakovreden, bi se predmetni očitek po mojem mnenju prav lahko razširil tudi na način sodelovanja s kolektivom.

Viktor Kotnik
direktor poslovne enote
»STANDARD« — veletrgovine
»MERCATOR«

Dejanska glavarina v novomeški občini (izračunana na osnovi bruto osebnih dohodkov):
■ je 92.000 S-din na učenca, S
■ tem se premakne novomeška
■ občina v sredino tabele (na 35.
■ mesto) in ni več na predzadnjem, 61. mestu!

V nedeljo, 13. novembra, je v krogu svojih dragih praznovala 90-letnico življenja Marija Drmaž iz Gornje Brezovice pri Sent-jernej. Čeprav je vse življenje trdo delala in vzgojila veliko otrok, je še vedno zdrava in vesela. Za jubilej ji čestitamo tudi bralci Dolenjskega lista. (Foto P. Miklič)

Na malem trgu pred Trdinovim hramom v Novem mestu parkira včasih tudi po dvajset in več avtomobilov, zato ni čudno, da večkrat padajo kletvice na račun manjših in večjih prask, kakršno je v gneči tokrat izkupil na desnem zadnjem blatniku flško na naši sliki. Ker je tu vedno nekaj dostavnih kamionov za SADJE-ZELENAVJO, KLAVNICO, RADIOSERVIS, poslovno enoto STANDARD, mizarja Udovca in gostilno, bi bilo parkiranje za osebene avtomobile najpametneje prepovedati. (Foto: M. Moškon)

Novomeška kronika

■ POSTNI NABIRALNIK pri trafikah na Glavnem trgu je najbrž že odslušal. Mnogi ugotavljajo, da s tečajem splošno pismo skoz odprtin, zaman pa skušajo spraviti pokrov spet v običajno lego. PTT bi lahko poskrbelo za odpravo te pomanjkljivosti.

■ NASPROTI HOTELA KOROLINJA stoji lepa telefonska govornica, vendar so jo stranke že tako uničile, da jo je prav žalostno pogledati. Vrata se več ne zapirajo, v steklu pa je velika luknja. Videti je, da je to nekdo storil namerno, zato bi bilo za javnost zanimivo tudi njegovo ime.

■ V NOVOMEŠKIH KINO DVO-RANAH si miren človek k prvimi predstavam skoro ne upa več priti. Tedaj sta dvorani večinoma zasedeni z mladimi ljudmi, ki ne morejo mirovati in ne tihno spremljati dogajanj na platnu. Med predstavo na glas živijo, delajo medklice, kadajo in celo pijejo. S seboj prinašajo steklenice rumu ali druge pijače in si z njimi krajajo čas. Če se kdo od sosedov oglasi in jih prosil miru, odgovore: »Drži gobce! V takih primerih bi morali posredovati uprava kina.

■ PLOČNIKI V MESTU SO že močno potrebni popravil, kar občutijo posebno ženske. Nekaj lepih primerkov lukenj je pred trgovino

»Modas«, pred hišo na Glavnem trgu 16, pred pekarnjo in pred študijsko knjižnico. V bližini Trdinovega hrama pa so v oestišču kar tri luknje, globoke okoli 15 cm. Tu je varnost občanov ponoči že zlasti ogrožena!

■ V GIMNAZIJAH SE JE preteklo soboto začel plesni tečaj za dijakke. Zanj je veliko zanimanja, saj je bilo dolejši okoli 160 prijavn. Gimnazijci se bodo učili plesati v dveh tečajih: v začetnem in nadaljevalnem. Šolnina je 1.500 dinarjev.

■ PREDAVANJE O OGLEDU PRAGE bo imel 22. novembra ob 17. uri v klubskih prostorih Društva upokoencev tov. Bogomil Lili. Predavanje bo spremljano z barvnimi diapozitivi.

■ PRED KRATKIM se je v gimnaziji začel tudi tečaj esperanta. Kakor prejšnje leto ga tudi letos vodi inž. Vrbcine. Prijavljenih je le okoli 20 dijakov.

■ TRŽNICA JE BILA v ponedeljek bolj slabo založena. Jaje je bilo malo, zato so šla v promet tudi po 100 dinarjev. Motovilce so prodajali merico po 100 din, solato po 250 din kilogram, špinačo po 280 din, sirček po 500 din, fižol po 300 din, jabolka po 300 din in smetano v skodelicah po 280 din.

Zmagala je prva ekipa KOPITARNE

V okviru tekmovanja za počastitev sevnjskega občinskega praznika je bil v petek, 11. novembra, moštveni brizturnir devetih ekip sindikalnih podružnic in Svoboda. V zanimivih borbah je zmagala s 20 točkami prva ekipa kopitarne, za katero so igrali: Timer, Blas in Novak. Sledijo: akademski klub iz Sevnice 18,5, Liska 16,5, kopitarna II 16, Svoboda Krmelj 10,5, kopitarna III 10, trgovsko podjetje iz Sevnice 8, mladinski klub Sevnica 5, obrat KGP Sevnica 3,5. — Tekmovanje je vzorno organiziral šahovski klub Milan Majcen iz Sevnice. Zmagovalna ekipa je prejela prehodni pokal, tri prvoplasirana pa lepa praktična darila, druge ekipe pa tolažilne nagrade. Tekmovanje je pokazalo, da je predvsem v kolektivni kopitarne šah močno priljubljen, kar je treba javno pohvaliti.

D. B.

Še enkrat: Stevan Vido- vič v vodstvu

Na šahovskem prvenstvu Ormoja za posameznike vodi po šestem kolu Vido Vič s 6 točkami pred Zlogarjem in Pibrom. Presečna slabost starta Malariča, ki je bil pred tekmovanjem eden glavnih kandidatov za naslov prvaka. Organizacija tekmovanja je zelo dobra. Partije so ostre in lepe, kar potrjuje maloštevilni remiji. Prvenstvo pionirjev je v Ormoju vzbudilo veliko zanimanje, tako da se vsak dan vpiše v klub novi član. Prav bi bilo, da bi zdel pionirjev posnemali tudi mladinci.

Mladi odborniki gredo v Bosno

IX. zlet bratstva in enotnosti vključuje razen športnih dejavnosti tudi kulturne in

Prvak je MPZ Sevnica

V četrtek, 10. novembra, je bilo v Sevnici v počastitev občinskega praznika ekipno kegljaško prvenstvo. Na splošno presenečenje je z veliko prednostjo zmagala ekipa sindikalne podružnice mizarstvo produktivne zadrage, za katero so nastopili Plazar, Sušin, Blaznik, Camernik, Zupanc in Gabrič, s 440 podrtimi keglij. Drugo mesto je osvojila kopitarna s 411, tretje pa kegljaško društvo iz Sevnice s 403 podrtimi keglij. Uvrstitev kegljaškega društva, ki je veljalo pred tekmovanjem za favorita, je veliko presenečenje.

JANKO BLAS

Regvard pred Babičem

Prejšnjo nedeljo je bilo v Vidnu v Italiji propagandno tekmovanje v speedwaju, kjer so nastopili najboljši jugoslovanski, avstrijski in italijanski dirkači. Zmagal je Jugoslovijan Regvard, drugo mesto pa je osvojil lanskolletni državni prvak Franc Babič iz Krškega, tretji pa je bil Perko iz Gornje Radgone. Dirkalna steza v Vidnu je bila zelo težka, kar je obtežilo Babiča pred letom dni na podobnem tekmovanju. Poškodbe, ki jih je takrat dobil, ga še vedno ovirajo pri tekmovanju, kar ga tudi opravičuje, da letos ni mogel obdržati naslova državnega prvaka.

PAVK

druge manifestacije. Mednje sodi srečanje mladih odbornikov iz treh republik, ki se bodo od 27. do 29. novembra sestali v Bihaču, Drvarju in Jajcu. Po poteh poslancev Avnoja bodo obujali spomine na legendarne dneve iz naše revolucije. V Bihaču bodo obiskali spomenik padlih borcev in muzej Avnoja, v Drvarju legendarno Titovo pečino, v Jajcu pa bodo prisostvovali proslavi ob 23. obletnici ustanovitve naše republike.

Srečanje v Bregani

V nedeljo dopoldne je bilo v Bregani na Hrvatskem športno srečanje sindikalnih reprezentanc Samobora in Brežic na pobudo občinskega sindikalnega sveta iz Samobora. Člani sindikatov so tekmovali v malem nogometu, odbojki, kegljanju, streljanju z zračno puško, namiznem tenisu in šahu. Domačini so slavili zmago v vseh disciplinah. Srečanja, ki bodo odlej v počastitev dneva republike postala tradicionalna, bodo še več pripomogla k zbliznavanju obeh republik. Iz brežičke občine se je tekmovanja udeležilo 54 ljudi.

Na občinskem sindikalnem svetu se zelo vneto pripravljajo tudi na športna tekmovanja ob praznovanju dneva JLA, na katerih bodo sodelovali pripadniki garnizona, reprezentanci krške in brežičke občine, k sodelovanju pa bodo povabili tudi sindikalno zastopstvo iz sevnjske občine.

blike. Ob tej priložnosti bodo mladi odborniki iz vseh treh republik izmenjali izkušnje pri delu občinskih skupščin. Ožjo Dolenjsko naj bi zastopalo 8 mladih odbornikov iz Ormoja, Metlike, Novega mesta in Trebnjega.

Sevnica : Krmelj 16:12

V počastitev občinskega praznika je bila v nedeljo odigrana prijateljska rokometna tekma med domačo ekipo in ekipo »Svobode« iz Krmelja. Domačini so prikazali bonso igro kot člani ljubljanske coneke lige in zmagali z rezultatom 16:12 (8:6). Za domačine so bili uspešni: Jazbec 2 gola, Koprivnik 1, Pirc 3, Svačić 3 in Filej 2; za goste pa Mirt 2, Logar 1, Zaman 4 in Metelko 5. Srečanje je dobro vodil Tomo Vočovnik iz Sevnice pred približno 100 gledalci.

F. R.

Zmaga v Ihanu

V prvenstveni nogometni tekmi so Novomeščani 13. novembra igrali v Ihanu in premagali tamkajšnje moštvo z 1:0. Gol je dal Zdenko Kranjc. Novomeščani so nastopili v stalni postavi. Najboljši na igrišču je bil njihov vratar Retelj. — V nedeljo, 20. novembra, se bodo novomeški nogometaši doma pomerili z moštvom SAVA iz Tacna, ki se poteguje za prvo mesto v ljubljanski podvezni ligi.

I. K.

Brežice : Ljubno 1:0

V 11. kolu celjske nogometne podveze so Brežičani doma premagali Ljubno ob Savinji z rezultatom 1:0 (0:0). Oba polčasa so bili domačini tehnično boljši, gol pa je dosegel v drugem polčasu Sovov. S to zmago so se Brežičani povzpeli tik pod vrh celjske nogometne podveze.

Doslej najboljši: Jože Žičkar

Na kegljišču v Krškem se je pričelo občinsko prvenstvo v kegljanju za posameznike. Do časa, ko to poročamo, je dosegel najboljši rezultat Jože Žičkar s Sevnice, ki je podrl 353 keglij. Tekmovanje je dobro organizirano, zaključeno pa bo do konca letošnjega leta.

P. K.

Zmaga senovskih nogometašev

V nedeljo, 6. novembra so senovski nogometaši v prvenstveni tekmi na domačem igrišču premagali goste iz Radeč z rezultatom 2:0. Gole sta dosegla Gabrič in Brinovec. V začetku je bila tekma živahna in zanimiva, ko pa so prišli Senovčani v vodstvo, so začeli nogometaši Radeč igrali zelo surovo.

R. K.

Še enkrat „Komu to koristi?“

Sestavek Andreja Arka v eni zadnjih števk Dolenjskega lista zahteva še nekatere dopolnitve, če

želimo dobiti sodbo neprizadetega bralca. Atletski četverboj je bil brez

prejšnjega dogovora med prirediteljem in dolenjskimi atletski razpisani za 2. oktober. Če na bi prišlo do nekatere težave okoli gostovanja novomeških športnikov na Češkoslovaškem, bi bil ta dan prav gotovo ugoden gostovanju od 17. na 27. september. Ker ni bilo pričakovati, da bodo atleti lahko pravočasno prišli v domovino, smo zaprosili češkoslovske športne delavce, da bi po možnosti poslali atlete v Novo Gorico. Kaže, da so pravilno razumeli vsebino pisma, saj so odgovorili, da reprezentanca ne morejo poslati (tega tudi ni nihče pričakoval), poslali pa so vsaj simbolično zastopstvo — v tem pa je bilo bistvo omenjenega dopisa. Ni pa res, da so novomeški atleti poslali svoje češkoslovske tovariše v ogenj, kot trdi pisec. Menimo, da je vsako nadaljnje pisanje o tem v zvezi brez pomena.

Ustavili pa bi se pri drugem delu članka, ko pisec zuga z močjo in avtoriteto republiškega organa, ki bo vse smale neobojenosti spravil na pravo pot. Ni nam znano, ali pisec lahko daje takšne moralne nauke oziroma v življenju imenu jih daje. Njegova pripomba, da so takšna tekmovanja nepotrebna, ne zasluži komentarja. Vsak klub naj si po lastni izbiri išče partnerje za tekmovanje (če kdo dovolj, celo v inozemstvu). Da smo si izbrali sodelovanje s športniki iz Bratislave, je v celoti zadeva športnikov iz Novega mesta in njihovih republiških ustreznih organizacij — in nobenega drugega! Če pisec sestavka morda niso bili vsi doseženi rezultati v Bratislavi, naj pomeni, da je Bratislava (300.000 prebivalcev) večja kot Ljubljana in da ima izredno razvibano športno dejavnost. Vsak, ki je bil na Češkoslovaškem in je tam videl skrb skupnosti za razvoj športa, ne bi vpraševal po rezultatih naših športnikov!

Komisija za atletiko pri Občinski zvezi za telesno kulturo v Novem mestu

odnik

HITROST IN POGUM. Se en uspel posnetek B. Lukiča z državnega prvenstva v motokrosu na Čatežu.

DOLENJSKI LIST

Kotiček za starše

dr. Bergant - V. Skalar

Moj otrok na krivi poti

Mladinsko prestopništvo je z vsemi svojimi zamotanimi oblikami čedalje pogostnejši pojav tudi v naši današnji družbi. Spričo tega, umljivo, ne vzemirja samo staršev in vzgojiteljev mladine, marveč vse, ki jim je pri srcu skrb za doraščajočo rod. Nič manj zamotani pa niso tudi vzroki, ki privedejo mladega človeka v prestopništvo. Zato imamo o teh vprašanjih tudi pri nas kar dovolj strokovne literature. Kljub temu je uredništvo Male knjižnice za starše, o nekaterih njenih publikacijah smo govorili prav na tem mestu v zadnjih dveh številkah Dolenjskega lista — storilo prav, ki je eno svojih knjižic posvetilo problemu delinkventne mladine. Napisala sta jo dr. Milica Bergant in Vinko Skalar pod naslovom Moj otrok na krivi poti. (Mala knjižnica za starše 4., Cankarjeva založba v Ljubljani, 1965. Str. 70. Cena: 3 N din.)

Dr. Bergantova opozarja, da mora vzgoja otroka na vseh stopnjah njegovega razvoja upoštevati otrokove socialne potrebe. Te pa so: potreba po varnosti, po novih izkušnjah in doživljajih, po osebnosti neodvisnosti in težnja po uveljavljanju. Pedagogi in psihologi so ugotovili, da povzroča vzgojno in družbeno neprilagojenost otrok v zelo pogostih primerih samo otrokovo okolje, ki ni dovolj upoštevalo otrokovih socialnih potreb, čeprav so bili otroci drugače dobro oskrbljeni. — V. Skalar ugotovitve dr. Bergantove lepo dopolnjuje in naveda tudi nekatere primere iz življenja delinkventne mladine. Oba avtorja se dobro zavedata, da ne moreta dati nikakršnih obče veljavnih receptov, poudarjata pa, da bo njuno delo lahko staršem v marsičem pomagalo, da bodo vzgojili »družbeno zdrave, zadovoljne in koristne člane družbene skupnosti.«

Tudi tokrat objavljamo odlomek iz knjižice same.

»Za starše so tatvine tembolj boleča oblika otroške motenosti, ker tatvine obsoja in proti storilec ukrepa ostreje, kot če npr. lažejo, begajo, so napadali in podobno. Če je začel naš otrok na kriva pota, smo upravičeno hudo prizadeti. V stiski iščemo vzroke v najbolj verjetni možnosti. Obsojamo slab filmski program, manjvredno literaturo, slabo družbo, pa tudi preveč popustljiv način dela z mladino na splošno, v šoli, v raznih skupinah in organizacijah.

Ti činitelji nedvomno vplivajo na otrokov duševni svet in v zvezi s tem tudi na njegovo vedenje, vendar odnosa ne moremo poenostavljati. Kraja otrok in mladostnikov je kompleksno vprašanje, ki ga je treba proučevati z različnih stališč, s socialnega, pravnega, pedagoškega, psihološkega in drugih. Na tem mestu bomo dali prednost pedagoško-psihološkim problemom.

Navadno najdemo vzroke kasnejše neprilagojenosti že zelo zgodaj, v tistih letih,

ko se v otroku oblikujejo prvi pogledi na svet. Ker je v tem času otrok najbolj pod vplivom staršev, bodo ravno ta vprašanja za starše najbolj zanimiva.

Proučevanje mladih delikventov (prestopnikov) kaže, da ponavadi nimajo izoblikovanega odnosa do lastnine, da so na splošno slabše prilagojeni svoji okolici, da so moteni v svojem čustvenem življenju in da nimajo pravičnega odnosa do dela in do obveznosti doma, v šoli in poklicu. Te značilnosti so v tesni zvezi z otrokovo osebnostno rastjo v celoti, razvijajo se postopoma ob njegovem duševnem razvoju. Odisvine so od razmer, ki v njih otrok živi, in vzgojnega ukrepanja staršev, šole in vseh činiteljev, ki vplivajo nanj.

Ko začneja otrok spoznavati svet okrog sebe, je izrazito egocentričen. Nima še nikakih predstav o socialnem življenju in odnosu med ljudmi, tuje so mu moralne vrednote in ne zna razlikovati, kaj je pravilno in kaj ne. V zadovoljevanju svojih potreb teži po ugodju in se pri tem ne ozira na svojo okolico. Postopno, ob lastnih izkušnjah in vzgojnem vplivu staršev se njegova spoznanja širijo in poglobljajo, kar je odvisno tudi od celotnega umskega in čustvenega razvoja. Otroci začne razmeroma pozno dojemati posamezne moralne vrednote.

Iz tega, da lahko govorimo o pravih tatvinah šele po sedmem letu, nikakor ne bo sledilo, da se mora začeti oblikovanje odnosa do lastnine šele tedaj. Otroci kaže že mnogo prej težnjo po jemanju in privajanju. Čas med tretjim in četrtem letom je označen v strokovni literaturi kot čas, ko ima otrok izrazito težnjo po zbiranju predmetov. Starši opažajo, da zbirajo otroci različne predmete, največkrat brez vrednosti, in jih hranijo v svojem kotičku. Zgodi se, da mati večkrat najde pogrešano stvar med otrokovimi igračkami.

V tem času bi moralo biti navajanje na pravičen odnos do predmetov in stvari intenzivno, začeti pa se mora, brž ko otrok lahko razume posamezne odnose in preprostejše zahteve. Kaj je prav in kaj ne, mu bo mogoče dopovedati s pojasnjevanjem, prepredovanjem in omejevanjem. Pomena naših zahtev in omejitev otrok v zgodnjih letih še ne bo razumel, zgodaj pa bo dojel, kaj odobravamo in kaj povzroča našo nejevoljo. Razen prepredovanja in omejevanja je treba že zgodaj začeti z drobnimi obveznostmi, da npr. otrok brani denar, da pospravi svoje igrače, da zbira kake predmete itd. Obveznosti mu bodo prijetne, če ga bomo večkrat pohvalili, če se bomo zanimali za uspehe in sodelovali pri njegovih prizadevanjih. Tako se bo otrok navajal na odgovornosti, navadil se bo prispevati napor, ki ga zahteva vsako delo, spoznal bo ceno in vrednost predmetov. Le otrok, ki bo znal ceniti in spoštovati svoje stvari, bo lahko spoštoval in cenil stvari, ki jih bo videl doma in kasneje v okolici.

Pozna korajža „belogardistov“

Tovariš urednik!
13. novembra se nas je zbrala manjša skupina tovarišev, ki smo šli izreč sozljive ob smrti sestre našega soborca iz Loga pri Mokronogu.

Nazaj grede smo se ustavili v gostilni Deu, kjer je takoj nastal velik hrup in prerekanje. Kakih 10 moških je sedelo pri prazni mizi. Mi se zanje nismo zmenili in smo imeli svoje pogovore, kar me opozori neka tovarišica, da se pri sosednji mizi pogovarjajo o meni in tistih, ki so bili z menoj. Postali smo pozorni in slišali, kako sta brata Janežič (po domače Martinkova) iz Brune vasi nagovarjala ostale fante: »Ste zato, da udarimo?« Kot je bilo videti, so bili fantje pod njunim vplivom, ker so priključili in pritrjevali, da so za obračun.

Naenkrat je skočil mlajši Janežič k meni in zavpil: »Ven, takoj ven, da obračunamo s teboj! Ti si nam pobral žito pri obvezni oddaji, zdaj boš zato

plačal. Midva se te dobro spominjava, čeprav sva bila stara tedaj 4 leta!«

Ko sem jih opozoril, da sta to slišala od staršev, da sta še mlada in da ni lepo napadati 100-odstotnega invalida, ki je odslužil 7 let vojne in mnogo žrtvoval za srečo mladine, ni nič zaleglo. Janežičeva sta še naprej vztrajala, naj obračunamo. Nato sta se obrnila proti svojim pajdašem in začela prepevati: »Kaj pa nam morejo, kaj pa nam morejo, če smo belogardisti!«

To je mojega kolega tako pogrelo, da jim je zagrozil z milico. Ko se je dvignil, ga je Janežič pahnil po gostilniški sobi. Nato se je dvignil še D. T., da bi spor pomiril, a tudi njega so porinili. Odpravili smo se in šli.

Vprašal sem še ljudi, kje so zdaj ti fantje. Povedali so mi, da je mlajši Janežič nekje v Ljubljani, starejši pa je prišel iz Nemčije ter si pripeljal 2 avtomobila — tovorni in osebni.

Bili smo močno užaljeni, da se nam to pripeti na domači zemlji, za katero smo toliko pretrpeli. Razgrajali bi lahko vedeli, da je bila obvezna oddaja v tistih težkih gospodarskih časih dolžnost slehernega državljana in da

smo vsi, ki smo tedaj sodelovali, opravljali svojo dolžnost. Vsekakor pa so taki napadi vse obsodbe vredni in zaslužijo kazen.
Franc Kolenc
Novo mesto

Čez noč je lahko vse drugače

Če bi na trhat zraslo toliko vina, kolikor ga Belokranjec prodaja za se-miško, dražiško in metliško črnino, bi morali imeti namesto gozdov same vinograde. Tako se tudi v javnosti ve, da prodajajo nekateri »umetno« vino, vendar doslej niso ostreje ukrepali, ker predstavljajo to borbim kmetijam vendarle dohodek.

Taka proizvodnja pa bo v kratkem lahko kar čez noč propadla, čim stopi v veljavo obljubljeni zakon, po katerem bodo v prodaji le ustekleničena vina z oznakami proizvodnje. Tudi inšpekcijske službe bodo morale tedaj proizvodnjo umetnih vin povsem zatreti.

NE HODI DOMOV BREZ

SVET ZA URBANIZEM SE SRECUJE Z NEREŠENIMI PROBLEMI

Veliko črnih gradenj brez posledic

V brežiški občini je težko za lokacije — Interesentov za gradnjo individualnih hišic je veliko, ni pa zazidalnih načrtov — Občinska skupščina zanje nima denarja — Kanalizacija in vodovod sta v mnogih naseljih problematična

Že v letu 1965 bi morala imeti občinska skupščina Brežice izdelane urbanistične načrte za vodilna in perspektivna naselja, za Bizeljsko, Dobovo, Globoko, Veliko Dolino in področje ob Krki. Načrti pa niti še niso naročeni, ker ni denarja.

Vse to povzroča niz težav in problemov pri gradnji individualnih stanovanjskih hiš. V zazidalnem okolju Brežice je sprejet in izdelan samo zazidalni načrt za naselje Hraščina. Ta del pa je že napolnjen z enodružinskimi stanovanjskimi hišami, je pa še dovolj prostora za kolektivno gradnjo. Nujno bi bilo treba poskrbeti za zazidalni načrt na severnem delu mesta in v vzhodnem delu sedanjega gradbenega okoliša.

Na vseh teh področjih ni mogoče dobiti lokacije. Interesentov za gradnjo enodružinskih hiš je veliko in le težko se spriznajo s čakanjem, ko niti ne vedo, kako dolgo bo to še trajalo. Nekateri se celo odločajo za črne gradnje, ki jih v občini ni ravno malo. Prijavljenih in ugotovljenih je kar 42.

POPRAVEK

V zadnji odstavek sestavka »Kečkeževa samovolja obsojena« se je na 23. strani naše zadnje številke vrnila neljuba tiskarska napaka, ki jo popravljamo. Prvi stavek zadnjega odstavka se mora pravilno glasiti tako, kot stoji v našem rokopisu:

»Iz gradiva, ki ga je komisija za družbeno nadzorstvo posredovalo Zdrženju borcev NOV Novo mesto, zhaaja, da Viktor Kečkež ni bil madžarski vojak, kot mu je bilo to očitano na zboru občanov...«

Uredništvo DL

vendar do sedaj še nihče ni ukrepal proti takim graditeljem.

Z vsemi temi problemi se srečuje pri svojem delu tudi svet za urbanizem, ki ima spričo pomanjkanja denarja v občini vezane roke. Veliko se ukvarja tudi s komunalno ureditvijo naselij. Kanalizacija in vodovod sta pov-

sod problematična, ker še ni rešeno financiranje teh naprav.

Prav tako ni urejeno vzdrževanje parkov, zelenic, javnih parkirnih prostorov, peš poti in otroških igrišč. Skrb za to je zdaj skupščina prenesla na Stanovanjsko podjetje in za prihodnje leto namenila za to 20.000 N din.

Prve snežne težave in nesreča

Prva škoda na drevju in potrgane telefonske žice — Mopedist Rus se je smrtno ponesrečil

Prvi sneg je letošnjo zimo začel padati v Kočevju 11. novembra zvečer. Povzročil je tudi že prve nevšečnosti, čeprav ga je padlo bolj malo. Pri Knežji lipi in v okolici ga je padlo okoli 30 centimetrov in so že morali pluziti cesto proti Črnomlju. V teh krajih je napravil tudi prvo škodo. Zaradi teže (sneg je bil moker) je namreč položil nekaj drevja in pretrgal nekatere telefonske žice.

Prva težja prometna nesreča, ki ji je pa samo delno botroval sneg, se je zgodila 12. novembra ob 20.10 pred bencinsko črpalko Petrola v Kočevju. Tu se je prevrnil mopedist Stefan Rus iz Slovenske vasi 16 in dobil pretres možganov. Ponesrečenca, ki je bil tudi vinjen, so prepepeljali v ljubljansko bolnišnico, kjer je naslednji dan podlegel poškodbam.

Prvi sneg je v ribniški občini botroval tudi tej pravi težji nesreči. Na avtu Lojzeta Briškega iz Zatreba je za okoli 3000 N-din škoda (Foto: Primc).

Pogled v telovadnico kočevskega doma telesne kulture, ki je postala prijeten dom mnogih mladih in starejših ljudi. Na sliki: med tekmo pionirjev. Kako bi si želeli takega objekta še marsikje drugod!

Po treh letih...

Kako je izkoriščen dom telesne kulture v Kočevju, ponos občine in tamkajšnjega PARTIZANA — V njem se na teden zvrsti nad 1900 dijakov in učencev — Žal tudi tu potrebe že preraščajo zmogljivosti lepega doma

Ko se je v Kočevju porodila misel o novem telovadnem domu — tedaj so stari sokolski dom vse bolj uporabljali v kulturno-prosvetne namene — so se odločili zgraditi nov dom telesne kulture, starega pa preurediti v gledališko dvorano in deloma v muzej. To zamisel so uresničili s skupnimi močmi in še o pravem času.

Novi dom je začel služiti svojemu namenu oktobra leta 1963. Že takoj v začetku so uvedli strog hišni red, kar se je izkazalo koristno, čeprav so bile v začetku z nekaterimi uporabniki težave. Uprava si je medtem pridobila izkušnje, tako da je zdaj poslovanje ustaljeno in zadovoljivo. Večkrat so se slišale pri-pombe, da dom ni izkoriščen in podobno, zato je prav, da damo po treh letih kratek pregled uporabe doma.

V tem šolskem letu uporabljajo prostore doma telesne kulture za obvezno šolsko vadbo: gimnazija, osnovna šola, posebna šola in kovinar-ska šola, ki imajo na teden 192 ur pouka ali 32 ur na dan. Vadijo nepretrgoma od 8. do 18.30 v štirih vadbenih prostorih s površino 808 m². V veliki telovadnici (392 m²) prebijejo 52 ur, v mali telovadnici (196 m²) 51 ur, v zveznem traktu (140 m²) 46 ur in

v klubiški dvorani (80 m²) 43 ur. V teh vadbenih urah in v vseh prostorih vadi na teden več kot 1900 dijakov in učencev. Vsi nižji razredi pa so še vedno brez vadbe ali pa jo imajo zelo okrnjeno.

Vsi prostori so opremljeni, vendar bo treba misliti na izpopolnitev opreme in dopolnitev s sodobnim orodjem. To bi bilo treba predvidevati že tedaj, ko so opustili (na račun doma telesne kulture) misel na gradnjo šolske telovadnice. Kakor se v šoli dopolnjujejo kabineti, bi se morala tudi telovadnica, saj je šoli odpadlo vzdrževanje telovadnice, v domu telesne kulture pa imajo na voljo moderne vadbene prostore za majhno najemnino. Čeprav vse plačuje en proračun, dobiva dom telesne kulture že 3 leta enako dotacijo.

V vrzeli šolskega urnika in prostih popoldanskih ur ter večernih ur po 19. uri je v domu vadba telesnovzgojnih društev. Pretežno vadi tu TVD Partizan, ki ima poleg osnovne vadbe in rekreacije članov ter vadbe predšolskih otrok še 14 sekcij raznih športnih panog moških in ženskih oddelkov. Vse to se zvrsti v 51 urah med tednom in v nedeljo dopoldne. Obisk, zlasti mladine, je ogromen. Nujno bi bilo treba pro-

store in čas za delovanje šolskih športnih društev. Pomena in važnosti teh društev ni potrebno poudarjati. Potrebe in težave se zgostijo zlasti v zimskem času, ko ni mogoče uporabljati prostranega stadiona in drugih športnih igrišč.

Ceprav so v Kočevju izredne možnosti kakor malo kje v Sloveniji, so potrebe že pričele preraščati zmogljivosti doma in drugih objektov. Poleg navedenega so v domu telesne kulture tudi pisarne vseh telesnovzgojnih organizacij, upravni prostori delavske univerze in ljudske knjižnice. V malih prostorih pa so večkrat sestanki, ure pravljic, literarni večeri in seje delavskih svetov nekaterih podjetij.

To je kratek pregled dela v domu po tretjem letu obstoja. Menim, da tistim, ki se danes trdijo, da dom ni dovolj izkoriščen in zaseden, ni potrebno dokazovati, da to ni res. Drži pa, da v domu ni takih prireditev, za katere je navadno na lepkih propagandni klic »Ja jedajo in pi-jačo preskrbljeno«; saj dom ni bil zidan za to. Za te vrste družbenega razvedrila, ki je sicer tudi potrebno, bi morali najti prostore drugje.

A. ARKO

Kdor ima stanovanje, avto, vikend...

Smo tik pred jesensko-zimsko družbenopolitično aktivnostjo na terenu; še malo in pričeli se bodo zbori volivcev, konference krajevnih organizacij Soci-alistične zveze, priprave na politve članov krajevnih skupnosti in občinskih odborikov ter poslancev. Ob tem pa kakor vedno ugotavljamo, da družbena aktivnost in zanimanje občanov upadajo, da se zbori volivcev in konference slabo obiskani, da ljudje kratko in malo na skupne sestanke prav nič ne vleče...

Kje so vzroki nezainteresiranosti, ki družbenim delavcem povzroča si-ve lase?

Ljudje so na zborih volivcev prejšnjega leta povedali mnogo svojih želja in predlogov. Večkrat o poteh in kanalizaciji, elektrifikaciji in javni razsvetljavi, o davkih in otroš-

kem varstvu. Odprli so svoja srca pred tovariši z občine, povedali, kaj jih teži in kaj je treba postoriti v njihovem kraju. Naslednje leto so lahko ponovno pripovedovali iste želje in probleme. Iz leta v leto. Resda je bilo nekaj narejenega, vendar ne vse. Potrebe pa so se večale. Ljudje so povedali svoje želje za mnogo let naprej, misleč, da bo občina že nekako uredila vse naenkrat...

Predsednik SZDL glasno modruje: »Premalo smo storili v prejšnjih letih, da bi zadovoljili želje občanov. Čeprav ne bi mogli vsega uresničiti, bi morali toliko bolj načrtno pomagati ljudem pri njihovem delu, pri njihovih poteh in močlovih, varstvu in drugem, morali bi že davno preiti od besed k dejanjem! Mnogi so se naveličali nenehno ponavljati iste želje, iste prob-

leme, polastila se jih je apatičnost... In še to: kdor ima dobro stanovanje, avto, primerne dohodke, vikend in še kaj, se ne zanima več za skupne potrebe, kaj malo so mu mar vaše poti, javna razsvetljava, neasfaltirane ulice in neelektrificirani kraji, kaj malo mu je mar, o čem razpravljajo na zborih volivcev...«

Saj je menda res tako. Toda — smo se res dajali samo za automobile? Nas več ne zanima otroško varstvo, če je naš otrok že v vrtcu, toliko drugih pa prepuščenih cesti? Nam je vseeno, če pred našo hišo gori neonska luč, ponekod pa si svetijo še s petrolejkami? In če večere prebijejo pred televizorjem, mnogi si pa komaj časopis lahko privoščijo?

Kaj pa, ko bomo imeli vsi automobile? Ali več-

vec

PISMA UREDNIŠTVU

Koliko časa še?

Tovariš urednik!
Strežno osebje nekaterih gostinskih obratov se zelo pritožuje, da obvestnost nekaterih gostov presega že vse meje. Zlasti pogostni so neredi v lokalih, kjer se hranijo sezonski delavci. Uprave gostišč so pri tem brez moči. Če zaprosijo vodstva podjetij, kjer so ti delavci zaposleni, jim iz podjetij odgovorijo, da to ni njihova stvar. Javnost se sprašuje, kaj delajo v teh podjetjih socialna služba, sindikat in mladinska organizacija, saj gre pri tem za zgled podjetja in njegove delovne skupnosti.

Ker obvestnost pri njihovem početju nihče ne opozarja, jim še bolj raste samozavest. Ko je upravnik opozoril nekega abonenta, naj ne razbija kozarcev in poliva vina po lokalju, mu je abonent zabrusil, da je to njegova stvar, saj tudi on plača. Nato je abonent odšel in se vrnil s štirimi sodelavci ter že pri vratih robantil. Čes kje je tisti, ki mu je kratil veselje. S težavo so vseh pet prepričali, da je bil to upravnik. Čigar dolžnost je opozarjati goste. Ker je to upravnik, bodo odnehal, so pripomnili, če bi bil kdo drug, pa bi mu še pokazali.

Dogajajo se še druge podobne stvari, vendar jih počenajmo skoraj vedno isti ljudje. Ker upravnik ni imel drugega izhoda, se je odločil, da prihodnji mesec ne bodo več dobili abonentskih blokov. Obvestil je, da so prišli pred pisarno uprave, razbijali po vratih in grozili upravniku. Kdo bo zaščitil upravnika, če želi uvesti red? Ali je res potrebno, da je treba grožnje naprej uresničiti in je šele potem možen postopek in ukrepanje? Kdo bo ščitil poslovanje gostišč in goste pred nasilnimi?

M. Z.
Kočevje

Ne bom več kupil!

Vstopil sem z namenom, da bi kupil na vse strani gibljivo oz. premično svetilko. V tej trgovini je namreč izbira za naše razmere dokaj velika, trgovina pa menda edina taka v mestu. Prijazna prodajalka mi je postregla z lučko izvirne oblike, ki je na prvi pogled popolnoma ustrezala mojemu namenu. — Doma sem izvalil v nosilec svetilke dve luknjici in jo z vijakoma pritrdil na steno. Takoj po prvi preizkušnji pa se je izkazalo, da se senčnik v desno ne vrti dolgo, v levo pa vedno laže in nazadnje pade iz nastavka. Tedaj sem opazil, da je navoj v nastavku iz umetne snovi uničen in da matica sploh ne prime več, kabel pa se pri vrtenju senčnika navija okoli svoje osi kot perilo pri ožemanju, obenem pa se v pretesnem senčniku dotika žarnice in se smodi.

Cez dva dni sem nesel posamezne dele nazaj k prodajalki. Povedal se ji, za kaj gre:

»Vrnite mi, prosim, denar ali pa vzamem drugo svetilko, lahko celo enako s tem, da je ne bom uporabljal tako, kot ste rekli, da jo smem. Za drugo tudi doplačam, če je potrebno.«

»Ampak te ne morem vzeti nazaj, ker ste že izvalili luknjice!«

Ker gre za konstrukcijsko napako proizvajalca, bi moral trgovina to prevzeti na se in zapisati v svojo izgubo. Mene zanima samo odnos potrošnik — trgovina, kam pa naj se med sabo pomenijo, kdo prodaja mačka v žaklju.

Iz dneva v dan se pri nas ponavljajo takele zgodbe, ker trgovci podpirajo šarlatanske »razprave« po trgovinah, delavcih, klehah in pod kozolci. S prodajo omenjene svetilke in s tem,

da je po izčrpi obrazložitvi niso sprejeli nazaj, so me ogorčevali. Izgubili so spet enega kupca. Ali jim je to sploh kaj mar?

To se je zgodilo v novomeški specializirani trgovini z elektrotehničnim materialom — ELEKTROTEHNI na Glavnem trgu, Svetilko, ki me je veljala 4798 Sdin, sem pustil na pulu za spomin.

JOŽE M. JANEŽIČ
Koštičeva 10
Novo mesto

Neredna dostava pošte v Loko

Tovariš urednik!
Odkar vozijo avtobusi pošto iz Ljubljane v Novo mesto, od tam pa spet drugi v Brežice, Krško, Brestanico, Senovo in Sevnico, v Loko pošte ne dobivamo več redno. V Sevnici vzame pošto za Loko redni avtobus Brežice-Celje. Zgodi pa se, da kombi iz Brežic ne pripelje pravočasno v Sevnico ali da avtobus ne odpelje točno po voznem redu. Poštar iz Loke mora tedaj iti po pošto v Sevnico, zato je razumljivo, da je ne more dostaviti pravočasno. Ljudje se sprašujejo, zakaj pošte kot nekdaj ne pripelje poštni ambulantni voz, ki je priključen vlaku št. 513 in pripelje v Loko ob 6.57. Ta voz namreč še vedno vozi mimo Loke, ker pripelje pošto iz Ljubljane za Zagorje, Trbovlje, Hrastnik in Zidani most. Težave pa so tudi s pošto iz Maribora in Celja, ki gre mimo Zidanega mosta v Ljubljano in nato v Loko. Tako napravi dnevnik Večer iz Maribora od Zidanega mosta do Loke kar 270 km namesto 5.

Občani prosijo PTT podjetje iz Novega mesta, naj ustreže občanom, tako da po pošto kot prej vozi ambulantni voz. Če so že zdaj lake zamude, kaj bo šele takrat, ko bo sneg? Naj dodam, da pride Večer včasih v Loko le trikrat na teden. Je mar sploh še smiselno biti naročen na dnevnik?

STANKO SKOCIR
LOKA

Pojasnilo h »Grozni jagodi v kavi«

Tovariš urednik!
V zadnji številki Dolenjskega lista je bilo objavljeno pismo Jožice Grandovec iz Novega mesta z naslovom »Grozna jagoda v kavi«, na katero dajemo nekatera pojasnila.

Glede naših cen moramo povedati, da je prodajna cena označena na vsakem proizvodu, o čemer se lahko vsak kupec sam prepriča. Če pa je prodajalka ob strankinem začudenju nad visoko številko kljub temu vprašala še soprodaalko za ceno, pa tudi ta druge cene ni vedela, je to povsem razumljivo, saj je cena napisana na proizvodu. Prodajalke nismo krive, če se cene danes tako hitro spreminjajo in žal skorajda vedno navzgor.

Glede očitkov o nečistoči pa narajamo naslednje: mize so zaradi zelo velikega števila obiskovalcev včasih res neopisane, čeprav jih pospravimo in očistimo v času, ko prostore zasedejo novi gostje. Stoli niso umazani, temveč še močno obrabljeni, pod pa pomivamo vsak večer. Popisane stene tudi nam niso všeč, vendar žal ne moremo nič pomagati, ker se proti »dolgotrajnim mladoletnikom«, kot so v pismu imenovani, same prodajalke ne moremo boriti. Delovne halje preoblačimo najmanj trikrat na teden, po potrebi pa še večkrat. Nekaj skodelic za kavo smo imeli res obtočenih, ker novih v trgovini nismo mogli kupiti. Brž ko smo kupili nove, starih nismo več uporabl-

jali. Sanitarna inspekcija večkrat pregleda naš lokal in doslej še ni našla ničesar nepravilnega, kar dokazujejo tudi zapisniki inspekcij.

Glede grozdnih jagod v kavi ne moremo nič reči, ker stranika nanjo ni takoj opozorila osebja v delikatesi, kar bi bila njena dolžnost. Prav lahko je namreč jagoda prišla v kavo tudi kako drugače in ne po krivdi našega osebja. Če bi stranika na to takoj opozorila, bi morda lahko ugotovili, zakaj se je to zgodilo. Po enem mesecu pa to ni mogoče.

Ob koncu naj dodamo še to, da vsak večer najmanj dve uri potem, ko lokal zapremo, porabimo za čiščenje in pospravljanje in se trudimo, kolikor je v naši moči, da bi bili tudi gostje z uslugami čimbolj zadovoljni. Prav bi bilo, da bi tudi oni to upoštevali in nam ne bi povzročali še novih težav in dela s tem, ko tlačijo cigaretno ogorke in drugo nesnago iz pepelnikov v steklenice, mečijo cigaretno ogorke pod strop in počenjajo še vrsto drugih nekulturnih stvari. Kljub prizadevanju sami ne moremo preprečiti nekulturnega obnašanja nekaterih novomeških mladincev in mladink, ki so žal naši stalni gostje. Kolektiv delikatesne trgovine »Express«, Novo mesto

Eletrike nam ne popravijo

Tovariš urednik!
21. oktobra je udarila strela v električni drog pri transformatorju Rožič vrh in nam uničila elektriko, prebila cer, izbila stikala; pregorele so tudi varovalke. Poklicali smo električarje in njihov šef je rekel, da je treba vse premenjati in da bodo prišli drugi teden iz Metlike popraviti. Ker ni bilo nikogar k nam, sem prosila tov. Badovinca, da je na pisarniška vrata nabli listek s pozivom, naj pride v Jugorje, razen tega je moja sosedka Anica Mohor v Metliki osebno prosila šefa, naj že popravijo luč pri nas, ker se otroci ne morejo učiti.

Eden mojih otrok je tudi bolan — ima ošpice. Ko je prišel zdravnik, smo imeli temo. Čudno je to, da so za popravilo tako počasni, kadar pa pobirajo denar, moramo nemudoma plačati. Enkrat nas ni bilo doma, pa je inkasant otroke strašil, da morajo plačati ali pa bo odklopil tok. Ker so se bali, so otroci privlekli lester in skozi »šifcaro« vdrli v hišo, da so pogledali na stavec. Nato je za nas plačala sosedka. Tedaj sem bila zelo huda, a inkasanta nisem prijela, zdaj pa tako delajo z nami. Kdo bi mi lahko pomagal?

ANA GOLES, Jugorje 1

Za letos smo končali

Tovariš urednik!
Vaščani gradimo že dalj časa podaljšek hmeljniške ceste z Nove gore na Stravberk. Buldožer in kompresor sta delo na trasi opravila že aprila. Tedaj smo odprli tudi kamnolom, zavrtali v njem 42 m lukenj in ga električno izminirali. Podaljška bo okrog 2 km, cesta pa bo velikega pomena za vaščane, saj bodo posledje lahko z veseljem in s ponosom vozili po njej. Pred kratkim smo dobili traktor in napeljali material iz kamnoloma na tiste dele ceste, kjer je bil premehak svet. Za to se gradbeni odbor zahvaljuje strojnemu parku šentjernejskega obrata KZ, zlasti traktoristu Francu Zoranu. Za pomoč smo hvaležni tudi mokronošskemu gozdno obratu, ki je plačal prevoze, ter vsem delavcem, ki ob prihodu traktorja niso počivali. Grajamoa pa vse, ki so se zmaknili težkemu delu v kamnolomu in na cesti in že spomladaj niso hoteli delati.

Za odbor: FRANC BLAZIČ iz Stravberka

SOLARJI V PRVEM SNEGU. Tudi šolarje je presenetil prvi sneg. Namesto smučarstva v soboto morali napeti dežnike, saj je bila bela preproga za zimsko veselje še — premokra (Foto: Branko Lukič, četrto mesto za fotografijo tedna, EFKE 20, 5.6, 1/25)

NOVO MESTO: danes o ciganskem vprašanju

Na današnjem razširjenem posvetovanju o ciganskem vprašanju, ki se bo pričelo ob 9. uri v sejni dvorani OBS v Novem mestu, bo komisija za reševanje ciganske problematike pri Centru za socialno delo poročala o svojem delu in dosedanjih uspehih pri reševanju te pereče problematike pri nas, nakar bo razprava, po kateri bodo sprejeli več sklepov in priporočil.

Veseli živčav v Žužemberku

V Žužemberku je zadnje dni najbolj živo in veselo v pritličju stavbe krajevnega urada, kamor so 15. oktobra vselili otroški vrtec. V to otroško vzgojnovarstveno ustanovo je vpisanih 20 otrok, redno pa je v njej vsak dan 18 najmlajših žužemberčanov. Vrtce je sodobno opremljen, za kar gre zasluga šoli in delovnim organizacijam, ki so zanj veliko prispevale. Vzgojiteljica Milena Oman se je v mladež že vživela. Predvideno je, da bi se spomladaj najstarejši predšolski otroci v vrtcu pripravljali na šolo.

Mož in žena mrtva

11. novembra ob 16. uri sta v prometni nesreči na cesti med Žužemberkom in Dvorom izgubila življenje 58 letni Mihael Lapuh in njegova 55 letna žena Ljudmila. Lapuh je vozil osebni avto »Opel Record« z Dvora po sredi ceste in se je na ovinku zalezel v tovarnjak, ki ga je naproti pripeljal Marjan Urbančič iz Cegelnice pri Novem mestu. Mož je bil na mestu mrtve, žena pa je umrla med prevozom v bolnišnico. Skodo na vozilih so ocenili na 15.000 N din.

Junaštvo na nepravem mestu

Tovariš urednik! Kažipoti turističnega društva Grmada ob ortneškem drevoredu so nekaterim torča polnočne bojevitosti. Kaj le hočejo doseči ljudje s podiranjem teh tabel? Namesto da bi pomagali turističnim delavcem v skrbi za napredek turizma v našem kraju, podirajo še to, kar ti s težavo dosežejo. Nobena reč pa ni tako skrita, da ne bi bila enkrat oči. ta!

V. PREZELJ
ORTNEK

Borislav — odličen vojak

V Cetinju je bil tehnik, hkrati pa tudi eden najboljših nogometašev domačega kluba »Lovčena«. Tudi kot vojak zasluži, da se ga spomnimo. V JLA se je zelo hitro prilagodil novemu okolju. S svojo umirjenostjo, odločnostjo in neustrašnostjo izstopa iz kolektiva z neposredno in toplo besedo pa opominja, spodbuja in hrabri tovariše.

Ime mu je Borislav Milošević. Čprav je v uniformi komaj nekaj več kot mesec in pol, je dosegel lepe uspehe. Takoj po prihodu v četo je zaprosil za puškomitraljez. Ustrezno mu je bilo in na svoje orožje je zelo ponosen. Puškomitraljez je zdaj njegov najboljši tovariš. Posveča mu ves prosti čas. Z zavirljivo spretnostjo ga izredno hitro razstavlja in sestavlja. Norma za to je 2 minuti, 10 sekund, toda Borislav jo je skrajšal za 15 sekund in dosegel s tem več kot odličen uspeh.

Vojak Borislav Milošević je tudi zelo dober strelec. Pred nedavnim je na preizkušnji zadel samo devetke in desetke in dosegel 43 izmed 50 krogov.

Borislav je zelo aktiven tudi pri urah moralno-političnega pouka. Njegove razprave so podobne do-

bro pripravljenim predavanjem. V redovalnici vodnika Dragoljuba Nikolića so ob njegovem imenu same petice. Splošni pouk je končal z odliko. Zavoljo mnogih uspehov je bil izbran za tečaj kandidatov za deseterje.

— O tem sem razmišljal, še preden sem postal vojak. Naredil bom vse, kar je v mojih močeh, da bi obvladal građivo za komandirja oddelka in da bi opravičil zaupanje! — Tako pravi vojak Borislav Milošević, mi pa mu želimo čimveč uspehov!

A. KORDIČ

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Preteklih 14 dni so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Ivan Barbo, član kolektiva Novoteks, Novo mesto; Anton Kraševac, Anton Marolt, Jože Kralj, Leopold Gregorič, Jože Turk, Alojz Okleščen, Edi Macele, Alojz Seničar, Jože Goršin, Branko Turk, Jože Jenkole in Jože Kavšek, člani kolektiva IMV Novo mesto, Avgust Slvak, član kolektiva splošne bolnišnice Novo mesto; Marija Krulc, Brane Golob, Tone Vrček, Dragica Zalazina, Jožica Marn, Ottilija Mervar, Fani Henigman, Vera Badovinac, Jožica Radovan, Bernarda Krašna, Vera Kraševac in Anica Golob, dijaki ekonomske srednje šole v Novem mestu; Jože Sračin in Anton Kraševac, člana kolektiva Iskra, Novo mesto; Gregor Bradjič, član kolektiva Opremales, Novo mesto; Mišo Bojović, vojak iz VP 1394-19, Novo mesto.

Albin Hrovat, Anton Košak, Polde Fink, Stefan Hliš, Janez Mrvar, Janez Kastelic, Franc Zidanek, Anica Perše, Mihael Duh, Avgust Sintič, Milan Vidlinovič, Amalija Podraž, Bogdan Hren, Anton Ribič, Anica Korasa, Martina Bračko, Ivanka Vidmar, Ivan Spehar, Rudi Fabjan, Marjan Filipčič, Vida Lendič in Jože Košljar, člani kolektiva Pionir, Novo mesto; Martin Plantan, Alojz Kavšek, Božo Cavlovčič, Lado Jane, Anton Kostreva in Ivan Jakš, člani kolektiva Novoteks Novo mesto; Martin Mohar in Janž Rudman, člana kolektiva IMV Novo mesto; Majda Tisovec, Jožica Košak, Edo Tavčar, Peter Baydek in Pepca Podraž, člani kolektiva Novoles, Strazja; Milan Sustarsič, vojak iz VP 7325, Sremska Mitrovica; Peter Kumer, član kolektiva Novoteks,

DOBER ZASLUŽEK

nudimo resnim sodelavcem, ki bi v svojem večjem kraju (sedežu občine, strnjem stanovanjskem naselju, na vasi, v tovarni ali drugi delovni organizaciji) prevzeli zbiranje NOVIH NAROČNIKOV za Dolenjski list.

Zasluzek nudimo predvsem pismonošom, živahnim upokojevcem, vratarjem v podjetjih, podjetnim dijakom srednjih šol, gospodinjam in drugim.

NUDIMO VAM ZANESLJIVO DOBER ZASLUŽEK, če le imate kolikortoliko zanesljiv nastop in sposobnost prepričevanja.

Pismene ponudbe s točnim naslovom pošljite na naslov: **DOLENJSKI LIST, Novo mesto, p. p. 33.**

Obiskal vas bo naš zastopnik in se z vami podrobneje pogovoril o oblikah sodelovanja.

Kadrovska služba

tovarne »VLADO BAGAT« iz Zadra

objavlja oglas o PROSTIH DELOVNIH mestih za:

1. **PRODAJALCA**
v prodajalni v Novem mestu
2. **TRI UČITELJICE**
za področje Dolenjske

POGOJI:

pod 1. VK trgovec kovinske stroke s 6-letnim delovnim stažem v stroki;
pod 2. VKV učiteljica krojenja in šivanja z 10-letnim delovnim stažem v stroki.

Osnovni osebni dohodek je določen s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov.

Obvezno je poskusno delo, ki traja za VKV delavce 2 meseca.

Ponudbe sprejemajo 15 dni po dnevu objave oglasa.

Poslati jih je treba z življenjepisom vred predstavnosti BAGAT, Ljubljana, Tavčarjeva 1.

KADROVSKA SLUŽBA
TOVARNE »V. BAGAT«
ZADAR

UREDNIŠTVO IN UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA NOVO MESTO

razglašja

po sklepu uredniškega odbora novo delovno mesto

VODJE EKONOMSKO-PROPAGANDNE SLUŽBE

POGOJ: dokončana visoka ali višja izobrazba, v izjemnem primeru ESS, vendar z nagnjenjem in veseljem za ekonomsko-propagandno delo z raziskavo tržišča in pod. — Poskusna doba 2 meseca. Nastop službe takoj ali s 1. januarjem 1967. Podrobnejše podatke o obsegu in značaju delovnega mesta lahko dobijo zainteresirani v uredništvu lista.

Rok prijav do 25. 11. 1966 na naslov:

DOLENJSKI LIST, Novo mesto, p. p. 33.

NE DOMA!

Lahko vam ga zgrizejo miši, uniči ogenj ali voda, ukrade tat — ali pa ga morda celo strga vaš nadobudni sinkol!

DENAR nalagajte v hranilno knjižico

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE NOVO MESTO,

ki ima podružnico v KRŠKEM in
ekspozituro v TREBNJEM ter
v METLIKI

Ugodne obresti — posebno namensko varčevanje za nakup, graditev in obnovo stanovanj!

26/66

Po sklepu SDS, uprave za notranje zadeve SKUPŠČINE OBČINE NOVO MESTO

razpisujemo

JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- tovorni avtomobil znamke TAM, nosilnost 4,5 tone
- dostavni avtomobil Kombi — DKW
- 8 motornih koles znamke »Puch« 250

Licitacija bo 26. novembra 1966 na parkirnem prostoru UNZ v Novem mestu ob 8. uri za družbeni sektor in ob 9. uri za zasebne interese.

Ogled vozil je možen 24. in 25. novembra od 8. do 12. ure na istem prostoru kot bo licitacija. Interesenti morajo pred pričetkom licitacije položiti 10-odst. kavejco od začetne cene.

Kupnino morajo plačati takoj po končani licitaciji.

UNZ NOVO MESTO

ROČNA KOSILNICA — Za košnjo v zelo strmih legah je v sosednji Avstriji zelo priljubljena 150 kg težka motorna kosilnica z oznako RN-LAHKA, moči 6 konjskih sil. Širina njene rezi je 140 cm, posebnost pa dodatna naprava z obračalnikom sena po imenu Heunagdt (senena dekla). Tam stane taka kosilnica približno 700.000 S din. (Foto: M. Legan)

NAŠ VRT

ČASOPIS ZA VRTNARSTVO
IN SADJARSTVO

List ni namenjen samo tistim, ki obdelujejo zemljo, temveč vsem ljubiteljem narave, ki sicer nimajo svojega vrta ali sadovnjaka, a si želijo zelenje in cvetje okoli sebe. List je dober svetovalec ljubiteljem cvetja in lončnic vrtarjem, sadjarjem, upraviteljem stavb in javnih nasadov ter vsem, ki si žele lepše in dostojnejše vrtove.

NAŠ VRT

izhaja šestkrat na leto. Naročnina je 20 Ndin, za zamejstvo 35 Ndin, posamezna dvojna številka pa stane 5 Ndin. — Naročila sprejema DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, Ljubljana, Mestni trg 26 — »Naš vrt«.

OBRTNO PODJETJE

»ELA« — Novo mesto

razpisuje LICITACIJO
za prodajo:

— dostavnega avtomobila IMV KURIR

Vozilo ni v voznem stanju (manjša okvara).
Izključna cena je 7.500 N-din.

Licitacija bo 21. novembra 1966 v prostorih na Ravgovski cesti 7b: za družbeni sektor ob 8. uri, za zasebnike ob 10. uri.

Pred pričetkom licitacije je potrebno položiti 10 odst. kavejco od izključne cene.

Pojasnila dobite pri upravi podjetja osebno ali po telefonu 21.456.

DELOVNA SKUPNOST

KOMUNALNEGA PODJETJA

»VODOVOD« — Novo mesto

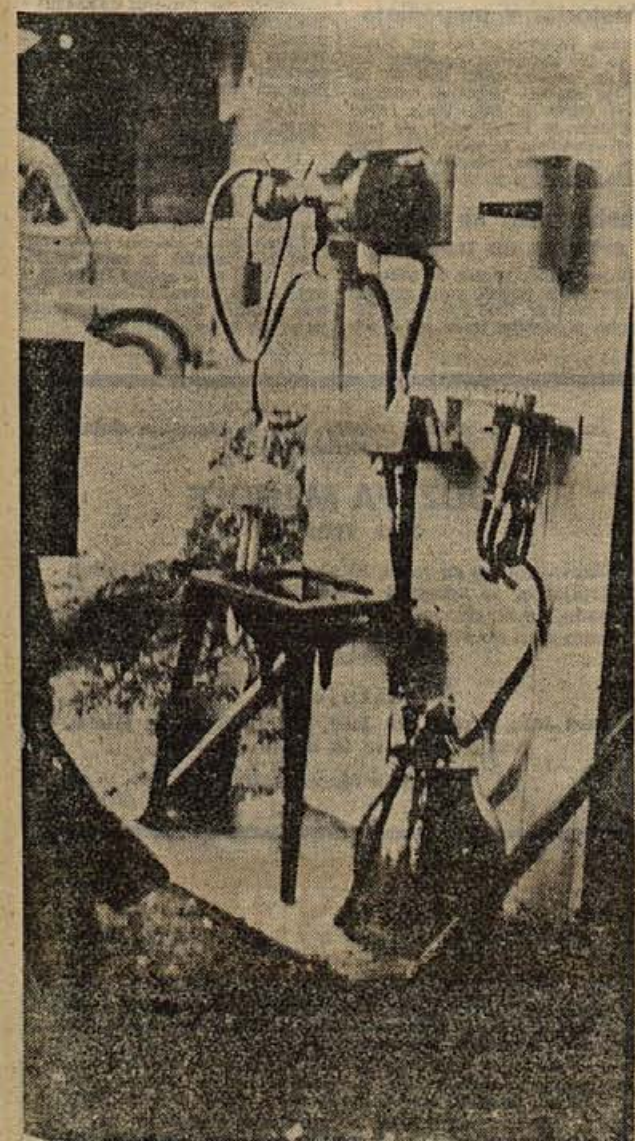
razpisuje
prosto delovno mesto

visoko kvalificiranega vodovodnega inštalaterja

Pogoj: izpit za visoko kvalificiranega delavca vodovodne stroke z najmanj dveletno prakso.

Pismene ponudbe naj kandidati pošljejo na gornji naslov.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

MOLZNI STROJ — Kateri rejec krav ne bi želel imeti v hlevu molznega stroja? Pri nas jih v zasebnih hlevih še ni, čeprav je molza zelo naporno kmečko delo. Na sliki je prenosna molzna naprava, izdelek vodeče tvrdke Alfa Laval, ki je namenjena številu krav (4—12). V manjših kmetijskih obratih je pri severnih sosedih že zelo razširjena. (Foto: M. Legan)

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 18. nov. — Milko Sobota, 19. nov. — Elizabeta Nedelja, 20. nov. — Srečko Ponedeljek, 21. nov. — Marija Torek, 22. nov. — Cilka Sreda, 23. nov. — Klemen Četrtek, 24. nov. — Janez

ČISTITIKI

Ima sinu Lojzetu Mikliču z Broda pri Novem mestu, ki služi vojaški rok v Bitoli, vse lepo, posebno pa zdravje, želijo za njegov 20. rojstni dan, ki ga praznuje 20. novembra, ati, mama, in sestra Majda z družino.

ZAHVALE

Namesto venca na grob podpredsedniku Jožetu Uhanu je kraljeva skupnost Dol. Nemška vas poklonila za šolsko kuhinjo 5000 Sdin podružnični šoli Dol. Nemška vas. Najlepša hvala! Učenci in učiteljski kolektiv podruž. šole Dol. Nemška vas pri Trebnju.

Upokojenci Opekarne Zalog se najtopleje zahvalujemo Opekarni, ker nas je povabila na izlet v Trst.

PREKLICI

Marija Rodič, Dobrava 34, Skočjan, izjavljam, da Jože Rodič iz Dobrave 34 ni upravičen prodajati svoje lastnine in svarim vsakogar pred nakupom.

Prepovedujem družini Bine Kump s Potoka 25 hojo in pašo na moji parceli. Če mi bodo njene kokoši delale škodo, jih bom zastrupil. Jože Počrvina, Potok 23, p. Straža.

maliglas

SOBNO GLINASTO PEC 3x2x8 prodam. Hadl, Novo mesto, Zagrebška 10.

PRODAM MOTORNO KOSILNICO, s šrota mlin in vprežno kosilnico »Lanza« Naslov v upravi lista (1294/66).

PRODAM poravnalni kabelni stroj, 6 m suhih, 30 mm debelih črnih jeklenih desk, slamožrnice, žitni mlin ter prešo na slemo. Zamenjam krompir za betonsko železje. Franc Hribar, Drožanje, Sevnica.

PRODAM HISO z vrhom v Kočevju. Nikola Kovačević, Podgorška 37, Kočevje.

PRODAM novo trodelno omaro. Naslov v upravi lista (1298/66).

PRODAM NOVO HISO v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1298/66).

PRODAM MOTORNO ZAGO Partner. Naslov v upravi lista (1295/66).

HISO, takoj vseljivo, v Novem mestu prodam. Naslov v upravi lista (1294/66).

PRODAM kuhinjsko opremo. Klemenčič, Detelova 4, Novo mesto.

MOTORNO KOLO (Roler Rumi 125 cm), dobro ohranjeno, ugodno prodam. Inž. Ivo Barič, Prišojna 9, Novo mesto.

STANOVANJE V CENTRU Novega mesta oddam dvema ali trem dekletom. Ogled od 8. do 9. ure. Feri, Dlančeva 1/1 (vhod skozi dvorišče).

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 18. NOVEMBRA: 8.05 Operna matineja. 9.25 Četrta ura z majhnimi zabavnimi ansambli. 9.40 Pojo naši mladinski zbori. 10.35 Naš podlistek — J. Mikelič. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.05 Slovenski pevci zabavne melodije. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Mileva Kač. Izkušnje v pridelavi in službi za sadjarstvo. 12.40 Igrajo domače pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Aktualna mladinska oddaja. 17.05 Petkov simfonični koncert. 18.15 Vaši priljubljeni orkestri. 19.00 Lahko noč, otroci! 21.15 Oddaja o morju in pomorskih akcijah.

SOBOTA, 19. NOVEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.25 Četrta ura z majhnimi zabavnimi ansambli. 10.15 Oddomki iz Pollice opere »Deseti brat«. 10.40 Novost na knjižni polici. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.05 Igrajo veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Rudi Turk. Kaj nam odkrivajo matematične oblike medsebojnih razmerij v poljedelstvu. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Komor. bi zbor RTV Ljubljana peje pesmi raznih narodov. 17.05 Gremo v kino. 17.35 Iz filmov in glasbenih

SPREJMEM 2 VAJENCA za izučitev kloparske stroke. Martin Mlakar, Titova 229, Ljubljana.

ISCEM UPOKOJENKO za varstvo enega otroka. Nudim hrano in sobo. Ostalo po dogovoru. Vrabec, Šmartinska 183a, Ljubljana.

ZA DOPOLNANSKO VARSTVO dveh otrok dobi službo ženska, ki ima veselje do otrok. Slavka Avbar, Nad mlino 8, Novo mesto.

NUJNO POTREBUJEM STANOVANJE za začasno, kjerkoli, ali v zasedbi hišo v najem. Jelka Grušen, Jezero 32, p. Preserje pri Ljubljani.

KUPIM GRADBENO PARCELO ali hišico v okolici Brežic. Naslov dobite v oglasnem oddelku (1295/66).

PRODAM ZENSKI italijanski šivalni stroj. Knafelje, Gubčeva 4, Novo mesto.

V NOVO MESTU ali bližnji okolici iščem primeren prostor za avtomobilsko obrt. Plačam dobro Takoj.

CENIK: vsak oglas do deset besed — 9 Ndin, vsaka nadaljnja beseda — 1 Ndin. Za naslov v upravi lista: približno 1 Ndin. Redni zasebni naročniki Dolenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih znižanje, osmrtnicah, čestitkah, preklicih in podobnih objavah 20 odstotkov popusta.

IRUS »MICKY« — 56 kg, lahke motorne kosilnice za nepravilno valovite, strme in ravne površine. IRUS ročne motorne žage, IRUS nahrbtnne motorne razprševalce tekočin, prahov in plamenov — dobavljajo po originalnih tovarniških cenah INTERMERX, Cp 40, GORIZIA, Italija.

POROCNE PRISTANE po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).

PRODAM UKW radioaparati »Tri-glav« (3. D) z gramofonom in ploščami. Piškrt, Mestne njive 9/21, Novo mesto.

PRODAM 13 a vinograda, zidnico z opremljeno sobo in vinsko posodo na Ljubnu pri Uršnih selih. Naslov v upravi lista. — (1296/66)

PRODAM slamožrnice s puhalniki in mlaticami s tresali. — Zlatič, Praše 22, Kranj.

ZDRAVILISCE ROGASKA SLATI-NA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kroničnega obolenja želodca, jeter, žolča ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško »Donata« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri Trgovskem podjetju HMELJ-NIK — telefon 21-129 in STAN-DARD — telefon 21-158.

KINIO

Brežice: 18. in 19. 11. nemški film »Čarovnice«. 20. in 21. 11. ameriški barvni film »Geronimo«. 22. in 23. 11. italijanski film »Omicroni«.

Črnomelj: 18. in 20. 11. mehiški barvni film »Pesem za karabinko«. 22. in 23. 11. italijansko-francoski barvni film »Z ognjem in mečem«.

Kočevje: »Jadrane«. 18. do 20. 11. jugoslovanski barvni film »Kralj petrolejev«. 21. in 22. 11. ameriški barvni film »Levi«. 23. in 24. 11. jugoslovanski film »Sovražniki«. 23. in 24. 11. francoski film »Ni govora o sobotah«. Kestanjica: 20. 11. nemški barvni film »Poslednja ježa v Stanke Cruzu«.

Metlika: 19. in 20. 11. ameriški barvni film »Strelci opoldne« in italijanski barvni film »Zmagoslavje Mihajla Strogova«. 23. in 24. 11. avstrijski film »Moja nečakinja«.

Novo mesto — »Dom JLA«. 17. do 20. 11. ameriški film »Morice« iz San Franciska. 21. in 23. 11. francosko-ameriški film »Viaki«.

Novo mesto — »Krkas«. 18. do 21. 11. mehiško-špansko-italijanski film »Trije neumnosti«. 22. in 23. 11. angleški film »31 stopinj v senca«. 24. in 25. 11. ameriški film »Črna mačka«.

Ribnica: 19. in 20. 11. ameriški film »Vstaja na ladji Bounty«. 23. in 24. 11. slovenski film »Lacijae«.

Sevnica: 19. in 20. 11. ameriški film »Robin Hood«. 23. 11. sovjetski film »Bitka za Sevastopol«.

Stara cerkev: 19. in 20. 11. ameriški barvni film »Legenda o volku«.

Sodražica: 19. in 20. 11. ameriški barvni film »V vrtincih«.

Sentjerne: 19. in 20. 11. ameriški barvni film »Let v bodočnost«. Trebnje: 19. in 20. 11. francoski barvni zgodovinski film »Princeza in Kleveas«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožefa Brus iz Sevnice — Zdenko, Kristina Abunar iz Črnomolja — Milana, Marija Kotar iz Sela — Marijo, Marija Bobič iz Vinjega vrha — Andrejko, Marica Šopčič iz Kočevja — Branka Dragica Tramite iz Vrhtrebnega — Stanislava, Marija Hrovat iz Dolca — Antona, Slavka Janežič iz Svrzeva — Alojzijo, Jožica Kotar iz Skovca — Tončko, Mara Pavlič iz Drape — Mileno, Danica Kočevar iz Hrastrnika — Andreja, Marija Goršin iz Verduna — dečka, Marija Surla iz Gornjih Lakovic — dekle, Katarina Zupančič iz Črnomolja — dečka, Jožeta Medle iz Dolnje Stare vasi — dekle, Mihaela Humeč iz Irčne vasi — dečka, Justina Pungertšič iz Dolnje Radulje — dekle, Terezija Muhič iz Dolenjski Toplice — dečka, Antonija Kambli iz Gradnika — dečka, in Slobodanka Videtič iz Metlike — dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Albina Knapčič iz Ljubljane — dečka, Ivanka Hosta iz Broda — dekle, Slavica Kuševič iz Laduče — dečka, Marija Jurman iz Sela — Sandija, Viktorija Denžič iz Blatnega — Marjano, Zinka Zgalia iz Pisce — dekle, Marija Zagar iz Ljubljane — dekle, Milka Minčič iz Brežic — Sladjano, Franciška Habinec iz Polšče — dekle, Ana Grlić iz Senovega — dekle, Rozalija Motore iz Dražanja — Martino — Terezija Predanič iz Sevnice — Darjana, Terezija Kupres iz Domaslova — Nado, Stefa Kužnik iz Krškega — dečka, Jožefa Ban iz Raven — dečka.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Ivan Pinterič, kmet z Bizeljskega, je padel s kolesa in si poškodoval glavo in desno ključnico; Ana Sintič, žena kmeta iz Prušnje vasi, je padla po stopnicah in si poškodovala desno nogo; Ana Glušek, žena kmeta iz Mihalovca, je padla s kolesa in dobila poškodbe po glavi; Stanko Skof, ključavničar iz Bojsnega, je padel s mopedom in si poškodoval levo nogo; Jurij Vahitarič, delavec iz Ršvice, si je pri delu v kamnolomu poškodoval desni kolik; Anton Hering, delavec iz Brežic, si je pri nakladanju drv poškodoval glavo; Ivan Santej, sin kmeta iz

Podgorice, je padel z vozička in dobil poškodbe po glavi; Ana Lahšina, žena kmeta iz Skopje, je padla s voja in si poškodovala hrbtnico in rebra; Marija Arnesk, žena kmeta iz Dolenje vasi, se je poparila po desni nogi; Branko Stefančič, mizar iz Podbočja, se je na cirkularni urezal v levo roko; Mihaela Plevnika, kmeta iz Dednje vasi, je nekdo napadel in mu prizadel poškodbe po glavi in hrbtu.

OPRAVIČILO

Naročnikom in bralcem v Kočevju, Ribnici, Sodražici in nekaterih drugih krajih se opravičujemo, ker so zadnje številko našega tednika dobili šele v petek; med tiskanjem se je proti koncu dela pokvaril tiskarni DELO rotacijski stroj in so ostane naklade lahko tiskali šele v četrtek zjutraj.

Naročniki v Pišecah, Dobovi, Kapelah, Bizeljskem, Skočjanu, na Raki in v Loki pri Zidanem mostu pa so prav tako dobili zadnjo številko z enodnevno zamudo, ker se je pokvaril avtobus, ki razvažja naš tednik.

Vijudno prosimo za razumevanje!

Uprava lista

Svet osnovne šole »MIRANA JARCA« V ČRNOMLJU

razpisuje

slednja delovna mesta:

1 hišnik — kurjač

3 snažilke

Pogoji: pod 1. izučen ključavničar, ki ima izpit za kurjača.

Stanovanj ni na razpolago.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

SUPERAVTOMATISNI PRALNI STROJI

vseh znamk

IZREDEN POPUST!

MONTAŽA — NAVODILA — GARANCIJA —

TEHNIČNI SERVIS

VSE INFORMACIJE DOBITE PRI

BRACKO, NOVO MESTO

Ragovska 7: št. telefona 068-21-659

vsako soboto od 15. do 17. ure.

PEROTTI-EXPORT

S. FRANCESCO 41, TRST

ansambel Rudija Bardorferja. 12.30 Kmetijski nasveti — Sonja Horva; Praktična vrednost poznavanja rasti korenin za drevničarstvo. 12.40 Poljudne skladbe iz starih časov. 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Zabavni intermezzi. 17.05 Turistična oddaja. 18.15 Vladimir kot operni lik. 18.45 Jezikovni pogovori. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer.

SREDA, 23. NOVEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.45 Glasbena pravljica. 10.15 Majhen recital violiništa Dejana Bravničarja. 10.45 Človek in zdravje. 1.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 11.15 »Jaz bi rad radečih rož...«. 12.05 Zvočne miniaturre. 12.30 Kmetijski nasveti — Dr. Janez Barič. Zivalim se zaglupim. 14.05 Albanizov skladbe. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 »Tako jedajo v Tiro-lah«. 18.15 Iz naših studlov. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Pesem godal.

ČETRTEK, 24. NOVEMBRA: — 8.05 Glasbena matineja. 9.25 »Iz slavovske ravne«. 10.15 Z našimi pevci v Puceljčevih operah. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste. 12.05 »Dobri znanosti in

PETEK, 18. novembra: 13.00—19.30 Obvestila. Glasbena oddaja: Izbrali ste sami, vmes humoristična priloga: Tovariši, to ne zadržava tebe!

NEDELJA, 20. novembra: 10.20 Poročila; Vinko Jurkas: Reorganizacija Zveze komunistov; Ta teden v Delavski enotnosti; Dr. Minko Bric: Iz življenja naših bolnikov; Dva zajčka; Iz novinarjeve beležnice; Za našo kmetovalce: Inž. Vlado Kovačič; Nega vina; Dve melodiji v različnih izvedbah; Pozor, nimam prednosti! Pogovor s poslušalci; Obvestila in spored kinematografov. 12.05 Občani čestitajo in pozdravljajo. 14.00 Krištem po Posavju; Obiskali smo Bizeljsko.

TOREK, 22. novembra: 18.00—19.30 Vzgojno predavanje: Učenje in pozornost; Nove plošče Jugotona; Novo v knjižnici; Sportna reportaža; Obvestila in pregled filmov; Torkova glasbena oddaja.

Avto trčil v hišo v Dolgi vasi

11. novembra ob 17.45 je vozil avtomobilist Anton Rogale iz Rudnika 23 iz Kočevja proti Livoldu. Na blagem levem ovinku v Dolgi vasi je zaradi mokre ceste in neprimerne hitrosti zaneslo avto s ceste, nato pa je trčil v vogal hiše št. 50. Voznik je bil lažje poškodovan, sopotnica Marija Simončič pa težje in so jo prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Vozilo, ki ni zavarovano, je popolnoma uničeno.

Nesreče na prvem snegu

Zaradi snega, ki je proti koncu preteklega tedna pobil polja in ceste, so prometnovarnostni organi zabeležili več hujših nesreč. Tako je Nemeč Jürgen Diergadt 12. novembra zjutraj z osebnim avtom pri Veliki Cikavi prehitel avtobus (voznik Boris Stopar) in ga obdrsil, pri čemer je nastalo škoda za 100 Ndin. — Približno v istem času je na zasneženih Partizanski cesti pri novomeški bolnišnici zaneslo v ograjo osebni avto, ki ga je vozil Janez Trunkelj iz Orlake pri Žužemberku, in je škoda za okoli 100 Ndin. Slavko Grmovšek iz Globokoga pa se je iste dne dopoldne z osebnim avtom peljal po avtomobilski cesti mimo Ponikev, in ko je za tovarnjakom, ki ga ni hotel prehiteti, prisiljen na zavore, ga je zaneslo s ceste. Škoda je za 900 Ndin.

Podrli otroka na prehodu za pešce

11. novembra okoli 17. ure je hotel Stanislav Travnik iz Meniške vasi z osebnim avtom zaviti s Ceste komandanta Staneta v Novem mestu na Cesto herojev, pri tem pa na prehodu za pešce podrli otroka. Otroci se je pobral in prestrašen zbežal, voznik pa bo moral prihodnjič bolj paziti na prehodu za pešce.

Podrli ograjo in obstal na njivi

Albin Kavčšek iz Vavte vasi je 11. novembra okoli 14. ure vozil tovarnjak iz Novega mesta proti Dolenjskim Toplicam. V irči vasi mu je naproti pripeljal tovarnjak s prikolico. Kavčšek se je umaknil pa zapeljal v jarek, podrli leseno ograjo in se z vozilom znašel na njivi. Škoda so ocenili na 2500 Ndinarjev.

Motorist v mopedista

Stane Tekavec iz Sel pri Straži se je 10. novembra popoldne peljal na mopedu proti Soteski, ko mu je naproti pripeljal motorist Pavel Pifolt iz Dol. Polja. Pred križiščem je Pifolt zavil na levo pred mopedista in vanj trčil. Voznika sta padla, vendar se nista ranila. Škoda je za 400 Ndin.

Osebni avto na bankini, avtobus na travniku

Stojan Mitčič, voznik iz Niša, je 9. novembra ponoči vozil avtobus proti Ljubljani. Med Plusko in Korentitko je prehitel tovarnjak s pri-

kolicu, ko mu je naproti pripeljal v osebnem avtu Franc Kresal iz Ljubljane. Osebni avto je zadel avtobus; odbilo ga je na bankino, kjer je obstal, avtobus pa je zdrknul na travnik ob cesti. Škoda je za več kot 3.500 Ndin.

Nepazljivost pri kandijskem mostu

Andrej Trček iz Ljubljane se je 8. novembra popoldne s tovarnjakom pripeljal po Zagrebški cesti do križišča v Kandiji in ustavil, ker ni mogel na most. Ko je čakal, da bi se most izpraznil, se je v njegovo vozilo zaletel z osebnim avtom Osilječan Ivan Belec. Škoda so ocenili na 700 Ndin.

Avto podrli mopedista

Anton Zupančič iz Novega mesta se je 8. novembra ob 14. uri s osebnim avtom odpeljal s parkirišča na Glavnem trgu v Novem mestu, ni pa se preprčal, če je cesta prosta. Podrli je mopedista Ivana Bobiča iz Dol. Suhadola, ki se je tedaj pripeljal po cesti. Škoda je za 100 Ndin.

Voznik odbil prometni znak

Mihael Antonič z Reke na Koroskem se je 8. novembra pripeljal iz Ljubljane do Biča in prehitel triletni novomeški cestnega podjetja. Na sredi cesti je prometni znak opozarjal na delo na cesti, dopolnilni znak pa, naj vozniki vozijo previdno. Antonič je opozorilno tablo odbil na njivo, pri čemer je nastalo za 2000 Ndin škoda.

Sopotnica umrla v bolnišnici

Italijan Giuseppe Calza je 8. novembra dopoldne vozil osebni avto po avtomobilski cesti iz Ljubljane proti Zagrebu. Pri Podgračnem je prehitel zapeljal na parkirišče in trčil v betonsko ograjo. Voznik in njegova žena sta bila hudo ranjena in so ju odpeljal v brežiško bolnišnico. Tam je Giuseppe Calza poškodbam podlegel. Škoda so ocenili na 15.000 Ndin.

Zlomljena rebra v grmovju

Alojzija Suklje iz Bereče vasi pri Suhorju se je 7. novembra ob 14. uri s kolesom peljala proti Trnovcu. Pri odcepu za Bušinj vas je zapeljala s ceste na strmino in v grmovje, kjer je padla in si polomila več rebel.

Mopedist v motorista

Jože Trlep iz Svetinje se je 8. novembra na motorju pripeljal v Trebnje, kjer se je s parkirišča pripeljal preden mopedist Vid Blatnik iz Dobrnice, ne da bi se preprčal, če je cesta prosta. Voznika sta trčila.

Trčenje pred Industrijo obutve

Na Partizanski cesti v Novem mestu je pred Industrijo obutve 8. novembra Ludvik Pavhe iz Blata pri Trebnju z osebnim avtom dohitel poltovornjak in zmanjšal hitrost. Vanj se je zaletel Stane Bartolj, ki je s svojim osebnim avtom prehitro vozil za njim. Škoda je za 150 Ndin.

Po dolgi in mučni bolezni nas je zapustila dobra žena in skrbna mama

JOŽEFA MRGOLE ROJ. TOMAŽIČ

Zahvalujemo se vsem, ki so jo obiskovali in ji lajšali trpljenje, jo spremlili v tolikšnem številu na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje in vsem, ki ste nam stali ob strani in nam pomagali na kakršen koli način.

Zalujoči: mož Jože, otroci: sin Jože, hčerki Pepca in Minka, bratje in sestre in drugo sorodstvo.

Telče, v oktobru 1966.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbori SZDL dle žice. Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Ione Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bažar, Miloš Jakopac, Marjan Legan, Marjan Moškon, Jože Primožič, Jožica Teppey in Ivan Zoran.

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 par (50 starih dinarjev) — Letna naročnina 40 novih dinarjev (2000 starih dinarjev), polletna 10 novih dinarjev (1000 starih dinarjev), plačljiva je enapre — Za inozemstvo 37,50 novih dinarjev (3750 starih dinarjev) oziroma 3 ameriške dolarje — Tekoče računi pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto. Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: 21-227 — Rokopisov (fotografij) ne vračamo — TISK: Časopisno podjetje DELO v Ljubljani.